

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΤΟΣ Δ΄.

ΜΑΪΟΣ 1904

ΤΕΥΧΟΣ ΛΘ΄.

✦ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ✦

ΑΝΑΡ. ΜΑΡΤΖΩΚΗ. Σύγχρονος Ὀλλανδική φιλολογία. Ποιηταὶ καὶ κριτικοί.

Μ ΣΙΓΟΥΡΟΥ. Ἀριστείδης Καφουέφαλος.

Ι. ΒΟΥΛΟΔΗΜΟΥ. Παρελθὸν καὶ μέλλον.

Β. ΚΟΡΤΖΑ. Εἰκόνες.

Ι. ΠΟΔΕΜΗ. Ὁ γλύπτης.

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΛΙΤΕΧΝΑΣ.

ΣΠ. ΔΕ - ΒΙΑΖΗ. Ἡ χρυσοχοϊκὴ τέχνη ἐν Ζακύνθῳ.

ΣΤΑΛΑΚΤΙΤΑΙ.

ΔΙΚ. Ἡ νέα τέχνη. (Τέλος).

Ε ΔΕΝΔΡΙΝΟΥ Τὸ τραγοῦδι τῆς ἀγάπης.

ΕΤΕΦ ΜΑΡΤΖΩΚΗ. Κύπρος.

ΑΜΑΡΑΝΤΟΥ. Τί βλέπω. Τί ἀκούω. (Πρωτομαγιά. — Τὸ αἰνίγμα. — Εἰς τὸ τράμ).

ΔΑΦΝΙΔΟΣ. Σημειώσεις ἐνὸς μηνός.

ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ. (Ζωγραφικὴ. — Γλυπτικὴ. — Ἀρχαιολογία).

ΥΠΟ ΤΗΝ ΣΚΙΑΝ τῶν φοινίκων.

ΕΙΚΟΝΕΣ

ΣΠ. ΝΙΣΟΝ. « Ἡ αἰώρα ». (Ἐκτὸς κειμένου) ΟΜΙΑΟΣ ἑρασιμύλων Κωνσταντινουπόλεως.

Ο ΘΗΣΑΥΡΟΣ ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ ἐν Δελφοῖς ὡς ἦτο τὸ πάλας.

ΡΕΜΒΑΣΜΟΣ.

Ἡ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ τοῦ Κοραῆ ἐν Χίῳ.

ΜΙΚΡΟΣΚΟΠΙΚΟΙ ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΑΙ.

ΗΡΑ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟΝ ΖΑΚΥΝΘΟΥ.

ΦΛΟΡΙΖΕΑ ΡΟΥΥΤΕΡ.

ΑΝΘΗ ΠΟΛΙΤΙΚΑ. (Γελοιογραφία Σ. Σταματίου.)

Β. ΒΕΡΕΣΤΕΓΙΝ.

ΤΙ ΒΑΒΕΛΩ, ΤΙ ΑΚΟΥΩ. (Προσωπογραφία.)

ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ.

ΠΡΩΤΟΓΡΑΜΜΑΤΑ.

✦ Α Θ Η Ν Α Ι ✦

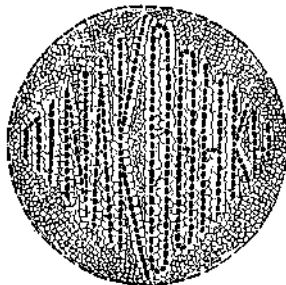
ΣΥΝΔΡΟΜΗ

ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ

vvvv

ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ . . . ΔΡ. 12.

ΕΝ Τῷ ΕΣΩΤΕΡΙΚῷ . ΦΡ. ΧΡ. 12.

ΓΡΑΦΕΙΑ

ΟΔΟΣ Γης ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 85.

vvvv

ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΔΡ. 1,20

ΝΕΑ ΕΡΓΑ

ΕΞΕΛΘΗΣΑΝ

Μιλτιάδου Βρατσάνου. Τὰ κατὰ τὸν Θυσά. Ἱστορική καὶ πολιτικὴ μυθογραφία. Τόμος Α'. Σελ. 272 Ἐν Ἀθήναις.

Πολύτιμον ἔργον, παιδαγωγικώτατον. Ἡ ἀρχαία Ἑλληνικὴ μυθολογία καὶ ἱστορία εἶναι σχεδὸν ἀγνωστος εἰς τοὺς νεωτέρους Ἕλληνας. Διδάσκεται τόσον ἀτελῶς εἰς τὰ σχολεῖα—γνωρίζομεν δὲ ὅλοι ἐκ πείρας πόσον φορτικὰ εἶναι τὰ σχολαστικὰ μῆθημα—εἰς τὸν δὲ πᾶσχομεν ἀπὸ τὸσση ὀκνηρίαν—οὐδεὶς ποτὲ περατώσας τὸ γυμνάσιον ἤνοιξε βιβλίον νὰ μάθῃ μόνος ὅ,τι ὑπὸ τὸν ζυγὸν τοῦ διδασκάλου ἦτο δύσκολον νὰ μάθῃ—ὡστε βιβλία ἱκανὰ ν' ἀναπληρώσουν τὴν ἀτελεῖ διδασκαλίαν, ἀξίζουν περισσώτερον ἀπὸ μίαν εἰς τὰ σχολεῖα φοίτησιν. Ἄλλὰ τὰ βιβλία τὰ σκοποῦντα τὴν γνώσιν τοῦ ἀρχαίου βίου, πρέπει νὰ εἶναι γεγραμμένα εἰς ἀνθηρὸν ὕψος καὶ ἀπλὴν γλῶσσαν, ἀνευ κουραστικῶν περιττολογιῶν, μὲ τέχνην, εἰς τρόπον ὡστε εὐχαρίστως ν' ἀναγινώσκονται. Τοιούτων βιβλίων ἔχομεν παντελεῖ σχεδὸν ἔλλειψιν. Θὰ ἦσαν ἀξιοὶ ἀληθοῦς ἐθνικῆς εὐγνωμοσύνης ὅσοι τῶν φιλολόγων ἠσυχολοῦντο ὅπως μᾶς χαρίζουν βιβλία, διὰ μικροῦς ἀλλὰ καὶ διὰ μεγάλους, ἐκ τῶν ὁποίων ν' ἀναπηδῶ ἐν διδαγμα, νὰ ἐξακοντίζεταί μία λάμψις. Ὁ κ. Βρατσάνος ἀπέδειξε διὰ τῆς συγγραφῆς του ταύτης, ὅτι γνωρίζει πῶς νὰ ἐργασθῆ ὑπὲρ τοιούτου σκοποῦ καὶ κατόρθωσε ὡστε τὸ ἔργον του νὰ ἀποτελῆ ἐν τερπνιώτατον καὶ διδακτικὸν ἀνάγνωσμα, καθ' ἣν ἐποχὴν ἔχουν κατακλύσῃ τὴν Ἑλλάδα τέσσα οἰκτρά μυθιστορήματα καὶ τέσσα κερδοσκοπικὰ καὶ καπηλιὰ καὶ ἐπιχειρήσεις δεκαλέπτων ἐκδόσεων.

κ.

Ἰωάννου Πολέμη. Κειμήλια. Ἐν Ἀθήναις Σελ. 134.

Δὲν ἤξεύρω καὶ ἐγὼ διατὶ ἤρξαμαι νὰ διαβάζω τὸν νέον ποιητικὸν τόμον τοῦ κ. Πολέμη ἀπὸ τὸ τέλος. Εἰς τὸν ἐπίλογον ἡ Ἀπάτη—ἀληθινὴ μάγισσα—ἰδηγεί τὸν ποιητὴν καὶ τοῦ δείχνει ὅλα τὰ θέλητρα τῆς φύσεως καὶ ἔπειτα τὸν ἐγκαταλείπει, τότε δὲ τυφλὸς πλέον, πίπτει εἰς κρηνοῦς καὶ ἀκάνθας ἕως ὅτου συναντήσῃ τὸν τάφον. Καὶ ἐπὶ τοῦ τάφου του πλησιάζει ἡ Ἀπάτη καὶ λέγει:

... Αὐτὸς ποὶ ἐχάθη
ἔπεσε σὲ μαῖρα βάθη
γιατὶ κύτταξε ψηλά.

Δὲν μαντεύω ἕως ποῦ φθάνει ὁ συμβολισμὸς τοῦ ποιητοῦ τῶν Κειμηλίων, ἀλλὰ διὰ τὸν ἑαυτὸν του δὲν φοβεῖται τοιοῦτον πάθημα, διότι εἶναι ποιητῆς «θετικὸς», ἂν ἐπιτρέπεται τὸ ὀξύμωρον αὐτὸ σχῆμα, εἶναι ποιητῆς ὅστις οὐδέποτε ἐζήλυσεν τὸν ἴκαρον, ὅστις δὲν ἐπηρέασθη ἀπὸ ταρταρισμοῦς ψευδῶν αἰσθημάτων, οὔτε ἀπὸ τὰς πατριωτικὰς παρεσῶθη ρητορείας, οὔτε ἐθυσίασε τὴν κομψότητα καὶ ἀπαλότητα τοῦ στίχου εἰς νεοσολωμικὰς καὶ ψυχαρακὰς αἰρέσεις. Εἶναι ὁ κ. Πολέμη ὁ ποιητῆς τῆς Ἀγάπης—αἰωνίως τῆς Ἀγάπης—ζῶν εἰς τὸ φανταστικὸν παλάτι τῆς μυριοφάνου καὶ μυριομόρφου Νύμφης, ἢ ὅποια πάντοτε σαγηνεύει καὶ νεάζει, χωρὶς νὰ ἔχῃ

καιρὸν νὰ προσέχῃ εἰς τοὺς ἐδῶ κ' ἐκεῖ σκοντάπτοντας καρχομόβοντας τῆς νέας τέχνης ἀλήτας. Καὶ ὅσῳ καὶ ἂν εἰρωνεύονται τὸ δημοφλὲς τοῦ ποιητοῦ οἱ διάφοροι Δελεϊλάμαί τῆς «ρίμας» οὐδεὶς θὰ ἀρνηθῆ ὅτι ἐν τῇ δημοτικότητι τοῦ κ. Πολέμη ἐνυπάρχει ἡ ἀξία καὶ ἡ ἔμπνευσις ἀντιθέτως πρὸς ἐκείνους, τῶν ὁποίων ἡ ἀξία ἔγκειται εἰς τὴν κενότητα καὶ ἡ ἔμπνευσις εἰς τὴν μίμησιν.

κ.

Ἰπὸ τὴν σκιὰν τῆς Ἀκροπόλεως. Βάλς ἐπὶ Νίκου Μαυρογένους.

Πέτρου Βρυζάκη. Πολεμικαὶ εἰκόνες. Ἐν Ἀθήναις 1904.

Με πολλὴν ἀκριβείαν καὶ χάριν γεγραμμένα ἐντυπώσεις τοῦ πολέμου τοῦ 1897, ὅτε ὑπηρετήσεν ὡς ἔφεδρος ἀξιωματικὸς ὁ συγγραφεὺς.

ΑΓΓΕΛΟΜΝΤΑΙ

Δίπτυλον.—Κατακόμβα. Ἱστορική καὶ φιλολογικὴ ἐργασία Δ. Γρ. Καμπούρογλου. Ἐρευναί, ἀνοικτώσεις, σκέψεις.

Ἡπειρωτικὰ παραμύθια. Ἰπὸ Χ. Χρηστοβασιλῆ Κ. Ράδου. Δανία καὶ Δανοί. Μετὰ πολλῶν εἰκόνων. Ἐκδόσις καλλιτεχνικῆ. Δρ. 3. Ἐν Ἀθήναις.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

L. Bourdeau. Histoire de l'habillement et de la parure.

P. L. Garnier. Les Fins de l'art contemporain.

G. Geffroy. La via artistique. Tome VIII. Διὰ τοῦ τόμου τούτου ἀποπερατοῦται τὸ ἔργον.

ΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΜΑΣ

Βιβλιοθήκη Κοραῆ.

Ἐν τῇ «Σχολικῇ Ἐκδόσει» Ἀθηναίων ἐξετέθη ἡ εἰκὼν αὐτῆ παριστώσα τὸ ἐν Χίῳ κατὰστάμα, ἐνθα φυλάσσεται εὐλαβῶς ἡ Βιβλιοθήκη τοῦ Κοραῆ.

Ἡστὸν Γιαννοπούλου.

Θυγάτηρ τοῦ ἐπὶ τριακονταετιῶν Προξένου τῆς Ἑλλάδος ἐν Κωνσταντινουπόλει. Τὰς ἀνοτάτας σπουδὰς διήνησεν ἐν Βιέννῃ, τυχούσα διπλώματος ἐν τῷ αὐτῷ Ὄρειφ. Ἐδῶκεν ἐσχάτως οὐναλίαν ἐν Ἀθήναις.

Μικροσκοπικὸν ἔρασιτέχνην.

Παιδιά τῆς ἀνετιέρας Ἀθηναϊκῆς τάξεως, ἔδωσαν εἰς τὸν Παγρασσὸν παρονοσίαν τῆς Βασιλικῆς οἰκογενείας ὑπὲρ τοῦ Φθισιατρικοῦ παραστάσιον, καθ' ἣν ἔπαιξαν τὴν «Σταχτοπούταν» καὶ τὴν «Ἐορτὴν τῆς γαργάρας». Εἶναι αὐτὰ αἱ μικραὶ δεσποινίδες Καλλίνσκη, Παπαδοπούλου, Ροῦδου, Χαριλάου, Ραζῆ, Νεγρεπόντε καὶ οἱ μικροὶ Μελάς, Μιλιφλάς, Ζίφος, Μανούσης, Ἰακωβίδης, Καλλιγὰς. Ἡ δημοσιευομένη εἰκὼν ἐλήφθη ἐκ φωτογραφίας γενομένης τὴν νύκτα διὰ μαγνησίον.

Φλοριζὲλ Ράουτερ.

Θαυμάσιον μουσικὸν φαινόμενον ἀποτελεῖ ὁ ἐνδεκαετής δαιμόνιος τετραχορδιστὴς Φλοριζὲλ, ὅστις κατέπληξε καὶ τὰς Ἀθήνας μετὰ τὰς δύο συναυλίας ἃς ἔδωκεν ἐν τῇ «Μουσικῇ Ἐταιρείᾳ».

ΟΜΙΛΟΣ ΕΡΑΣΙΜΟΛΗΩΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

* ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΟΛΛΑΝΔΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ *

ΠΟΙΗΤΑΙ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΟΙ

ΕΤΑΣΤΕ τῶν Ἑλλήνων λογίων τῶν πραγματευθέντων περὶ ξένων συγχρόνων γραμματολογιῶν, ἐγὼ τοῦλάχιστον, ἀγνοῶ ἂν ἡσυχάσθῃ τις ποτε περὶ τῆς πλήρους ζωῆς καὶ σθένους Ὀλλανδικῆς φιλο-

λογίας, ἢ δὲν ἐνθυμοῦμαι νὰ ἀνέγνωσά τι περὶ αὐτῆς εἰς ἐν τῶν τοσοῦτων ἐν Ἀθήναις ἐκδιδόμενων φιλολογικῶν φύλλων καὶ ἡμερολογίων πλὴν ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι δὲν πρέπει καὶ τόσο νὰ ἐκπλησθεῖ τις διὰ τὴν περὶ Ὀλλανδικῆς γραμματολογίας ἄγνοϊαν ἡμῶν, ἀφοῦ μόλις πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἐγένετο αὐτὴ γνωστὴ ἐν τῇ λοιπῇ Εὐρώπῃ, ἰδίως δὲ ἐν Γαλλίᾳ, παρ' ἧς οἱ Ἕλληνας, ὡς ἐκ τῆς μετ' αὐτῆς συχνοτέρας πνευματικῆς ἐπικοινωνίας, θὰ ἤδύνατο νὰ λάβωσι γινῶσιν λίαν πρωτοτύπου, ἅμα δὲ σπριγώσης γραμματολογίας, κινουῦντες τὸ δίκαιον ὑπὲρ αὐτῆς διαφέρον τῶν συμπολιτῶν τῶν.

Σαφῆνεια, ἀπλότης, κλασικὴ ὅπως περὶ τὴν σύνθεσιν καὶ τὸ ὕφος ὀρθοπέπια, ἰδοὺ αἱ ἐπικρατούσαι τὴν σημερινὴν ἰδιότητα, τῆς περὶ ἧς πραγματεύομαι φιλολογίας, ἰδιότητες, αἵτινες ἀποτελοῦσιν ἄλλως τε τὴν ἀπόλυτον διαφορὰν μεταξὺ ταύτης καὶ τῶν λοιπῶν τοῦ Βορρᾶ. «Ὅσα ἐλεγεί τις ὅτι αἱ λατινικαὶ παραδόσεις διατηρήθησαν ἐν αὐτῇ ἀθικταί ἀνὰ μέσον τῶν αἰώνων, ἢ ὅτι τὸ πνεῦμα τῶν γηραιῶν βαταυῶν humanistes, ἀναβιοῖ ἐν τῷ βάλει τῆς ψυχῆς τῶν ἀπογόνων τῶν», γράφει διαπρεπῆς τεχνοκρίτης καὶ γλαφυρὸς γάλλος συγγραφεύς,*) ὃν θέλω παρακολουθῆσαι ἐν τῇ περὶ τῆς Ὀλλανδικῆς φιλολογίας ταύτῃ, ἐπιβεβαιώσῃ καὶ ὅστις τὰς περὶ ξένων συγχρόνων γραμματολογιῶν, ἐν περισπουδασίῳ συγγραφῇ, παραδοθείσας πολυτίμους πληροφορίας καὶ αὐθεντικὰς κρίσεις του, δὲν ἀρύεται ἢ ἐξ ἰδίων καὶ ἐμβριθῶν περὶ ταύταις μελετῶν, καὶ ἐν αὐτῇ τῇ πηγῇ ἐκάστης, λαβὼν μάλιστα τὸ εὐτύχημα νὰ γνωρίσῃ προσωπικῶς καὶ νὰ συναναστραφῇ τοὺς ἐπιφανεστέρους ἐκ τῶν ἐπιζώντων συγγραφεῖς, οὗς εἰκονίζει ἡμῖν μετ' ἐντέχνου χρωστήρος διὰ τῶν λαμπρῶν χρωμάτων τῆς πλουσίας πιξίδος του.

Εἶναι ἀληθές ὅτι ἐν οὐδὲμ ἄ ἄλλῃ τῆς Εὐρώπης χώρα ἢ γαλλικῇ ἐπιρροὴ παρέμεινεν τοσοῦτον ἰσχυρὰ ὅσον ἐν Ὀλλανδίᾳ. Καθὼς καὶ πρὸ ἑκατον-

*) Teodor de Wyzewa, Ecrivains Etrangers.

ταστίας, μόνον τοὺς γάλλους συγγραφεῖς ἀναγινώσκουσι, μελετῶσι καὶ συζητοῦσι καὶ σήμερον ἐν αὐτῇ. Τὰς τῶν γάλλων διαλέξεις ἀκροῶνται μᾶλλον εὐχαρίστως κομιτᾶτα δὲ τοῦ Γαλλικῆς Συνδίσμου καὶ ἐν αὐταῖς ἐτι ταῖς μικροτέρας πόλεσιν ἐσχηματίσθησαν, ἀκόπως ἐργαζόμενα πρὸς διατήρησιν καὶ διάδοσιν τῆς γαλλικῆς γλώσσης. Ἄλλ' εἰν' ἐπίσης ἀληθές, ἅμα δὲ καὶ περίεργον, ὅτι ἡ φιλολογία τῆς χώρας ἐκείνης παρέμεινεν ὅπως ξένη τῆς τοιαύτης ἐπιρροῆς, μηδὲν ἀπομνημονεύει, ὡς θὰ ἤδύνατο τις ἔσως νὰ πιστεύσῃ, τὴν γαλλικὴν φιλολογίαν, ἀλλὰ διατηροῦσα ἀναλλοίωτον τὴν φυσιογνωμίαν τῆς καὶ τὸ γνήσιον τοῦ χαρακτῆρος τῆς. Παρὰ τὴν ξένην ταύτην ἐπιρροήν, ἡ Ὀλλανδικὴ φιλολογία τυγχάνει ἀπ' ἐναντίας λίαν πρωτότυπος, ἢ κάλλιον εἰπεῖν, λίαν ἐπιχώριος, τὸ τοιοῦτον δὲ θὰ ἠμπίδισεν ἀναμφιβόλως αὐτὴν νὰ ἐκχυθῇ ἐκτὸς τῆς πατρίδος τῆς. Εἰς τὰς πατροπαράδοτους αὐτῆς ἀρετάς, σαφηνείας καὶ ὀρθοπέπιας, αὐτὴ συνεννοῖ βραδύτητα, ἡρεμίαν, σοβαρότητα αἰτίνας εἰσὶ μὲν τὸ γέννημα τοῦ γένους τῆς, πλὴν διὰ τὰς ὁποίας οὐδεὶς θὰ διανοεῖτο ἄλλως τε νὰ μεμφθῇ αὐτῇ, λέγει ὁ αὐτὸς συμπαθὴς συγγραφεύς.

Ἄλλ' ἡ ἀγνωστος εἰς ἡμᾶς φιλολογία αὐτῇ, ἣτις πλὴν τῆς σαύρας, ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ εἰς πάντα τὰ εἶδη λίαν περιβλεπτοὺς ἀντιπροσώπους, ἀπευθύνεται ἀπ' ἐναντίας εἰς ἀναγνώστας τοσοῦτω μᾶλλον πιστοὺς, ὅσοι οὗτοι τυγχάνουσι ἐλιγώτερον πολυάριθμοι. Οὐδεὶς Ὀλλανδὸς εὐπαίδευτος ὑπάρχει, ὅστις νὰ μὴ εἶναι ἐνήμερος περὶ τῆς φιλολογικῆς κινήσεως τοῦ τόπου του, καὶ νὰ μὴ γνωρίζῃ νὰ σὲ πληροφορήσῃ ἐν λεπτομερείᾳ, περὶ τοῦ ἔργου καὶ τῆς ἀξίας τοῦ δεινῆς ἢ δεινῆς συγγραφῆς. Αἱ ἀπαρχαὶ τῶν Ὀλλανδῶν συγγραφεῶν, ὅσοι μικρὰν καὶ ἂν κέκτηνται αὐταὶ πραγματικὴν ἀξίαν, πωλοῦνται ἀμέσως εἰς πλείστας ἐκδόσεις. Ἐν ταῖς φλαμμανδικαῖς ὡσαύτως ἐπαρχίαις τοῦ Βελγίου, οἱ Ὀλλανδοὶ συγγραφεῖς τυγχάνουσι γνωστοὶ καὶ ἀγαπητοί, ἐκ τῆς ἀγάπης δὲ ταύτης οὗτοι ἐνθαρρυνόμενοι, καὶ ἐκ τοῦ ἐνθουσιώδους ἐνδιαφέροντος, μεθ' οὗ οἱ συμπολιταὶ τῶν ὑποδέχοντα καὶ ἀναγινώσκουσι τὰ προϊόντα τῆς διανοίας τῶν καὶ τελειότερων ἔργων, πλουτίζοντες καὶ λαμπρόντες φιλολογίᾳ, βραδέως μὲν καὶ ἡρέμως, πλὴν ἀσφαλῶς ἀκλουθοῦσαν τὴν πορείαν τῆς, ἣτις παρῴσιαί τε ἡμῖν καὶ τὸ ἰδιαιτέρον τούτου γνώρισμα, ὅτι εἶναι πρὸ παντὸς φιλολογία ποιητῶν, διότι ἡ ποίησις ἐν αὐτῇ κατέχει τὴν πρώτην καὶ ὠραιότεραν θέσιν. Ἐκ πάντων τῶν συγχρόνων Ὀλλανδῶν συγγραφεῶν, οἱ γνωστότεροι, οἱ μᾶλλον θαυμαζόμενοι εἶναι ὁμολογουμένως οἱ ποιηταὶ, καὶ οὗτοι εἶναι πράγματι οἱ μᾶλλον ἀξιοσημειωτοί, ἀλλ' ἐπίσης οἱ δυσκολώτερον δυστυχῶς γινόμενοι γνωστοὶ ἐκτὸς τῆς χώρας αὐτῶν. Οὗτε ὁ K. Gorter, οὗτε ὁ K. Kloss, οὗτε ὁ K. Fritz van Eeden, δύνανται νὰ ἐλπίσωσιν ὅπως ἴδωσιν ἐκτιμώμενα τὰ

ποιήματα αὐτῶν ἀλλαχοῦ. Ἄλλ' ὁ ποιητὴς, ὅστις κατέχει τὰ πρωτεῖα ἐν τῇ εὐανθεί τῆς χώρας ἐκείνης Παρνασσῶ, ὅστις προσέθηκε τὸν λαμπρότερον ἀδάμαντα εἰς τὸ ἤδη φωτεινὸν διάδημα τῆς Ὀλλανδικῆς μουσικῆς, εἶναι μία γυνή, ἢ περιεργότερα μορφή τῆς Ὀλλανδικῆς φιλολογίας. Αὐτὴ ὠνομάζετο μέχρι τῆς παρελθούσης ἀνοξείως,*)—δανείζομαι καὶ πάλιν τὸν γλαφυρὸν κάλαμον τοῦ K. Wyzewa—Ἐλένη Swarth, ὑπὸ τὸ ὄνομα δὲ τοῦτο ἐδημοσίευσεν τὰς πρώτας αὐτῆς συλλογὰς. Σήμερον φέρει ἕτερον ὄνομα, συζευχθεῖσα τὸν K. Lapidoth, ἀριστον κριτικὸν τέχνης, γνωστὸν πρὸ πάντων διὰ τὰς μελέτας αὐτοῦ περὶ γάλλων ζωγράφων καὶ χαρακτῶν. Πλὴν πρὸ πολλοῦ αὐτὴ ἠσθάνθη καὶ διερχομένη ὑπὲρ ἐν τοῖς στίχοις αὐτῆς τὴν τραχικὴν τοῦ ἔρωτος ἰσχύν. Ἄπαν τὸ ἔργον τῆς**) δὲν εἶναι ἀληθῶς εἰπεῖν, ἢ ἅμα ἔρωτος, πλὴν ἅμα μεγαλοπρεπῆς, διαλάμπρον ἐκ πάθους, μετ' ἀσυγκρίτου πλοῦτου ἀρμονιῶν καὶ ἀποχρώσεων. Ἐξ ἐμφύτου, καὶ ἀνευ ἰχνους προσπαθείας, ἡ Ka Lapidoth ἤχη εἰς ἀνωτάτην βαθμίδα ποιητικῆς ἐμπειροτεχνίας. Τὰ συνέττα αὐτῆς ἔχουσι καθαρότητα γραμμῶν, εὐγένειαν μορφῆς, εὐροίαν καὶ γλαυρότητα, τὰς ὁποίας θὰ ἐφθόνουν καὶ οἱ μᾶλλον ἄπταιστοὶ τῶν Παρνασσίδων μας. Ὑπὸ δὲ τὴν μορφήν ταύτην τὴν ὅπως κλασικὴν, αἰσθάνεται τις πάλλουσαν καρδίαν γυναικός, ὀρίσσοσαν ἐκ πάθους. Ἄλλὰ θὰ ἐλεγεί τις, ὅτι τὸ πάθος, μόλις εἰσέδυσεν ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς, περιβάλλεται ἐν αὐτῇ πολυτελεῖ διάκοσμον ποιητικῶν εἰκόνων, τὰ δὲ πλείστα συνέττα τῆς Ka Lapidoth δὲν εἶναι οὕτω ἢ ἡ συνεχῆς ἀνάπτυξις ἐνός συμβόλου, ἐκφράζοντος ὠρισμένην τάξιν αἰσθημάτων καὶ ἰδεῶν.

Φοβοῦμαι, ὅτι ἐμμετρος μετάφρασις τῶν στίχων τῆς Ὀλλανδικῆς ποιητικῆς, θὰ ἐπισκιδίτζε τὴν λαμπρότητα τῶν, ὅθεν μεταφράζω εἰς τὸ πεζόν, καὶ ὅσοι δύναντον πιστότερον, δύο ἐκ τῶν συνέττων τῆς.

A'

«Ρεμβάζω ἐν ταῖς ἀγκάλαις τῆς γλυκείας σου συμπαθείας, εὐπιστος καὶ ἀσυνείδητος, ὡς παιδίον κοιμώμενον ἐν τῷ κόλπῳ τῆς μητρός του, λησματοῖσα οὖν τὸ στήμα σου ἐθήλασε τὸ δηλητηριῶν τοῦ ψεύδους ὅπως ἔχει ἐν ταῖς φλεβί μου.

Ἡ ἀγέλης καὶ εὐσεβῆς πίστις μου γονυπετεῖ ἐνώπιόν σου ὁ ἔρωτός μου σὲ ἀκολουθεῖ, ἀδύνατος καὶ πρῶτος ὡς ἀρνίον—ἢ θέλησίς μου τήκεται ὑπὸ τὴν θέρημν τοῦ βλέμματός σου—ὁ δὲ κάλυξ τῶν χειλέων σου κρατῆει τὴν ὀδύνην μου.

Ἐπειδὴ θέλω νὰ περιορισθῶ διὰ στεφάνων ἐκ κλίτων—τὸν ἀγρυπνῶν βωμόν, ὃν σοῦ ἀνήγειρα ἐν τῷ ναῖσκῳ τῆς καρδίας μου.—καὶ ἀναβιβάσω ἐν αὐτῷ, λευκὸν καὶ μυροβόλον, τὸν καπνὸν τῆς λατρείας μου· θέλω νὰ περιεργῶ αὐτὸν διὰ τοῦ ἀγιάσματος τοῦ ἀναθρώσκοντος ἐκ τῶν στίχων μου, καὶ ἀνεγείρουσα περιφλεγῆ τὴν καρδίαν μου ἐν ταῖς πρὸς τὸν οὐρανὸν τεταμμέναις χερσὶ μου, θέλω νὰ σὲ ἀποκαλέσω Ἐμματουήλ, Κύριον καὶ Σατήρα μου.»

*) Ὁ ἀναγνώστης ὀφείλει νὰ σημειώσῃ ὅτι ὁ K. Wyzewa ἔγραψε τῷ 1896.

**) Premières poésies, Fleurs du Rêve, Printanières, Feuilles mortes

Ἐνθυμοῦ τοὺς λόγους μου κατὰ τὴν ἱερὰν ταύτην στιγμήν.—

«Αἰὶ οὐ εἶναι ἡ αἰσθησις τοῦ ἔαρος, δι' ἐμὲ πρὸ πολλοῦ δὲν ὑπάρχουσι πλέον ἄρθρα ἱερὰ!—Ἡ τρικυμία δὲν ἠρμόζει εἰς τὴν διαυγῆ πρωΐαν.—Διατὶ θέλεις νὰ ἐνωθῆς μετ' ἐμοῦ, ἦτις ὑπέστην τοσοῦτον σκληρῶς καιαγίδας;

«Ἦδη, ἐνφ' οὗ, εὐδαίμων ἐν τῇ ζωῇ, ἀνεμύγνης τὴν δρασερότητα τῶν ῥόδων μετὰ τοῦ μέλανος τῆς κόμης σου, — ἢ ὀδύνη ἀνέμεις τήματα ἔργου εἰς τοὺς ξανθοὺς πλοκάμους μου—Διατὶ μὲ ἐμβάλλεις εἰς πειρασιόμῳν; Ἡ καρὰ αὐτὴ δὲν εἶναι δι' ἐμὲ.»

Πλὴν τὸ φίλημα τοῦ στόματός σου, ἐν φ' οὐνητοῦντο ἡ θαυρία τῆς φωνῆς σου καὶ ἡ ἡδία μουικὴ τρυφεροῦ ὄρκου ἀπέμεινε τὸν ἐνθουσιασμόν μου—παράφορος δὲ ἔκφραση, ἐξοφθὴν εἰς τὴν ἀγκάλας σου, καὶ ἐγενόμεν μνηστὴ σου.

Φῶς τοῦ βίου μου, λυκαυγὲς παρήγορον,—σὲ ἰσκέτω, μὴ λησμονῆς τὸ αἰσθημα ὅπως μοὶ ἐπέπνευσε τοὺς στίχους τούτους, καὶ ἄφες μοι τὸν ἔρωτά σου, καὶ ἂν ἀκῆμη πάσα χαρὰ διὰ παντός μ' ἐγκατέλειπεν!

Ἄλλὰ συμβαίνει βεβαίως περὶ τῶν Ὀλλανδῶν ποιητῶν, ὅτι περὶ πάντων τῶν ποιητῶν ἡ μαγεία αὐτῆ τῶν στίχων τῶν εἶναι ἀμετάφρατος. Δὲν δύναται τις νὰ φαντασθῇ πῶσον χρῶμα, πῶσον μελωδίαν ἔχουσι ἐν τῷ πρωτοτύπῳ, τὰ δύο ταῦτα συνέττα τῆς Ka Lapidoth, διότι ἡ κάλλοις τῶν δὲν ἀπορρεῖ τόσον ἐκ τῆς συγκινήσεως τὴν ὁποίαν ἐκφράζουσιν, οὔτε ἐκ τῶν εἰκόνων, οὔτε ἐκ τοῦ ῥυθμοῦ, εἴμη ἐκ τῆς θαυμασίας ἀρμονίας πάντων τούτων, ἐκ τῆς ἐντελέως συμφωνίας τῶν εἰκόνων μετὰ τῶν ἰδεῶν καὶ τῆς μορφῆς μετὰ τοῦ ὑποκειμένου.

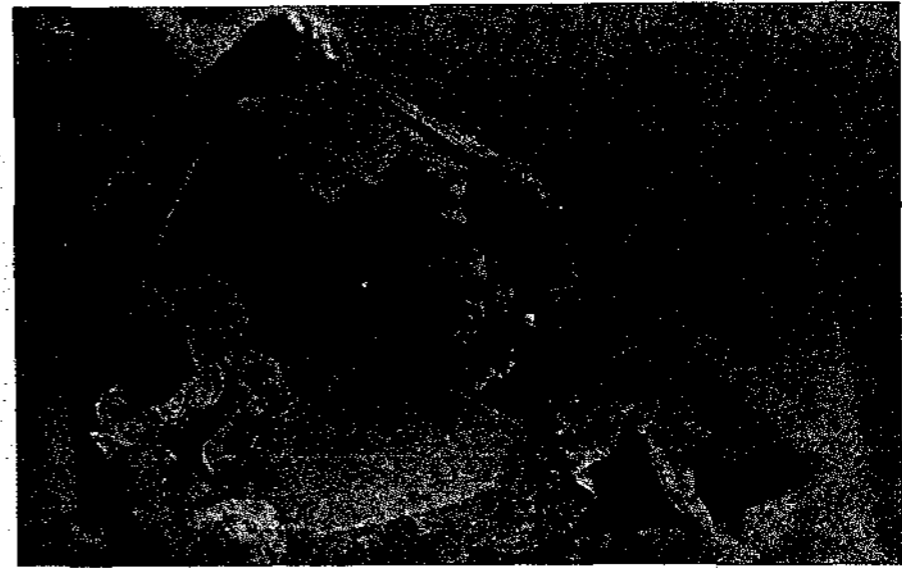
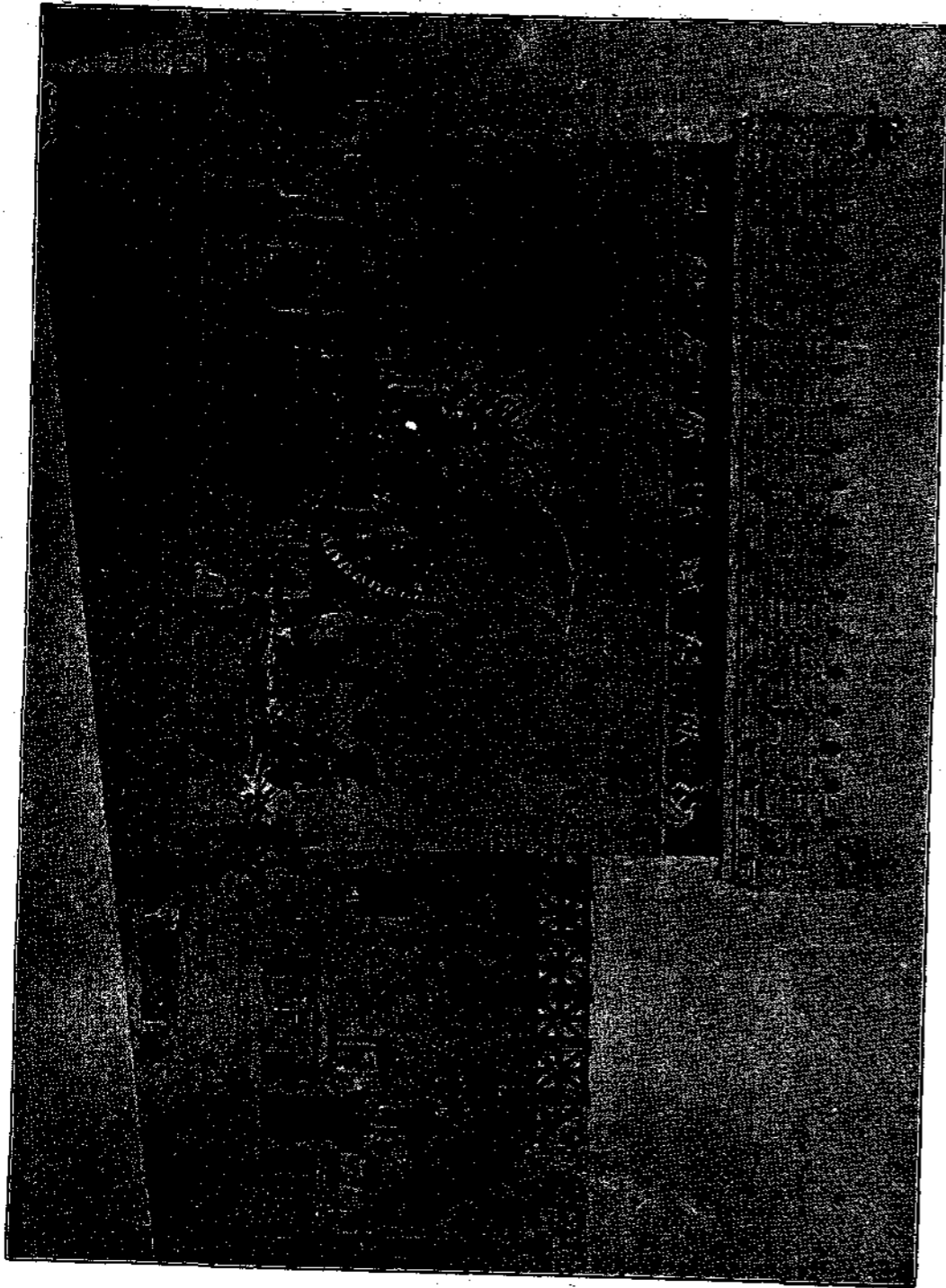
Ἀφίνω τὸν ἀναγνώστην πρὸ τῶν δύο τούτων ἀβρῶν καὶ εὐδαιμον ἀνθῶν, ὅπως οὗτος δυνήθῃ ἀνέτως νὰ ὀσφρανθῇ ἅπαν τὸ ἄρωμα αὐτῶν, προτιθέμενος μετ' ὀλίγων νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν ἀνα τὸν πολυανθῆ καὶ μυροβόλον κήπον τῆς χώρας ἐκείνης ἐκδρομὴν μου καὶ παράσχῃ τοῖς ἀναγνώσταίς μου ἰδέαν τινὰ περὶ τῆς γραμματολογίας αὐτῆς, ἣτις βεβαίως θέλει ἐξακολουθήσῃ δι' ἀξιοσημειωτῶν ἔργων πλουτιζομένη, ὑπὸ τὴν φιλόμουσον καὶ πεφωτισμένην προστασίαν λίαν εὐπαιδέτου καὶ χαριτοθύτου Ἀνάσσης, τῆς ὁποίας ὁ σεπτὸς θρόνος, λαμπρυνόμενος ὑπὸ τῆς διττῆς ἀγλῆς τῆς εὐφυίας καὶ τῆς κάλλοις τῆς, βασιζέται στερεῶς ὑπὸ τῆς ἀφωτισμένης καρδίας λαοῦ, ἀπολαύοντος τῆς ἐμπρονοῦς ἐκείνης διοικήσεως, δι' ἧς τὰ ἔθνη προάγονται καὶ εὐήμεροσιν.

(Ἐπείτα συνέχεια).

ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΑΡΤΙΩΚΗΣ

ΡΕΜΒΑΣΜΟΣ

★ ΑΓΝΩΣΤΟΙ ΖΑΚΥΝΘΙΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ ★

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΚΑΨΟΚΕΦΑΛΟΣ

ΠΟΙΗΣΙΣ πάντοτε ἐκαλλιεργήθη ἐπιτυχῶς ἐν Ἑπτανήσῳ καὶ μάλιστα ἐν Ζακύνθῳ. Τὰ ἔργα τοῦ Σολωμοῦ καὶ τοῦ Κάλθου εἶναι τὸ λαμπρότερον κείμενον τοῦ ἑλληνικοῦ Περνασσοῦ.

Ὁ Ζακύνθιος γεννᾶται ποιητὴς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον. Ἡ φυσικὴ καλλονὴ, ἡ ἡμερότης τοῦ κλίματος καὶ ὁ τρόπος τῆς ζωῆς καθιστῶσι τὴν ψυχὴν εὐεπίφορον πρὸς τὴν ἐμπνευσιν. Αἱ παραδόσεις ἐν γένει ἐνισχύουσι τοὺς νέους εἰς τὴν λατρείαν τῶν Μουσῶν. Ὁ κλῆρος αὐτὸς τόπος οὐτε στρατηγὸς μεγάλους παρήγαγε, οὐτε δεινὸς πολιτικούς, ἀναδειχθέντας διὰ τῆς ἀξίας των καὶ ὄχι ὑπὸ τῶν περιστάσεων. Ὑπὸ τὸν ἀνέφελον οὐρανόν, τὸν αἰωνίως μειδιῶντα, ἀπέναντι ἀπὸ τὴν γλαυκὴν θάλασσαν, ἀπαλύνεται ἡ ψυχὴ καὶ ναρκῶται ὁ ὀργανισμὸς. Οἱ κάτοικοι τῆς Ζακύνθου δὲν εἶναι μεγάλοι ἐπιχειρηματίαι, δὲν εἶναι ἐπιρροεῖς πρὸς τὰς ἐπιμύθους ἐργασίας, εἶναι ὅμως πάντοτε εὐγενεῖς καὶ φιλήσυχοι, εὐφροεῖς καὶ εὐπαιδευτοί. Ὅταν λοιπόν, εἰς τὰς εὐνοϊκὰς αὐτὰς συνθήκας τῆς φύσεως καὶ τῆς κοινωνίας, τύχη νὰ ἔχη κανεὶς καὶ ἐμφυτον τὸ ποιητικὸν χάρισμα, δὲν εἶναι παράδοξον ἂν γίνῃ ποιητὴς.

Εἰς ἐκ τῶν Ζακύνθιων ποιητῶν εἶναι καὶ ὁ Ἄρισ-

τείδης Καψοκέφαλος. Ἡ φύσις τὸν ἔκαμε ποιητὴν, ὁ τόπος τοῦ τοῦ ἔχαρισε τὴν ἐμπνευσιν, ἐκεῖνος ὅμως δὲν χιτώρωσε νὰ γίνῃ μέγας.

Ἡ ποίησις τοῦ δὲν ἐκπηγάει, ὅπως εἰς τοὺς μεγαλοφυεῖς ποιητὰς, ἀπὸ τὸν νοῦν, ἀπὸ τὴν σκέψιν, ἀλλὰ γεννᾶται ταπεινὴ ἀπὸ τὴν καρδίαν καὶ τὰς αἰσθήσεις, διότι τὸ πνεῦμα τοῦ δὲν ἐδέχθη τὴν πνοὴν μιᾶς ὑγιούς ἀνατάσεως τὴν ὁποίαν ἔλαβεν ἡ ποίησις κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους. Ἐμείνει κλεισμένος μέσα εἰς τὰ σινικὰ τείχη τῶν παραδόσεων καὶ δὲν ἀνοίξει τὴν ψυχὴν τοῦ πρὸς τὸ νέον φῶς.

Εἰς τὰ στιχοῦργήματά του, ἐκτὸς ὀλίγων, ἐλλείπει ἡ πρωτοτυπία καὶ ἡ δόναμις, καὶ μόνον μίαν αἰσθηματικὴν καὶ μίαν λεπτολόγος ἔκφρασις ἐνυπάρχει, εὐχάριστος ὅπως δὴποτε εἰς τὸν ἀγευστον τῶν ἀριστουργημάτων τῆς διανοίας, τῶν μεγάλων τέκνων τοῦ πνεύματος. Ὁ Καψοκέφαλος δὲν ἀντιλαμβάνεται τὴν ποίησιν, ἀλλὰ αἰσθάνεται αὐτήν. Ἡ φαντασία τοῦ ὑποκινεῖται ἀπὸ τὸ αἰσθηματικόν πάντοτε. Ἡ ἐργασία τοῦ, ἀτυχῶς ἀμοιρεῖ ἐκλεκτικότητος, διὰ δὲ ἐλλείπει αὐτῇ ὁ καλλιτέχνης δὲν εἶναι μέγας, διότι καθὼς λέγει κάποιος (1) ὁ μέγας φιλόσοφος Νίτσε: «τοῦ ἀγαθοῦ καλλιτέχνου ἡ φαντασία γεννᾷ καλὰ συνάμα καὶ κακὰ καὶ μέτρια. Μόνον ἡ κρίσις ἡ γυμνασμένη ἐκλέγει καὶ συγκεντρώνει τὰ καλὰ μόνον.» Διὰ τοῦτο τὰ μεγαλύτερα πνεύματα δὲν ἀφίγουν ποτὲ τὰ ἔργα των ἀτελῆ, ὅπως εὐγῆκαν ἀπὸ τὴν πρᾶτην ἐμπνευσιν, ἀλλὰ πάντοτε τὰ διορθῶνουν καὶ τὰ τροποποιῶν, προσπαθοῦντες νὰ καταστήσουν, ὅσον ἐνεστι, τελειότερον τὸν στίχον, τὴν μορφήν, τὸ ἔνδυμα δηλονότι τὸ ὁποῖον θὰ περιβάλλῃ τὴν ἰδέαν ὁποῦ συνέλαθεν ἐν στιγμῇ ἐμπνεύσεως ἡ φαντασία. Ὁ νοῦς συλλαμβάνει καὶ ἡ τέχνη πλάττει, μορφώνει, δημιουργεῖ ἀπὸ μίαν ἰδέαν ἓνα τέλειον ἀριστοῦργημα. Παράδειγμα τρανὸν τοιοῦτον εἰς τοὺς ἰδικούς μας ποιητὰς εἶναι ὁ Σολωμός, ὁ ὁποῖος ἐφρόντιζε πολὺ διὰ τὰ ἔργα του καὶ πάντοτε κτεγινοτο εἰς διορθώσεις, εἰς μεταλλαγὰς καὶ προσθαφαίρε-

(1) Nietzsche. Pages choisies. Paris 1900.

σεις. Εφαίνεται ο αληθινός τεχνίτης όπου δεν έμεινε ευχαριστημένος από την μορφή την όποιαν έδιδεν ο στίχος εις της ιδέας την έντέλειαν.

Ο Σολωμός, ως γνωστόν, πάντοτε επεδίωξε να υποτάξη τα πτερυγίσματα της φαντασίας εις της τέχνης τὸ βαθύτερον νόημα. Ο Καφοκέφαλος μολονότι από μικρός έμελέτησε τὸν Σολωμόν, και τὸν έθάρμασε και έν πολλοίς προσεπάθησε να τὸν μιμηθῆ, εν τούτοις δέν ήδυνήθη να έγκολπωθῆ την έντέλειαν της μορφῆς τῶν στίχων. Ίσως να μην ήθέλησε, ίσως να μην ήμπορῆ ο καθείς να μιμηται τὰ καλά και τὰ εκλεκτά.

Και φυσικά, αν θέλωμεν να φανώμεν δίκαιοι, δέν μάς επιτρέπεται να αρνηθώμεν ότι ο Καφοκέφαλος παρήγαγεν έργα ώραία και αξία λόγου τὰ όποια, δυστυχώς, ή έμειναν άγνωστα ή έλησιμονήθησαν. Ένώ έγραψε τίςχις χιλιάδας στίχων, τὰ καλά του, τὰ εκλεκτά του περιορίζονται εις πολύ όλίγα. Η αληθινή τέχνη τόρα δέν θέλει αυτοςχεδιάσματα και άπλως όμοιοκαταλήξιας. Ο Καφοκέφαλος, δυστυχώς, είναι ποιητής πολύ εύκολος. Αί σκέψεις του γεννώνται εις τὸν νουν του έμετρον. Εις τούτο δέ πρέπει να αποδώσωμεν την μεγάλην του παραγωγικότητα. Ο άρισθος κατέστρεψε την ούσιαν, τὰ περισσότερα τῶν ποιημάτων του πάσχουν αναίμιαν, διότι την κάθε σκέψιν του την μεταποιεί εις όμοιοκαταλήξιας, καθώς ή στομαχική χώνευσις κατεργάζεται τας τροφάς και τας μετατρέπει εις ούσιας του σώματος. Διά τούτο μερικοί στίχοι του είναι μεστοί στόμφου, μακροσκελείς και πεφωτισμένοι.

Βεβαίως είναι αρκετά δύσκολον να κάμη κανείς έντελώς ώραίους στίχους, υποθέτω δέ ότι ο γάλλος τεχνικός της Ταινε είχε δίκαιον να ισχυρίζεται ότι είναι εύκολότερον να νικήση τις μίαν μάχην παρά να κάμη έξ στίχους άπολύτως ώραίους.

Έν τούτοις όμως ο Καφοκέφαλος έγραψε στίχους πολύ ώραίους, όπως είναι οι κατωτέρω, άπόσπασμα από ποίημά του έπιγραφόμενον «Άγιον Πάσχα».

Στόν κόσμο ο ήλιος τὸ φῶς του χάμου
άπλώνει διάφλογο και ταπεινὸ
και κάνει ανάστασι τὸ κλωνί τοῦ έμμου
μέ τὸ άπάτητο ψηλὸ βουνοῦ.

Γλυκεία κι' άνήκουστη μιὰ μελωδία
άπ' τὸν παράδεισον έδῶ άντηχεί,
δίνει τὰ τέσσαρα της γῆς στοιχεία
άγάπη άνέλειπει και θεϊκή.

Τη γῆ σιολίζουνε μαργαριτάρια,
νέα φυτράνονν χόρτα κι' άνθολί,
μιλοῦν, αισθάνονται και τὰ λιθάρια
τὸ φῶς εις τ' άνρωχα δίνει ζωή.

Δροσάτη ή θάλασσα γαλανομάτα
λάμπει κυνιάζοντας τὸν οὐρανὸ
και μέσ τὸ σιῆθη της κλει εἰ δροσάτα
τὸ γλυκογέλιο του τὸ φωτεινὸ.

Τὸ πρώτο άνδρόγυνο ανχωρεμένο
άπό τὸ άμάρτημα, γλυκογελῶ
και λάμπει άθώρητο λευκοντυμένο
στόν όλοφρότιστο Γολγοθά.

Με την εύρυθμίαν και την όμαλότητα του ποιήματος τούτου, ο Καφοκέφαλος μάς παρέχει την συναίσθησιν

μιὰς αληθοῦς ποιήσεως, ώραίας, ή όποία ούδέποτε παρακμάζει.

Η ποιησις του έχει δύο ισχυρά στηρίγματα, την θρησκείαν και την άγάπην, εις τας συμφοράς της ζωής. Ο Καφοκέφαλος έδοκίμασε λύπας και δυστυχήματα, υπέφερε και επόνεσεν, αλλά διεφύλαξεν όλον τὸ άγνόν άρωμα της Μούσης του, την παρθενίαν της ποιήσεως. Αποτελεί άντίθεσιν πρὸς άλλον ποιητήν, συμπολίτην και φίλον του, τὸν Στέφανον Μαρτζώκην. Καί οι δύο υπήρξαν ναυαγοί εις τὸ ταξείδιον της ζωής. Ο Μαρτζώκης υπέφερε και κατέστησε συμμέτοχον, της λύπης του την μάσαν του. Ο Καφοκέφαλος έφάνη ισχυρότερος. Εις τούς στίχους του δέν διαφαίνεται πόσον υπέφερε. Έκρυψε τούς τόνους του εις τὰ μάχια της καρδίας του και δέν έθρήνησε δημοσία. Η άπελπισία, ή παρακνωρίζουσα τὸν θεόν και αποκηνοῦσα τὸν ανθρωπον, δέν εισῆλθε ποτέ εις την μεγάλην χριστιανικήν του καρδίαν. Ο Καφοκέφαλος υπέφερε και εκλαυσε, επόνεσεν αλλά δέν απηλπισθη. Ως ανθρωπος υπήρξε δυστυχής, αλλά την δυστυχίαν του απέκρυψεν από τὰ βλέμματα του κόσμου, δέν ήθέλησε, καθώς λέγει ο *Sicchélli*

portar i suoi segreti a processione.

Ουδέεις δεχασμός υπάρχει μεταξύ ποιητοῦ και ανθρωπου. Ο έαυτός του λανθάνει εις όλα του τὰ ποιήματα και διαφαίνεται εις τὰ όλίγα καλά του έργα.

Είναι λυπηρόν ότι ενώ ήδύνατο να διακριθῆ, ή μετριωροσσύνη του δέν του τὸ επέτρεψεν. Τὸ τοιοῦτο συγχωκίς συνέθη εις τούς Έπτανησίους ποιητάς. Εις την πρωτεύουσαν και τῶν ανηδεστέρων στιχουργῶν τὸ όνομα διατυμπανίζεται υπό του ήμερησιου και περιδοκίου τύπου και εξαποστέλλεται εις την άθανασίαν. Έγένετο τόσος θόρυβος έν Αθήναις διά τας ποιητικωρητορικάς άπαγγελίας του μακαρίτου Αχιλλέως Παράσχου, ενώ τὰ άριστοτεχνικά έργα του κερκυραίου Μαρκορά είναι σχεδόν άγνωστα. Δέν θέλωμεν να χαρακτηρίσωμεν τὸν «Αλφρέδον» του Παράσχου και τὰ όμοιά του ως υπερωμαντικὴν συρραφήν αναμνήσεων του Βύρωνος, λέγομεν μόνον ότι τὰ τοιαῦτα είναι πομπόλυγες απέναντι του έπικού εκείνου «Ονειρου» του Μαρκορά.

Ας επανέλθωμεν όμως εις τὸν Καφοκέφαλον, ο όποιος έζησεν άγνωστος, χωρίς να γίνῃ ο παραμικρὸς θόρυβος περί τὸ όνόματός του. Έζησεν, όπως λέγει ο ιταλὸς ποιητής ότι πρέπει να ζῆ κανείς :

senza infamia e senza lode.

Ο Καφοκέφαλος τόρα είναι γέρον, αλλά γέρον θαλέρως. Μέσα εις τὸ ψεῦδος της κοινωνίας αυτός κατώρθωσε να ζῆ εις κόσμον ιδανικόν, τὸν όποιον έσχημάτισε περί τὸν, εις μίαν αυταπάτην, ή όποία τὸν θέλγει ακόμη.

Κατὰ τούς τρόπους είναι άριστοκράτης. Έντιμος και πτωχός, αυστηρότατος κατὰ τὰ ήθη και ακατάβλητος κατὰ τας ιδέας και τας πεποιθήσεις.

Η ποιητική του παραγωγή είναι μεγάλη. Χιλιάδες είναι οι στίχοι του, ως επί τὸ πολύ άνέκδοτοι. Είργασθη καθ' όλην του την ζωήν, αλλά ή εργασία του κείται άγνωστος και ανεκτίμητος εις τὰ βίβη του γραφείου του.

Ο Καφοκέφαλος, με ύψηλά τὸ μέτωπον και ευχαριστημένην ψυχήν, δύναται να επαναλάβῃ τούς στίχους του γάλλου ποιητοῦ :

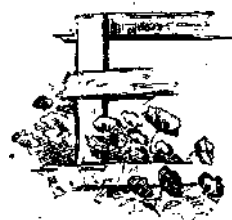
*L'art m' a pris tout entier, j' ai vecu solitaire
au travail sans repos. . .*

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΓΟΥΡΟΣ

* ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ *

ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ
ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

ΕΑΓΓΕΛΛΟΝΤΑΙ πανταχόθεν ανακαλύψεις ιλιγγιώδους θαυμασμού και μεταφέρουσιν ήμάς αυται εις κότυρον του μέλλοντος ονειρώδη, εις κόσμον ζῶντα υπό επιστημονικόν και τεχνικόν περιβάλλον όλως άγνωρίστον,

όλων δυοδιάκριτον πρὸς τὸν παρελθόντα ανθρωπίνον βίον. Διότι, όταν κατὰ τας επαγγελίας τῶν ιερέων της επιστήμης ανορθώσῃ τὰ μεταλλεία του γαλιου επί της γῆς και τὰ εκκαμινευτικά του εργατήρια ιδρυθῶσιν, όταν τὸ τηλεφώνον θά παρουσιάσῃ εν ριπή σκέψης πρὸ τῶν οφθαλμῶν δικην κινουμένου φάσματες ελάκτρων τὸ σώμα και την λαλιάν του ανταποκριτοῦ από τας εσχάτιας της γῆς, όταν ο έρωσ και τὸ μίσος, ως νοσήματα θεωρούμενα, θά καταπνίγονται διά τῶν ακτίνων του ραδίου, όταν ή κεφαλή του ήλιου θά εκπέμπῃ σφίαν δύναμει τῶν ακτίνων του ραδίου, όταν ο ανθρωπος θά εγκαταλίπῃ τας υγρὰς της θαλάσσης τρίβους και θά διαγράψῃ πετῶν τὰς τροχιάς του αϊθέρος με ιλιγγιώδη ταχύτητα, όταν φῦαις δέν θά καταβιβρώσκη τὸ ανθρωπίνον στήθος, οὐδὲ άλλη νέσος βροτολοιγός, τότε ο ανθρωπος δέν θά ανγνωρίζῃ τὸ παρελθόν του, οὐδὲ του παρελθόντος ο ανθρωπος τὸ τότε παρόν.

Αλλά από της εποχής, καθ' ήν ανέλαμψεν υπό τὸν Αττικόν ήλιον ο ανέφικτος της ανθρωπότητας πολιτισμός, από της εποχής καθ' ήν επεφάνῃ εις την ανθρωπότητα τὸ σέλας του κομήτου της αρχαίας τέχνης διαγράφων υπερβολής καμπύλην, ίνα μη άνατείλῃ πόλιν και προσφύσῃ ή φωτεινή του κόμη τὸν πλανήτην μας, από τότε πλειστάκις απειραβήθησαν νέα φῶτα ν' αναλάμψωσιν αμυλλώμενα πρὸς τὸν δάσαντα κομήτην, αλλά ταλαντευθέντα και λιποψυχήσαντα απεσβέσθησαν ή παρέμειναν ως ώχρα άνταύγεια μιμήσεως. Η δέ παρούσα της ανθρωπότητας ζωή μεθ' όλην την φαινομένην πρὸς την τέχνην προδόν της προσατενίζει πρὸς τὰ έργα εκείνου του άπερίττου και λιτοῦ πολιτισμοῦ μετα μείζονος θαυμασμοῦ ή πρὸς τας σημερινὰς ανακαλύψεις, μετ' αύξούσης λατρείας ή πρὸς τὰ σημερινὰ του ήλεκτρισμοῦ θαύματα, μετὰ καιούσης νοσταλγίας πρὸς τὸ σεμνόν και άπερίττον πνεῦμα του αιωνίου Έλληνικου πολιτισμοῦ.

Ίδού οι δύο λαμπτήρες της όλης ζωής της ανθρωπότητας. Ο σεμνός της αρχαίας Ελλάδος πολιτισμός άφελής και αγαλαματώδης, ως τὰ έργα τῶν γλυπτῶν της, και ο πολυτελής και καλλωπιστικὸς του μέλλοντος.

Αλλ' όσον και αν ή τέχνη διά της ευστροφίας και της θρησκευτικής δεξιάτητος του ανθρωπίνου πνεύματος μεταβάλῃ τὰ μέσα της οπτικής συγκοινωνίας, της ακουστικής ανταποκρίσεως, όσον και αν δυνηθῆ να μετρή διά ταχύτητος ιλιγγιώδους τὸ άπειρον διάστημα, ή χείρ του ανθρωπου θά θαυμάζηται μάλλον, όταν με τὰ προκατακλυσματὰ της και αιώνια μέσα της άπλης γλυφίδος διδῆ ζωήν εις τὸ Πεντελικόν μάρ-

μαρον, όταν ή χείρ του ανθρωπου με τὸ άπλοῦν γεωστήρὰ της διδῆ ζωήν εις τὸ φανταστικόν κάλλος επί του άπλου πίνακος και όταν ή πτωχή γραφίς διφυλέα και πυρέσσουσα ροφῆ τὸ μέλαν υγρὸν του εργατήριου τῶν εργατῶν του πνεύματος. Όσον και αν τὰ μέσα του κοινωνικου βίου καταστήσωσιν τὸν ανθρωπον νευρόσπαστον ύπηρετούμενον υπό ήλεκτρικῶν μηχανῶν εις μίαν άπλήν της χειρὸς του κίνησιν, ή ψυχή νοσταλγοῦσα και αποκείμευσα ως δεσμώτης θά άναζητῆ διφυλέα, με άγῶνα ταντάλειον, να στρέψῃ τὰ μαρτυρικά όμματα της πρὸς τὸ κάλλος της φυσικῆς πρὸς τὸν άπλοῦν της φυσικῆς βίον, πρὸς την ζωήν του άγρότου, πρὸς την κατὰ Ζήγωνα ζωήν, απαστρεφόμενη μετὰ κεκορεσμένης αἰθίας τὸν πλοῦτον και την πολυτέλειαν τῶν μέσων της τεχνητής ζωής.

Ο ανθρωπος θά ποθῆ αιωνίως να προσατενίξῃ τὸν ώχρον δρόμον της σελήνης και πρὸς τούς ύποτρεμένους πρὸ της αγανούς του οὐρανοῦ σκοτίας αστέρας ή πρὸς τὰ ήλιακά φῶτα τῶν ήλεκτρικῶν ή ραδιακῶν λαμπτήρων. Ο ανθρωπος θά προτιμᾷ αιωνίως να ακούῃ την φωνήν της αἰθόρας, την φωνήν την εξερχομένην εκ του λαρυγγος της αιδου ή την ανατοπισιν της φωνῆς της επί του κυλίνδρου του φωνογράφου. Ο ανθρωπος ο λάτρης της αφῆς, ο ανθρωπος ο έμπλεως παθῶν και αδυναμιῶν θά ποθῆ, θά πάσχῃ ενόσω δέν δύναται να περιπτυθῆ εις τας άγκάλας του τὸ λατρευτοῦ του πλάσμα, να κολλήσῃ τὰ χείλη του εις τὰ τρέμοντα χείλη, ενόσω δέν δύναται να αισθανθῆ τὸ ρίγος της αφῆς, την θερμην του αμοιβαίου πυρετοῦ, όσον και αν της τέχνης τὰ θαύματα και αι γοητεία φέρωσι πρὸ τῶν όμμάτων του την εικόνα ή τὸ ἴδωλμα, την φωνήν και τας κινήσεις της λατρευτής του υπέρσεως, από της όποιας τὸν χωρίζουν της γῆς αι ήττημένοι αποστάσεις.

ΙΩ. Κ. ΒΟΥΛΟΔΗΜΟΣ

ΕΙΚΟΝΕΣ

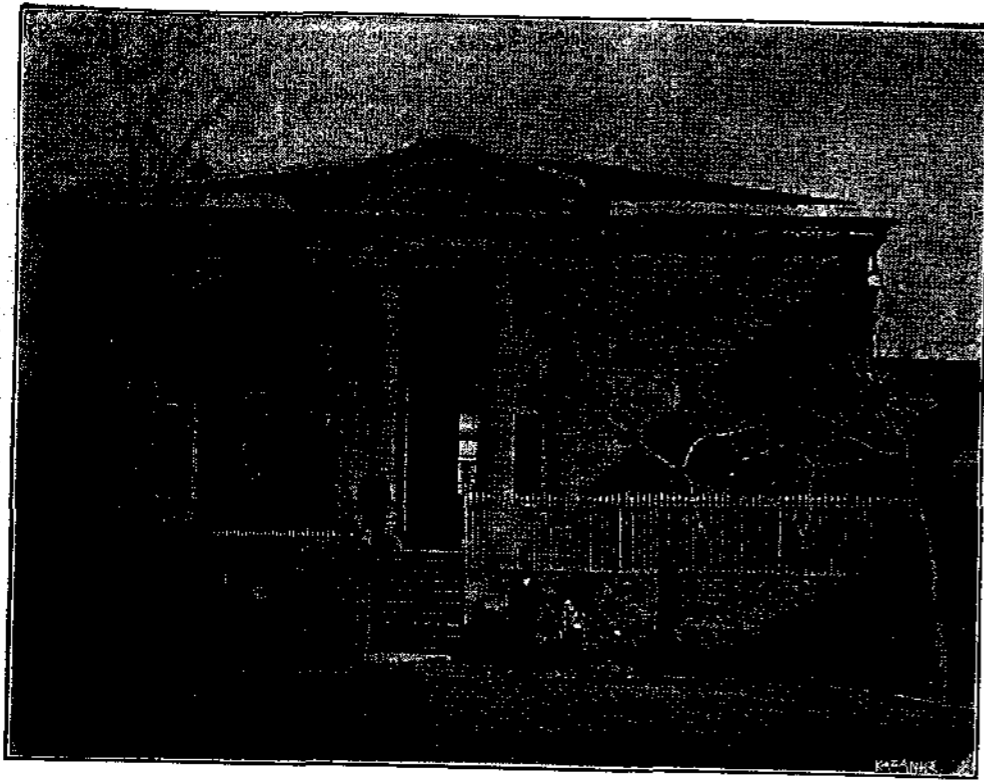
1
Πουλάκι που άφτέρουγο
'Απ' τὴ φύλιά πετάει
Αουλοῦδι πῦ στὸν άνεμο
Τὰ φύλλα του σκορπάει.

Κάποιας καρδιῆς είναι χαρά
Κάποιας ψυχῆς παιγνίδι
Κάποιας αγάπης σάβανο
Που έγεινε έσκόκλιδι.

2
Τὸ λάλημα τ' άπόσπερο
Του ρόδου ή άνάδα
Κατὰ τὸ δειλινὸ.
Σε θαλπερὸ φθινόπωρο
Που ή βραδυνή γλυκαδά
Χύνεται' διο κενό.

Είναι κάποιο παράπονο
Τῆς ανοιξίς κρυμένο
Στου χρόνου τὰ φτερά
Που άπ' τὸ κύμα του καιροῦ
Τῶχε ξεμακρυσμένο
Κάποια κρυφῆ χαρά.

ΒΑΣ. ΚΟΡΙΖΑΣ

ΧΙΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΟΡΑΗ

Ο ΓΛΥΠΤΗΣ

Ὡσάν τὸ Σαβαώθ τοῦ Μωϋσῆ
ἐξύμωσε κ' αὐτὸς πηλὸ ἀπὸ χῶμα
καὶ μὲ σπουδὴ καὶ τέχνη περισσὴ
ἀρχίνησε νὰ πλάσῃ ἀνθρώπου σῶμα.

Δουλεύοντις τὸν ἄνυχο πηλὸ
ἐννοιοθε τῆ ζωῆ ἀπ' τὰ δάκτυλά του
νὰ γέῃ μέσα στὸ πλάσμα τὸ ἀπαλὸ
καὶ νὰ νικᾷ τὴ νέκρα τοῦ θανάτου.

Καὶ μὲ λαχτάρα, μὲ χαρὰ κρυφῆ
εἶδε μπροστά του νὰ προβάλλῃ ἀμέρηα

ζωητανέμενη ἢ ἀνθρώπινη μορφή
μὲ τὸν κορμὸ, τὰ πόδια καὶ τὰ χεῖρα

Κ' ἐσήκωσε μὲ κίνημα γοργὸ
στον οὐρανὸ τὰ μάτια του ἐμπνευσμένα
κ' ἐφώναξε: Μὲ βλέπεις; δημιουργῶ
κ' εἶμαι θεὸς καὶ πλάστης σὰν ἐσὺ.

Μὰ διὰ καὶ πάλι ἐγύρισε νὰ δῇ
τ' ἀναίσθητο, βουβὸ πλάσμα τῆς σμίλης,
εἶπε χύνοντας δάκρυα σὰν παιδί:
ὦ Τέχνη, δούλη ἐπλάστηρες τῆς ὕλης.

ΙΩ. ΠΟΛΕΜΗΣ

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

Ἡ ἀπεικόνισις τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ αἰωνίᾳ
οἰγῇ τῆς ζωγραφικῆς, μᾶς ὁμιλεῖ πολὺ ὑψηλότερον
καὶ ἐντονώτερον ἢ ὁ ζῶν φιλόσοφος ἢ
ἠθικολόγος, οἵτινες εἶναι ὅμοιοι μὲ ἡμᾶς. Ἡ
ἀκνησία τοῦ ζωγραφικοῦ ἔργου κινεῖ τὸ πνεῦμα
ἡμῶν εἰς οὐρέεις.

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΑΣ

Ἡ τέχνη ἐπιδραῖ ἄνευ τινὸς περιορισμοῦ ἐπὶ
τοῦ λαοῦ, οὐδὲ μένει ἀμέτοχος εἰς τὴν πνευ-
ματικὴν καὶ ἠθικὴν του μόρφωσιν. Ἡ λατρεία
λοιπὸν τῆς τέχνης λαμβάνει τὸ σπουδαιότατον
μέρος εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ λαοῦ.

Ἀδόλφος Μάρξ

Ὁ καλλιτέχνης ποτε δὲν πρέπει νὰ εἶνε ἐν-
χρησιμοποιημένος ἀπὸ τὸν ἐαυτὸν του. Οὕτω μόνον
δύναται νὰ τελειοποιηθῇ.

Ζαν Ἀδριγκ

Ἐδοκίμασα πολλὰ πράγματα εἰς τὸν βίον
μου· τὴν δόξαν, τὸν ἔρωτα. Κατὲν δὲν ἀξίζει
περισσότερον ἀπὸ τὴν ἀπόλαυσιν τῆς ἐργασίας.

Meissonier

Ἡ μίμησις ἐν τῇ τέχνῃ εἶναι μέσον ἢ μάλ-
λον εὐκαιρία, ἀφορμὴ. Ἐν τῇ τέχνῃ τὰ ἐν τῇ
φύσει ἀντικείμενα δὲν παρεισάγονται διὰ νὰ πα-
ρασιωθῶσιν ἀπλῶς, ἀλλὰ διὰ νὰ ἐκφράσωσι μίαν
ιδέαν, νὰ εἰκονίσωσι μίαν ἐμπνευσιν τοῦ καλ-
λιτέχνου.

Ὅσον περισσότερο ἡ ἀλήθεια εἶναι μεγάλη,
τόσον περισσότερο τὸ ψεῦδος προδίδεται. Ὅ-
σον περισσότερο ἡ ζωγραφικὴ εἶναι ἀπατηλὴ,
τόσον ὀλιγώτερον μᾶς ἀπατᾷ.

Δὲν εἶνε καλλιτέχνηται ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι δὲν ἀνα-
καλύπτουν τίποτε ἐν τῇ φύσει καὶ δὲν βλέπουν
ἄλλο τι ἢ ἐκεῖνο μόνον ὅπερ ἀπειστήθισαν.

Ἡ εὐκρίνεια εἶναι ἀπαραίτητος ὅρος ὑπάρ-
ξεως τῆς τέχνης.

ΣΥΝΑΥΛΙΑ "ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ",

ΜΙΚΡΟΣΚΟΠΙΚΟΙ ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΑΙ

**Η ΧΡΥΣΟΧΟΪΚΗ
ΤΕΧΝΗ ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩ**

Ν' Ἐπτανήσω ἡ χρυσοχοϊκὴ θεωρεῖτο τέχνη εὐγενική, ὡς ἀνήκουσα εἰς τὴν καλλιτεχνίαν.

Περίεργον εἶναι ὅτι ἐνθ' ἡ τέχνη τοῦ ἐπέξε γὰρ εἶσθαι καὶ παριστάνειν ἐπὶ τῶν μετάλλων καλλιτεχνικῶς ἀντικείμενα διὰ

τοῦ cesello τόσον ἀνεπτύχθη εἰς τὴν Ἰταλίαν μετὰ τὴν ἀναγέννησιν τῆς τέχνης διὰ τῶν καλλιτεχνῶν Cellini, Baldinucci, Caradoso, Bozzanigo καὶ ἄλλων Ἰταλῶν ἐν Ἐπτανήσῳ ἡ τέχνη αὕτη δὲν εἶχε κάμει καμμίαν πρόδον, ἀλλ' ἔμεινε ταπεινὴ Μόνον ἐξαιρεζόμενα λαμπρὰ εἶδη χρυσοχοϊκῆς χάριτι στολισμοῦ, ἔργα τῆς μόδας καὶ εἶχον μίαν ἰδιοφυίαν εἰς τὸ νὰ ἐργάζωνται τὰς λεπτὰς ἀλύσεις τὰς λεγομένας κοινῶς γορδόνια. Ὁ τεχνίτης ὅστις εἰργάζετο αὐτὰ ἐκαλεῖτο γορδονιαστής. Ἐν Ἐπτανήσῳ ὅμως ὑπάρχουσι ἔργα ἔξοχα μεταλλογλυφίας, ἔργα τορευτῶν ἀργύρου καὶ χρυσοῦ μεγάλης ἀξίας.

Ἡ ὠραία αὕτη τέχνη ἀνεπτύχθη ἐν Ἐπτανήσῳ ἐνθα κατὰ τὴν ἐπαναστάσιν τοῦ 1821 κατέφυγον ἐκ Καλαρρυτῶν τῆς Ἠπείρου εἰς Κέρκυραν μὲν ὁ Νικόλαος Παπαγεωργίου μετὰ τῶν υἱῶν του Ἀποστόλη καὶ Γεωργίου, ὁ Βασίλειος Παπαμάρκος καὶ ὁ Κωνσταντῖνος Κοττημάνης, εἰς Ζακύνθον δὲ ὁ Ἀθανάσιος Τσιμοῦρης, ὁ Χριστόδουλος Βαρσάμης ἢ Γκερζος, ὁ Κωνσταντῖνος Στάθης, ὁ Ἰωάννης Μπλουτζίος—ὅστις ἦτο ἀρχιχρυσόχοος τοῦ Βελῆ Πασσᾶ—ὁ Παπαστέφανος ὁ Τουνουναῖος καὶ ὁ δημοφιλέστερος πάντων ὁ Γεώργιος Μπάφας.

Τὰ ἔργα τῶν Καλαρρυτῶν τούτων εἶναι πολλοῦ λόγου ἀξία. Πολλὰ μάλιστα ἔργα τῶν τορευτικῆς, εἶναι ἀληθῆ καλλιτεχνήματα ἐφάμιλλα πρὸς τὰ τῶν διασημοτέρων ἰταλῶν καλλιτεχνῶν.

Ἐνθ' οὐδὲ ἡ Κέρκυρα, ἡ πρωτεύουσα τοῦ Ἰονίου, δὲν εἶχε καλλιτέχνας χρυσοχοϊκῆς, δυναμένους νὰ λάβωσι κατάλληλον θέσιν μετὰ τῶν διαπρεπῶν τοῦ εἶδους τούτου καλλιτεχνῶν, γεννᾶται ἐν Καλαρρυτῶν ὁ Γεώργιος Μπάφας. Ὁ πατὴρ του χρυσοχοός, καλλιτέχνης ἐπίσης, καλεῖτο Διαμάντης, ἦλθεν ἐν Ζακύνθῳ πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως. Ἡ μητέρα του ἐκαλεῖτο Αἰκατερίνη Τάλα ἐπίσης ἐξ Ἠπείρου. Ἐν τῇ πατρίδι του ἦτο γνωστὸς ὁ Δια-

μάντης ἕνεκα τῆς ἱκανότητος του, διὸ καὶ ὁ Ἀλῆς Πασσᾶς ἐζήτησε αὐτὸν διὰ νὰ ἐκτελέσῃ ἐργασίας, ἀλλ' ἐκ φόβου, κατέφυγεν εἰς Ζακύνθον, ὡς κατέφυγον πολλοὶ ἐξ Ἠπείρου.

Κατέφυγον σὺν τῷ χρόνῳ αἱ οἰκογένειαι Μπάφας, Μπαχώμη, Μπόρου, Καραμπίνη, Γιούρου, Ραφτάνη, Δαμίρη, καὶ ἄλλαι, αἵτινες διὰ τῆς ἐρασίας ἐκλούθησαν καὶ ἔρριξαν ταῖς ντουλαμάδες. Ἦσαν καὶ πολλοὶ καποτάδες, οἵτινες εἰργάζοντο τὰ καπὸτα. Καὶ τὸ μέρος τῆς νῦν ὁδοῦ Φωσκόλου ἐνθα ἦσαν τὰ μαγαζία τῶν ἐργατῶν Καλαρρυτῶν εἰσέτι φέρει τὸ ὄνομα ἑς τὰ Καλαρρυτικά.

Ὁ Γεώργιος Μπάφας ἐν Ζακύνθῳ ἀπέκτησε δικαίως φήμην καλλιτέχνου μεγάλου, ἐγένετο δημοτικώτατος καὶ δημοφιλέστατος ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς του Διαμάντη. Ἀπὸ τοῦ θανάτου του παρῆλθον πενήτηντα ἔτη—ἀπέθανε τῇ 5 Ἰανουαρίου τοῦ 1854 ἄγαμος—καὶ ἀκόμη ζῆ τὸ ὄνομα εἰς τὰ στόματα τῶν Ζακυνθίων οἵτινες θαυμάζουσι τὰ ἔργα του. Τὸ ὄνομα Διαμάντη θὰ ζῆσῃ πάντοτε.

Ὁ εἰσερχόμενος εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Διονυσίου καὶ ρίπτων βλέμμα ἐπὶ τοῦ εἰκονοστασίου προσελάμβεται ἀμέσως ἀπὸ μεγάλης ἀργυρᾶν εἰκόνα πρὸς τὰ ἀριστερά. Ἡ λαμπρὰ αὕτη εἰκὼν εἶναι ἔργον τοῦ Γεωργίου Μπάφας Διαμάντη καὶ παριστᾷ τὸν ἅγιον ἐν τῷ μίση, περίξ δὲ εἰς δώδεκα ὀρθογώνια διαμερίσματα τὰς κυριωτέρας πράξεις τοῦ βίου καὶ τῆς πολιτείας τοῦ πολιούχου τῆς νήσου μας.

Αἱ ἐκφράσεις τῶν προσώπων, αἱ στάσεις, αἱ πτυχῆ τῶν ἐνδυμάτων, ἡ ἐν γένει ἐπεξεργασία τῶν γραμμῶν, τῶν γωνιῶν ἰδίᾳ, ἀποδεικνύουσι τεχνίτην οὐχὶ κοινόν. Προχωρῶν πρὸς τὰ δεξιὰ, εὐρίσκειται ὁ εἰσερχόμενος εἰς τὸ μέρος ἐνθα κεῖται τὸ ἅγιον λείψανον καὶ βλέπει τὴν ἀργυρᾶν λάρνακα, ἐπίσης ἔργον πολύτιμον τοῦ ἰδίου καλλιτέχνου. Ἡ παράστασις αὕτη εἶνε ἐπίσης τεχνική. Ὁ ἅγιος καὶ τὰ λοιπὰ πρόσωπα εἶναι ἐπιτυχῆ. Ἡ μὲν εἰκὼν εἰργάσθη τῷ 1820, ἡ δὲ λάρναξ τῷ 1829. Ἡ αὕτη ἐκκλησία ἔχει Εὐαγγέλιον καὶ τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἁγίου λαμπρὰ εἰργασμένα παρὰ τοῦ ἰδίου τεχνίτου. Εὐαγγέλια, Ἀπόστολοι, θυμιατήρια, δίσκοι, (λεγόμενοι ἐνταῦθα βατσέλια) κανδύλια, κηροπήγια, καὶ ἄλλα ἔργα τοῦ καλλιτέχνου τούτου σώζονται εἰς τινὰς ἐκκλησίας Ζακύνθου ὡς καὶ εἰς οἰκίας. Ἐξόχως εἰργασμένος εἶναι ὁ Ἀπόστολος Παῦλος εἰς ἓνα Ἀπόστολον.

Καὶ τὴν χρυσοῦν εἰργάζετο λαμπρὰ. Τοῦ Καλαρρυτοῦ τούτου, ἐν ἐνὶ λόγῳ, ὅλα τὰ ἔργα μαρτυροῦσιν ὅτι ἦτο καλλιτέχνης ἀληθῆς καὶ ἐχειρί-

ζετο ἀριστὰ τὴν γλυφίδα, τὸ τοξέλο ὡς ἔλεγον οἱ Ἐπτανήσιοι, ἢ ὡς ἔλεγον οἱ συμπολίται του: ἔργον καλὸν καλὸν τὸ καλόν.

Ὅσακις ἐπρόκειτο νὰ ἐργασθῆ δυσκόλους παραστάσεις, εἶχεν βοηθὸν τὸν διαπρεπῆ ζωγράφον Καντόνην.

Εἰς τὰς ἐκκλησίας ἐνθα ὑπάρχουσι ἔργα, συμβαίνει δυστυχῶς ἀσπὸν τι. Καθαρίζονται διὰ τῆς προστριβῆς διαβρωτικῶν κόνεων καὶ οὕτω καταστρέφονται αἱ γωνίαι αἵτινες δίδουσι τὴν ἐντέχνην ἀξίαν εἰς τὰς γραμμὰς.

Εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο ἂν ἡ ἀρμοδιὰ ἀρχὴ ἐφρόντιζε ὅπως τὰ κυριώτερα ἔργα τῶν Καλαρρυτῶν οἵτινες ἔφερον τὴν ἀναγέννησιν τῆς χρυσοχοϊκῆς ἐν τῇ νεωτέρᾳ Ἑλλάδι σωθῶσιν εἰς τι μουσεῖον πρὶν ἢ ἡ ἀμέλεια καὶ ἡ ἀμάθεια τὰ καταστρέψῃ.

Ἐν Ζακύνθῳ ὑπῆρξεν ἐπὶ Ἐνστοκρατίας συντεχνία τῶν ἀρχιχρυσόχοων ἰδρυθεῖσα περὶ τὰ μέσα τοῦ δεκάτου ἐβδόμου αἰῶνος, εἰς ἣν ὑπήγοντο καὶ οἱ ὠρολοιοποιοί. Ἐκ τῆς ἱστορίας τῆς συντεχνίας ταύτης, τὴν ὁποίαν ἐδημοσίευσεν ὁ κ. Α. Χ. Ζώης ἐν τῇ ἀξιολόγῳ αὐτοῦ πραγματείᾳ «Αἱ ἐν Ζακύνθῳ Συντεχνίαι» φαίνεται ὅτι αὐταὶ ὀλίγον ἐφρόντιζον ὡς πρὸς τὸ καλλιτεχνικὸν μέρος καὶ κατεγίνοντο εἰς πρακτικὰ πράγματα.

Ὄνόματα Ζακυνθίων ἀργυροχοῶν δὲν εἰμυνον εἰς τὸ στόμα τοῦ λαοῦ διὰ τὴν καλλιτεχνικὴν αὐτῶν ἀξίαν. Ἀναφέρονται μόνον τὰ ὀνόματα τοῦ Δικοπούλου καὶ δύο Καβελλάρη Μπέλαμβε (Παναγιώτου καὶ Διονυσίου) διὰ τὰ γορδόνια ὡς καὶ τὰ ὀνόματα τοῦ Διονυσίου Βερτζάγια καὶ τοῦ Καραλάμπους Γιατρᾶ διὰ τὰς ἐπὶ ἀργύρου ἐργασίας. Ἀναφέρονται καὶ ἄλλα ὀνόματα, ἀλλὰ περισσοτέρων ἀξίαν ἔχουσι τὰ ἔργα τῶν πέντε ἀναφερομένων, τοῦλάχιστον ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ ἔργα ἄτινα ἡμεῖς εἶδομεν.

Διὰ ἔργα καλλιτεχνικὰ δικαίως ἀναφέρεται καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Γεωργίου Μαρίνου.

ΣΠ. ΔΕ ΒΙΑΖΗΣ

ΣΤΑΛΑΚΤΙΤΑΙ

Πᾶσα ἡμέρα εἶναι μία μικρὰ ζωὴ, πᾶσα ἀφύπνισις μία μικρὰ γέννησις, πᾶσα θροδοδὴ πρῶτα μία μικρὰ νεότης καὶ πᾶσα δύσις μετὰ τοῦ νυκτερινοῦ ὕπνου εἰς μικρὸς θάνατος.

Σολεγκάουερ

Ἡ μουσικὴ εἶναι ἡ ὑψηλοτάτη ἀποκάλυψις τοῦ πνεύματος, ὑψηλοτέρα καὶ αὐτῆς τῆς φιλοσοφίας.

Λουδοβίκος Νάιλ

Δύο μάγισσαι κρατοῦσι τὰς κλειδάς πρὸ τῶν Προστυλαίων τῆς Τέχνης: ἡ Ἀγάπη καὶ ἡ Πίστις.

Μάρξ

Η ΝΕΑ ΤΕΧΝΗ*)

Εἰς τῶν διασημοτέρων γερμανῶν ζωγράφων καὶ ἐν ταῦτῳ κριτικῶν, ὁ Max Liebermann γράφει: Τί σημαίνει ἡ θαμβωτικωτάτη τῶν χρωμάτων ἐπεγέρ- γεια ἂν ἐλλείπει τὸ ἐσωτερικὸν αἰσθηματικόν; Οἱ νεω- τερισταὶ εἰς τοῦτο σφάλλουσι. Ἐπιδιώκουν τὴν ἐντύ- πωσιν, ἐντύπωσιν χρώματος καὶ ἀμελοῦν τὸ αἰσθη- μα, τὴν ἰδέαν, τὸ κάλλος τῆς ψυχῆς. Ζωγράφος δόκιμος παρ' ἡμῖν μοῦ ἔλεγε κάποτε: «Δὲν σημαί- νει τίποτε ἂν δὲν ἐννοεῖ ὁ θεατὴς ἐν ἔργῳ τέχνης, ἀρκεῖ ἐκεῖνος ποῦ τὸ ἐργάζεται νὰ τὸ ἐννοῆ».

Αὐτοῦ τοῦ εἶδους τὴν κριτικὴν οὐδέποτε τὴν ἐν- νόησα καὶ εὐχομαι οὐδέποτε νὰ τὴν ἐννοῆσω.

Εἰς τοὺς νεωτεριστὰς ὑπάρχει ὄχι ἰδέα, ἀλλὰ σκία ἰδέας, ὄχι αἰσθημα, ἀλλὰ παραίσθησις, ὄχι ἰδεώδεις, ἀλλὰ νεογρά φαντασιοπληξία. Δὲν θὰ ἰσ- χυρισθῶ ὅτι ὅλοι εἶναι ἐκφυλοῖ. Ἄλλ' ἔμιλλῳ περὶ τῶν παρεκτροπῶν τῆς τέχνης καὶ εἰς ταύτας περι- λαμβάνονται οἱ μὴ συμμορφούμενοι πρὸς τοὺς κα- νόνας αὐτῆς τοιοῦτοι δ' εὐρίσκονται κατὰ τὸ πλεῖ- στον εἰς τοὺς νεοτεχνίτας.

Κατὰ τὴν τελευταίαν παγκόσμιον ἐκθεσιν τῶν Παρισίων, ἓνα πρῶτὸ μετέβαινα εἰς τὸν τεράστιον ἐκεῖνον περίβολον τῆς Προόδου, ὅτε ἔξω αὐτοῦ, εἰς μίαν γωνίαν, μᾶλλον ἀπὸκλιαντρον, ὑψοῦτο ἐν περιπτέρῳ ἡ ἐπιγραφή: «Exposition Rodin». Ἦτο ἐκθεσὶς εἰδικὴ τοῦ ἰδιοτρόπου Rodin, τοῦ γλύπτου περὶ τὸ ὄνομα τοῦ ὁποίου ἐγένετο ἰσχυρὰ διαφήμησις.

Μία κεντρικὸς ἐντύπωσις ἐν τῷ ἐσωτερικῷ, ἔθιγεν εὐθὺς τοὺς ὀφθαλμούς. Ἀπαλὸν τὸ χρῶμα τῶν παραπτασμάτων καὶ τῶν το' χων. Ἦρχισα νὰ περισκοπῶ τὰ προπλάσματα μὲ μίαν περιέργειαν ἀνθρώπου πρῶτην φορὰν ἐμβαίνοντος εἰς ἱερὸν νέας θρησκευτικῆς ἀρέσεως.

Ἐπανειλημμένως καὶ ἐπὶ ὠραν ἐστεκόμην καὶ ἐσκεπτόμην τί ἔλεγε ὁ εἰδωλολάτρης ἐκεῖνος τῆς τέχνης. Ἐθαύμαζα ἐν ἰσχυρῶν τάλαντον, ἀλλ' ἐθαύμαζα καὶ ὄγκους ἀκατεργάστους. Ἄς μὴ λά- βουν τὸν κόπον νὰ φρυξίζου ἐξ ὀργῆς οἱ νεοφώτι- στοὶ ὀπαδοὶ του—ἂν ὑπάρχουν καὶ παρ' ἡμῖν. Ὁ Rodin εἶναι μεγάλος καλλιτέχνης ἀλλὰ θὰ μοῦ ἐπιτρέψουν νὰ ἀμφιβάλλω πολὺ περὶ τῶν θεωριῶν του περὶ τῆς αἰσθητικῆς του, περὶ τῶν ἰδεῶν του καὶ ν' ἀπορρίψω τὴν τοιοῦτου εἶδους ἀνταρσίαν κατὰ τοῦ καθεστώτος. Ἐξῆλθον τοῦ περιπτέρου του μὲ μίαν ἀμφιβολίαν εἰς τὸν ἐγκέφαλον, μὲ ἐν βάρῃ εἰς τὴν ψυχὴν. Ὅταν διεσκεῖλαι τὴν θύραν, ἐξή- τησα νὰ ἀναπνεύσω βαθιὰ, μὰ πολὺ βαθιὰ. Καὶ αὐτὸ λέγεται τέχνη!

Καὶ παρ' ἡμῖν ἔχομεν κρούσματα νέας τέχνης. Ὁ Παρθένος ὑπερθεματίζει εἰς τὰς νεωτεριστικὰς

*) Τίτλος.

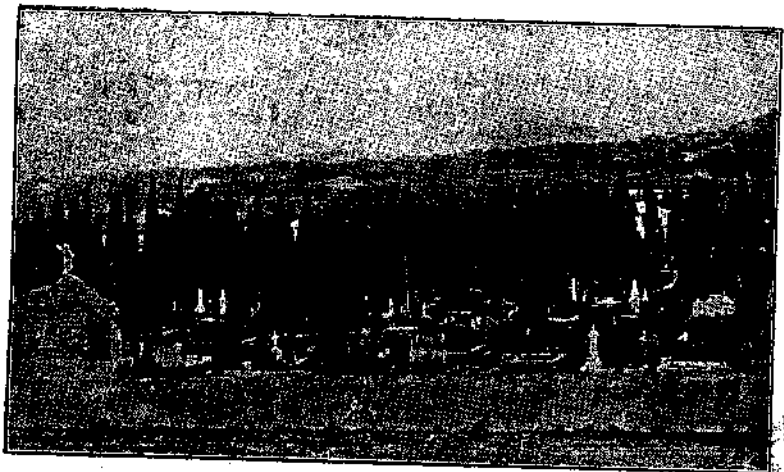

ΗΡΑ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ

θεωρίας, ο Χατζόπουλος και ο Φωκᾶς κολυμβοῦν εἰς τὸ χρῶμα, ὁ Θωμόπουλος εἰς τὴν γλυπτικὴν μιμνῆται τὸν Rodin, καὶ ὁ Ἀριστέυς ὅταν ἦλθεν ἐκ

τὰς θεμελιώδεις ἀρχὰς τῆς τέχνης, νεωτερίσαντες ὅπου ἐπετρέπετο ὁ νεωτερισμός.

ΔΙΚ.

★ ΖΑΚΥΝΘΟΣ

ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟΝ ★

Μονάχου, μᾶς παρουσίασε σίτσα, τὰ ὅποια ἀνεμίμησκον τὸν Stück. Ἄλλ' ὁ τελευταῖος, καλῶς ποιῶν, ἀνέκρουσε πρῶμαν, κατιδὼν ὅτι ἦτο ἄδικον νὰ θυσιάζῃ τὴν ικανότητά του εἰς νεωτερισμούς, οἱ ὅποιοι δὲν συμβιβάζονται, οὔτε μὲ τὸ κλῆμα μας, οὔτε μὲ τὰς παραδόσεις τοῦ τόπου, οὔτε μὲ τὰ ἦθη.

Ὁσάκις ἐπεδόθη σοβαρῶς εἰς τὴν ἀληθινὴν τέχνην ἐπέτυχε ὁσάκις ἐλοξοδόρησε, ἡστόχησε. Εἰς τὰ πρῶτα του ἔργα, ἔθετε τὸ ἔτος 2001. Τετραετίας, προεμάντευε ἢ μᾶλλον ὄνειροπόλει ποῦ θὰ ἐφθανεν ἡ τέχνη μετὰ ἓνα αἰῶνα καὶ τὴν προελάμβανε. Ἄλλ' ἦτο τότε πολὺ νέος, μόλις ἐπήνθιζον οἱ ἰουλοι καὶ ἐπῆσαν μαζῇ μὲ τὰ πρῶτὰ νὰ ρῶδα καὶ αἱ τάσεις του ἐκείναι, καὶ ἀνεδείχθη ἀριστος τεχνίτης ὁ Ἀριστέυς τῆς «Παρθενίας», τοῦ «Πάσχα ἐν Ἑλλάδι», τοῦ «Ἰούδα», τοῦ «Γυμνοῦ» ἐνῶ δὲν ἐθανυμάσθη καθόλου ὁ Ἀριστέυς τοῦ «Ἀρεως», τοῦ «Καραυνοῦ», τῶν «Νεφῶν τοῦ Σεπτεμβρίου», τοῦ «Θανάτου».

Τὰ καινὰ δαιμόνια πρέπει νὰ ἐκδιωθοῦν. Οἱ καλλιτέχναι τῆς τέχνης νὰ κρυφθοῦν εἰς τὰς κρυφτοδύους, δι' ἃς εἶναι προωρισμένοι. Ἐνόσω ὑπάρχει κόσμος, δὲν φοβοῦνται νὰ χάσουν τὸ κράτος τῶν Ἑρμῆς τοῦ Πραξιτέλους, ἢ Ἀφροδίτῃς τῆς Μήλου, οἱ ζωγράφοι τῆς Ἀναγεννήσεως. Οἱ αἰῶνες ἐκυψαν πρὸ αὐτῶν, ἐνῶ οἱ σημερινοὶ νεωτερισταὶ δὲν θὰ ζήσουν, πλὴν ἐκείνων οἱ ὅποιοι δὲν ὑπῆρξαν ὑπερβολικοὶ, ἀλλὰ ἔμειναν πιστοὶ εἰς

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

ΚΥΠΡΟΣ

Στὸ φίλο Γεώργιο Μαρτίδη

Αἱ μουσικὲς γέροντας στὰ δυὸ μου χέρια τὸ τόσο λατρεμένο ξανθὸ σου κεφαλάκι μὲ τὰ πλούδια καὶ μεταξένια μαλλιά σου.

Καὶ μουσικὲς : «Πές μου το, νὰ τ' ἀκούσω τὸ τραγοῦδι τῆς ἀγάπης, μὲ τὴν ἀρμονίαν τοῦ στίχου, μὲ τὴν λάμψιν

τῆς ιδέας, μὲ τὴν θεϊκὴν τοῦ ἤχου του γλυκᾶδα. Πές το καὶ ξαναπές το, ν' ἀντήχησῃ ἢ ρίμα του στὰ βάθη τῆς ψυχῆς μου καὶ ὀλόχρυσο θρόνο νὰ στήσῃ στοῦ στήθους μου τὸν πόθο τὸν ἐρωτικόν. Πές το καὶ ξαναπές το, τ' ἀγέρι στὰ φτερά του νὰ τὸ πάρῃ κ' ἢ μαγικὴν του μελωδίαν ν' ἀντήχησῃ μὲ τῆς αἴρας τὸ φύσημα καὶ νὰ ξυπνήσῃ στίων ἐρωτεμένων τὴν καρδίαν τὸν πόθο. Πές το καὶ ξαναπές το τὸ αἰώνιον τραγοῦδι τῆς Ἀγάπης.»

Κ' ἐκλίνα τὸ κεφάλι μου ἀπάνου στὸ δικό σου, τὰ χεῖλη μου κόλλησα στὸ γλυκὸ στοματάκι καὶ τὸ ἐψάλλα, ναι, τὸ ψάλλα τὸ αἰώνιον τραγοῦδι τῆς Ἀγάπης. Κι' ἀντήχησε στὰ φυλλοκάρδια σου μέσα πρῶτο τὸ τραγοῦδι τῆς χαρᾶς γεμάτο πόθους μαγεμένους, ἐλπίδες πλάνης κι' ὄνειρα χρυσᾶ. Τὸ ἄσμα τῆς χαρᾶς μὲ πλῆθος λουλούδια στολισμένο, κι' ἤχους γλυκᾶδας καὶ πάθους θεϊκοῦ. Κι' ἀγροίκηδες πρῶτα τὸ ἄσμα τῆς Χαρᾶς. Κι' ἀρχίνησα ὕστερο τὸ μοιρολόι τοῦ πόνου.

Κι' ἀντήχησε πειὸ βαθεῖα στὰ φυλλοκάρδια σου μέσα τὸ μοιρολόι τοῦ πόνου, γιομάτο δάκρυα πικρὰ, στήθους αἰώνιος σπαραγμὸς κι' ἀνεσπλαγχνὴν ψυχῆς λαχτάρα. Τὸ μοιρολόι τοῦ πόνου μὲ τὴν νευρικὴν του μελωδίαν, τὴν μεσοδυσμένην του ρίμα, τὸ τελειωτικὸ ξεψύχισμα τῆς χαρᾶς.

Κ' ἐνωμένα τὰ δυὸ—τὸ ἄσμα τῆς Χαρᾶς καὶ τὸ μοιρολόι τοῦ Πόνου—σούψαλλαν τὸ τραγοῦδι τῆς Ἀγάπης.

Κι' ὁ στερνὸς τοῦ τραγοῦδιού μας ἤχος ἐδόυσε στὸ στόμα σου μέσα, μὲ τὸ θλιβερὸ τοῦ Ἥλιου βασιλεῖμα.

ΕΙΡΗΝΗ ΑΕΝΑΡΙΝΟΥ

Στῆς Κύπρου τὴ δόλοχαρη
Καὶ μρωμένη ἀγκάλῃ,
Τῆς Ἀφροδίτης ἀτραφίαν
Τ' ἀθάνατα τὰ κάλλη.

Καὶ μέσ' σιῆ μέθῃ ποῦ σκορπᾷ
Τὸ μαγεμένο ἀμπέλι,
Σφουρίζοντις περνούσανε
Ἀθώρητα τὰ βέλη.

Καὶ στὸ γοργὸ φτερούγισμα
Μέσα στὴν Κύπρια νύκτι,
Γροικοῦσαι σκλάβαν νὰ βογγᾷ
Μονάχη τὴ θεότη.

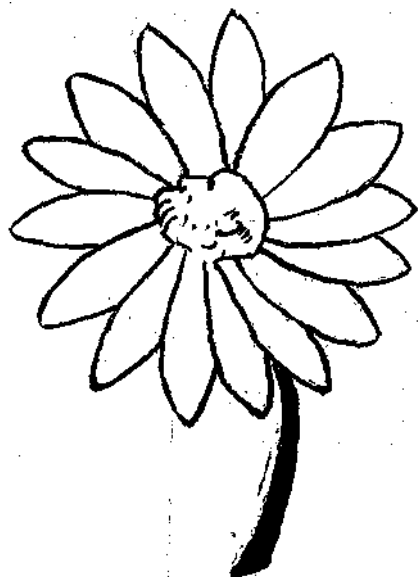
Δίνω φτερά στὸ λογισμό,
Δίνω φτερά στὴ σκέψιν
Ἀφ' τὸ χροσὸ σου τὸ νησι
Καὶ ἡ ψυχὴ νὰ κλέψῃ.

Μ' ἀκόμη ἐκεῖ σφουρίζοντε,
Μέσ' στῆς νυχτὸς τὰ σκότι,
Τὰ βέλη ποῦ πληγώσανε
Τὴν πλέον Ὀλύμπια νύκτι.

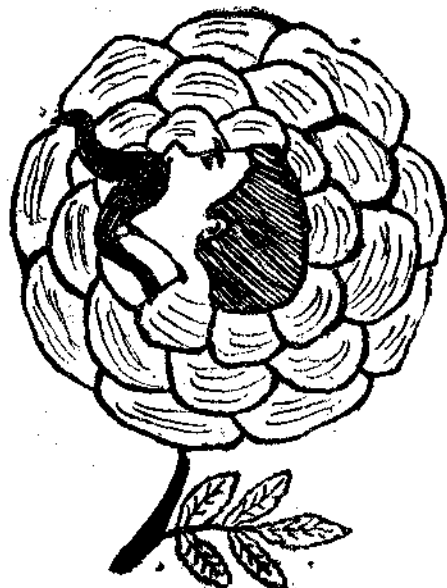
Καὶ στὴν ἀσάλευτη ἡσυχίαν
Δις καὶ γροικεῖται ἀντάμα
Μ' ἐνὸς θεριοῦ τὸ μονοκρητὸ
Μιανῆς θεᾶς τὸ κλάμμα.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΡΤΙΔΗΣ

ΑΝΘΗ ΠΟΛΙΤΙΚΑ

Γελοιογραφία Σ. Σταματίου

✱ ΤΙ ΒΛΕΠΩ
ΤΙ ΑΚΟΥΩ ✱

ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑ

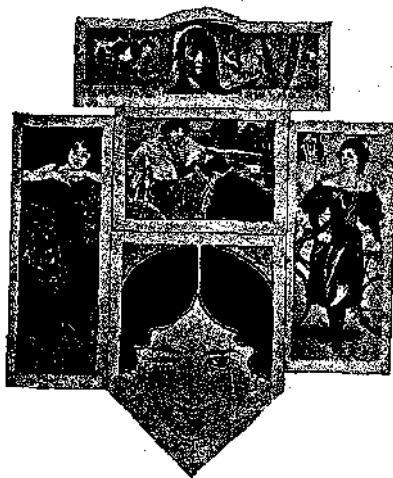

ΕΞΕΙΣ τινές
υπάρχουσιν
αναπόσπαστοι
ἀπὸ τὴν
Γοητείαν.

Ὅσως καὶ
ἂν παρέλθῃ
χρόνος, δὴν
καὶ ἂν ὑπο-

στοῦν φθορὰν ἀπὸ τὴν χρῆσιν, παραμένουν
θελκτικαί, ἐνθουσιαστικαί, χαριτωμένα. Αἱ λέ-
ξεις δὲ «Κανάρης», ἢ «Παρ-
θένα», δὲ «Ἰησοῦς», ἢ «Νύμ-
φη» δὲν χάνουν ποτὲ τὴν ποιη-
οὐσίαν των.

Εἰς τὰς λέξεις αὐτάς, ἀνή-
κει καὶ ἡ λέξις «Πρωτομαγιά.»
Μὲ μὲν τὴν λέξιν, ἔχει τις
καὶ μίαν ἀνάμνησιν Ἐρωτος
καὶ Χαρᾶς νομιζόμεν διὰ διὰ
τὰ ἔνθη μὲ τὰ πολύχρωμα πέ-
ταλά των καὶ τὰ μεθυστικὰ ἀ-
ρώματά των σωρευοῦντο ὡς διὰ
μαγείας εἰς βουνὰ ἐνώπιόν μας,
δλαὶ αἱ πεταλοῦδαί αἱ ἁποῖαι
ἔπιανται ὑπεράνω τῶν πικρῶν
φύλλων ἢ φωλεύουν εἰς τὸ
μέλι καὶ τὴν γῆριν διευθύνον-
ται περὶ τὴν κεφαλὴν μας καὶ τονίζουν μὲ τὸν
ἀπαλὸν θροῦν τὸν Ἐπιθαλάμιον τῆς Παρθενίως,

τὰ ἐπινίκια τοῦ Ἐρωτος. Τελοῦνται σήμερον οἱ
γάμοι τῶν δύο αὐτῶν ψυχῶν. Στέφεται μὲ τὰ
ἐκατομύρια ἀνθέων ἡ δούλη τοῦ πνεύματος
Παρθενία τὸν δοῦλον τῆς ἕλης Ἐρωτα. «Νὰ
μᾶς ζήσουν» ψάλλον ἐν χορῶ μυριάδες πτερό-
γων. «Νὰ τοὺς χαιρόμεθα» ψιθυρίζουν ἡδύ-
τατα κλάδοι καὶ φύλλα. Καὶ εἰς τοὺς μυστικοὺς
αὐτοὺς γάμους ἢ Φύσις, ὁ μέγας αὐτὸς Ἱερεὺς
ψυχῶν καὶ πνευμάτων, ἀνταλλάσσει τὰ σίφανα, τὰ
ὁποῖα ἐν χορδαῖς καὶ ὄργάνοις φιλοτεχνῶσι οἱ αἰώ-
νιοι Ἄνθρωποι.

⚡

ΤΟ ΑΙΝΙΓΜΑ

ΕΞΥΠΝΗΣΑ σήμερον καταχαρούμενος.
Ἐκοιμήθην ἦσυχᾶ-ἦσυχᾶ καὶ εἶδα ἓνα γλυ-
κνῆστον πλάσμα, τὸ ὁποῖον ἐδέομενος τὴν φαν-
τασίαν μου εἰς τὰ αἰθεριώτερα νήματα.

Τὰ μάτια τῆς, μία ἔνωσις
μαύρου καὶ κασιτανοῦ, μ' ἐπυρ-
πόλησαν. Ἀκούμβησε ἐπάνω
μου τὰ χεῖλη τῆς καὶ μοῦ εἶπε:
«Ἄρον τὸν κράββατόν σου
καὶ ... γράψε.»

Καὶ ... γράφω.

⚡

ΕἰΣ ΤΟ ΤΡΑΜ

ΑΝΕΒΑΙΝΕΙ μία κυρία μὲ κα-
τάφορον καὶ πανόνηλον πῖλον
νεωτάτου σερμοῦ.

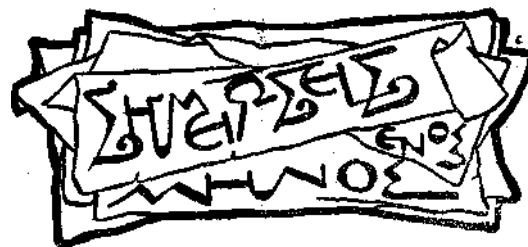
Ὁ εἶς. — Νὰ κ' ἓνα καπέλλο
ἄρ νου βῶ.

Ὁ ἄλλος. — Αὐτὸ, φίλε μου
δὲν εἶναι ἄρ νου βῶ εἶναι ἄρ.. βοννό.

Α. ΜΑΡΑΝΤΟΣ

ΦΛΟΡΙΖΕΑ ΦΟΝ ΡΕΥΤΕΡ

Ὁ ἄνθρωπος οὐκ πλέον
κόσμος καὶ τέφρα, ἀλλὰ...
σάπων. — Ὅπου τὰ νεκρο-
ταφεῖα γίνονται σαπωνο-
ποιεῖα.

ΑΛΟΤΕ, ἀπὸ τῆς στύ-
λης αὐτῆς ἀκριβῶς
συνηγόρουν μετὰ θέρ-
μης, ἀναλόγου πρὸς
τὸ θέμα, ὑπὲρ τῆς
καύσεως τῶν νεκρῶν,
ὡς προτιμωτέρας τῆς
σκωληκοποιήσεως.

Εἶχα προσκομίσθαι
ἐπιχειρήματά τινα, ἐν γνώσει περὶ τοῦ μα-
ταίου ἀγῶνός μου, ἀφοῦ ζῶ ἐν Ἑλλάδι καὶ

ἐν Ἑλλάδι κατὰ τὰ ἐγγενήκοντα τοῖς ἑκατὸν θά
ἀποχαιρετήσω τὴν ζωὴν, ἐν Ἑλλάδι δὲ θ' ἀρ-
γίτην πολὺ νὰ εἰσαχθῇ τὸ ἔθιμον τῆς καύσεως,
ὅπως ἀργὰ διοχετεύεται ὁ πολιτισμὸς, πλὴν
τῆς μόδας τῶν κυριῶν, ἢ ὁποῖα ἀφικνεῖται μὲ
πρώτην εὐκαιρίαν. Ἀλλὰ μία νέα — τοῦλάχιστον
δι' ἐμὲ — ἐπιστημονικὴ ἀποκάλυψις μὲ ἀνακου-
φίζειν εἶναι δὲ αὐτὴ ἡ εὐχάριστος εἰδησις ὅτι ὁ
ἄνθρωπος μετὰ θάνατον δύναται νὰ μὴ γίνῃ
βρῶμα τῶν σκωλήκων, ἀλλὰ νὰ γίνῃ ὡς τὸ
ἐναντίον: καθαρῶτατος... σάπων. Ἡ σαπωνο-
ποιήσις τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος μετὰ θάνα-
τον, ἰδοὺ ὁ πραγματικὸς θρίαμβος τοῦ... πτώ-
ματος. Ἡ ἐπιστήμη μὲ δὴν τὴν ἀμελίκτον
σοβαρότητά τῆς μᾶς διαβεβαίωσιν περὶ τούτου.
Διαπρεπὲς ὀρυκτολόγος δίδει καὶ τὴν δικαιολο-
γίαν τοῦ περιέργου τούτου φαινομένου. Ἡ φύ-
σις διενεργεῖ αὐτομάτως, οὕτως εἰπεῖν, μίαν
τεχνητὴν ταρίχευσιν, διαφυλάττουσα τὸν νεκρὸν
ἀπρόσβλητον ἀπὸ τῆς σήψεως ἐπὶ αἰῶνας. Ἀρ-
κεῖ νὰ ἐνταφιασθῇ ὁ νεκρὸς ἐντὸς ὑγρᾶς γῆς,
ἀπαιτεῖται δὲ σὺνάμα νὰ θάπτεται ἐν κοινῷ τάφῳ
μετ' ἄλλων νεκρῶν, εἰς τρόπον, ὥστε ὑπεράνω
αὐτοῦ νὰ τίθενται ἄλλοι νεκροὶ ὅστινες σπλό-
μενοι παράγουσιν ἀμμωνιοῦχά ὑγρά, ἅτινα τῇ
ἐνεργείᾳ τῶν ἐκ τῆς βροχῆς καταπιπτότων

υδάτων φέρονται πρὸς τὸν νεκρὸν τὸν ὑποκάτω καὶ ἐνοῦμενα μετὰ τῆς πιμελῆς παράγουσιν τὸ σάπωνα.

Υπάρχουν δύο πτώματα, ἐν ὠραιότατης κόρης ἐν Κολομβία καὶ ἐν ἀνδρὸς ἐν Πενσυλβανία. Ἐῖναι μεταβεβλημένα εἰς σάπωνα—καὶ δὴ ἀρίστως ποιότατος—δι' οὗ δύναται καὶ ἡ πλέον ἀδροδιαίτος κυρία κάλλιστα νὰ πλυθῆ Ἡ κόρη, θανοῦσα τῷ 1832, φαίνεται ὡσεὶ κοιμωμένη. Οἱ βραχιόνες τῆς εἶναι ροδόχροοι, τὸ πρόσωπον ὁμοιάζει κηρὸν, ἡ κόρη κίματώδης. Νομίζετε ὅτι τῶρα θὰ ἀνοίξῃ τοὺς ὀφθαλμούς; Εἶχε ταῖς μετ' ἄλλων νεκρῶν, θύμα χολέρας, 20 πόδας ὑπὸ τῶν γῆν.

Ἡ σαπώνοποιος εἶχει καὶ τοῦτο τὸ καλὸν ὑπὸ ὑγιεινῆν ἐποψιν. Θὰ λείπουν πλέον αἱ ἐν τοῖς νεκροταφείοις ἀναθυμιάσεις, αἱ γεννῶσαι παντοῖα μικρόβια, τὰ λείψουν τὰ νεκροφάγα ἐντόμα, θὰ λείψῃ ἡ ἀνοδία ἐκεῖνη, ἥτις βασανίζει τοὺς ζῶντας, ὅτι μετὰ τὸν θάνατόν των ἡ γῆ δὲν θὰ μυχθῆ πυρὶ, ἀλλὰ τὸ σῶμά των θὰ μυχθῆ μὲ σκώληκας καὶ θὰ χρησιμεύῃ ὡς ὁ περιπάτος τῶν ἀπαίδων ἐντόμων.

Ποία παρηγορία διὰ τοὺς ἐν τῇ ζωῇ ὑπολείπομένους. ὅταν δύναται νὰ ἔχῃ ἐντὸς κομφῆς ὑαλίνης θήκης τὸν προσφιλεῖ τὸν νεκρὸν σαπώνοποιημένον.

Ἐῦχομαι μὲ δὴν μου τὴν ψυχὴν εἰς τοὺς ἀναγνώστας μου νὰ ἔχουν αὐτὴν τὴν τύχην ἢ μᾶλλον, ἐπειδὴ ἡ τύχη πρέπει νὰ εὐρίσκη ἀνοκτὰς τὰς θύρας διὰ νὰ εἰσέρχεται, νὰ φροντίσουν περὶ τοῦ θαντοῦ των καὶ μετὰ θάνατον, ἀφίνοντες παραγγελίαν νὰ θάπτονται κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ γίνωνται σάπωνες

Βιβλία καὶ μαθηταί.—Τί πρέπει νὰ γίνῃ.

Τὸ Ἐκπαιδευτικὸν συνέδριον ἐσημείωσεν ἐν φωτεινῶν ὅπως δῆποτε σημεῖον ἐν τῇ γενικῇ ἀτονίᾳ ἐν ἡ ἀσφικτιᾷ τὸ Ἔθνος. Συνῆλθον ἐκ περάτων Ἑλληνικῆς γῆς καθηγηταὶ καὶ διδάσκαλοι καὶ συνεζήτησαν εἰς δύο τρεῖς συνεδριάσεις πολυσελίδα ὑπομνήματα μετὰ ταχύτητος μὴ συμβιβαζομένης μὲ τὴν ἐμβριθείαν, ἥτις προϋποτίθεται εἰς συζητήσεις ἐξ ὧν προδοκᾶται νὰ ἐπέλθῃ κριτικὴ βελτίωσις, διότι περὶ τοιαύτης πρόκειται δὲν ἔχομεν χωρὸν διὰ νὰ ἐνδιατρίψωμεν εἰς λεπτομερείας, ἀλλὰ ἐν μέτρον συντελεστικῶν εἰς τὴν προαγωγὴν τῆς παιδείας καὶ τὴν σκοπιμωτέραν διαπαιδαγωγῆσιν εἶναι ἡ σύνταξις καλῶν καὶ εὐπροσώπων διδακτικῶν βιβλίων. Ὅλα σχεδὸν τὰ διδακτικά βιβλία σήμερον εἶναι ἐντελῶς ἀκατάλληλα, ἀντιπαιδαγωγικά, ἀκαλαίσθητα, φλύαρα, μὴ ἀππλάγημένα σφαλμάτων, μετὰ σχολαστικισμοῦ. Ἐχομεν ἀνάγκην ἀπὸ συγγραφῆς καινοτόμων, μεθοδικῶν, εὐγλωττων, συγγραφῆς ποιητῶν, πατριώτας γνωρίζοντας τί γράφουν καὶ διὰ ποῖους γράφουν. Πρέπει νὰ ἐννοηθῆ ὅτι ἄλλο εἶνε

διδάσκαλος καὶ ἄλλο συγγραφεὺς. Ἦμπορεῖ τις νὰ εἶναι ἀριστὸς διδάσκαλος καὶ κακίστος συγγραφεὺς, καὶ τὸ ἀντίθετον. Διὰ νὰ κατορθωθῆ δὲ τοῦτο οἱ συγγραφεῖς διδακτικῶν βιβλίων πρέπει νὰ στρατολογηθοῦν ἀπὸ τοὺς δοκιμωτέρους λογογράφους καὶ ποιητῶν, εἰς οὓς δι' ἀμοιβῆς γενναίας ν' ἀνατεθῆ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ἡ συγγραφή τῶν βιβλίων αὐτῶν. Οἱ διαγωνισμοὶ ἐβελτίωσαν κάπως τὴν κατάστασιν ἀλλὰ δὲν ὑπῆρξαν ἱκανοὶ ὥστε νὰ ἀρθῶν οἱ συγγραφεῖς εἰς ὑψηλότερας σφαιράς. Ἐὰν κατορθοῦτο ἡ εἰσαγωγὴ τοιοῦτων βιβλίων εἰς τὰ σχολεῖα, θὰ ἦτο ἀνυπολόγιστον τὸ εὐτύχημα.

*Ἐν παράπονον κυρίας.—Τὰ γυναικεία παράσημα.

Ἄλλ' εἰς τὸ Ἐκπαιδευτικὸν συνέδριον διεκρίθησαν διὰ τὸν θόρυβον, μέχρις ἀντεγκλήσεως, καὶ αἱ κυρίαί, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐνθυμηθῆ κανεὶς τὰς Ἀγρινιαζούσας ἢ μᾶλλον γκρι νια ζούσας κυρίας τοῦ 1898. Καὶ ἠκούσθη μία κυρία ὑπερβᾶσα τὴν μέσων ἡλικίαν φωνάζουσα πλήρως παραπόνου. «Διατί οἱ ἄνδρες κρατοῦν δι' ἑαυτοὺς μόνον τὰ παράσημα; Διατί νὰ μὴ κοσμοῦνται δι' αὐτῶν καὶ τῶν γυναικῶν τὰ στήθη;»

Μάτην ἀνέμενε ἀπάντησιν ἡ ὑπὲρ πᾶσαν ἰσῶς ἄλλην δικαιομένη παρασήμου σοφὴ κυρία. Νεκρικὴ σιγὴ ὑπεδέχθη τὸ παράπονον τῆς καὶ ἡ πρότασις ἀπερρίθη δι' ἡ ἀναστάσεως.

Οἴμοι καὶ ἰατατταί! Πόσον γλῆγορα μαραινόνται τὰ ρόδα, πόσον γλῆγορα ἀπορρίπτονται αἱ ὠραῖαι προτάσεις. Ἄλλ' ἀφοῦ κανεὶς δὲν ἀπῆντησεν εἰς τὴν ἐρωτηματικὴν ρητορείαν τῆς σεβαστῆς φίλης μου, ἄς ἀπαντήσω ἐγὼ ὁ ἀνῆκων εἰς τὸ ἀνδρικόν γένος, τὸ εὐτυχῶς μὴ παρασημοφορημένον.

Καὶ ἀπαντῶ:
Κυρία μου,

Ὁμολογῶ ὅτι συναισθάνομαι βαθύτατα τὴν πικρίαν ἥτις σοθεὶ εἰς τὰ γενναῖα καὶ πατριωτικά στήθη σας. Καὶ ἔρχομαι νὰ σᾶς παρηγορήσω. Εἶσθε εὐτυχεῖς καὶ δὲν τὸ ἐννοεῖτε. Τί σημαίνει, παρακαλῶ, παράσημον; Διάκρισιν. Ἄλλὰ ἠσχυροῦνται ὅτι τὸ φέρουν τόσοι ἀδικοκρίτοι, ὅτι ἡ πολιτικὴ ὀργίασε τόσον πολὺ μὲ αὐτὰ τὰ λιλιά. Ὅστε νὰ καταντήσουν καὶ αὐτὰ μέσον συναλλαγῆς, ἠσχυροῦνται ὅτι πρέπει νὰ γίνονται εὐφημοὶ μνεῖα ὀχι τῶν φερόντων, ἀλλὰ τῶν μὴ φερόντων τὸ βᾶρος αὐτό; Δὲν σᾶς φθάνουν ἐπὶ τέλους τόσα καὶ τόσα κοσμήματα, χρυσᾶ καὶ ἀδαμάντινα, μὲ τὰ ὅποια λαμποκοπεῖτε εἰς τοὺς χορούς; Ἡ χειραφέτησις πρὸς ἡν πάνσοιστιον φεῦ! βγαίνει τὸ γυναικεῖον φύλον φιλοδοξεῖ καὶ τὰ παράσημα νὰ συμπεριλάβῃ εἰς τὰ ἐφήμερα ἱτροπαῖά τῆς. Ἄλλ' ἡ Ἑλληνικὴ ψυχὴ ἢ ἐγκλείουσα τὴν ἀρετὴν, εἰς τὰ γυναικεία παράσημα διαβλέπει ἕνα νέον πειρασμόν, μίαν νέαν ἥτταν, ἕνα νέον ἐξευτελισμόν. Ἐγὼ, ὅστις παρ' ὀλίγον μίαν φοράν νὰ τ. τ. μ. ν. θ. ὠ.— ἄλλοτμονον!— μὲ τὸν ἀργυρῶν σταυρὸν καὶ νὰ

εἶμαι σήμερον Ἰππότερις— μὲ ἐννοεῖτε;— καὶ ὅστις ἔκτοτε εὐχαριστῶ τὸν κ. Δηληγιάννην διότι κατῳρθωσε νὰ ρίψῃ τὴν Κυβέρνησιν καὶ ν' ἀπαλλαγῶ μίᾳς τοιαύτης τιμῆς, ἐγὼ λοιπὸν ἰσῶς νὰ σᾶς συνεχαιρόμην ἐὰν ἠθέλατε προτεῖναι νὰ ἰδρυθῆ ἡ. χ. εἰδικὸν γυναικεῖον παράσημον τῆς ἀρετῆς καὶ ν' ἀπονέμεται μετ' αὐστηρὸν ἐλεγχον εἰς τὰς ὄντως ἐναρέτους γυναῖκας. Ἄλλὰ τί τὰ θέλετε; ὅσα σᾶς βλέπω, κυρίες μου, τόσο μίᾳ σκέψῃ μὲ κάμνει νὰ ἐξανίσταμαι κατὰ πάσης παρασημοφορίας σας. Ἀσχυροῦνται ὅτι φέρετε δύο πολῦτιμα, ζῆλευτὰ παράσημα τὰ ὅποια σᾶς ἀπένευμεν ὀχι ὁ κ. Θεοτόκης ἢ ὁ κ. Δηληγιάννης, ἀλλ' αὐτὸς ὁ Ὑψίστος φέρετε δύο παράσημα τὰ ὅποια σᾶς κοσμοῦν ὅπου ὑπάγετε καὶ

ὅπου σταθῆτε, τὰ ὅποια εἶναι ἡ πρώτη τροφή καὶ ἡ πρώτη ἀγάπη τῶν ἀνθρώπων, ὅθεν ἀναβλῆζει τὸ ἀγνὸν καὶ παρθενικὸν γάλα τῆς ζωῆς; Εἶναι τόσον ὑπερήβανα, ὥστε βεβαιωθεῖτε δὲν θ' ἀνεχθοῦν ποτὲ νὰ βαστάσουν τὰ ἄλλα παράσημα, μὲ τὰ ὅποια φιλοδοξεῖτε νὰ τὰ φορτώσετε. Ἀρκεσθεῖτε οὖν εἰς τὸ θεῖον καὶ ἀνεκτίμητον αὐτὸ δῶρον. τοῦ ὁποίου ἡμεῖς οἱ ἄνδρες εἴμεθα ἀπόκληροι.

Μὲ συγχωρεῖται διὰ τὴν αὐτόκλητον παρέμβασιν, κυρία, καὶ παρακαλῶ μεσολαβήσατε καὶ εἰς τὰς ἄλλας ὁμοφύλους σας ὅπως συγχωρήσουν ἕνα ἀδιάκριτον, δηλαδὴ μὴ παρασημοφορημένον, ὅιος εἶναι ὁ ὄλιος ὑμέτερος

ΔΑΦΝΙΣ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ
ΧΡΟΝΙΚΑ

* Βασίλειος Βερροσταγίν.

Σημαντικὴν ἀπώλειαν ὑπέστη ἡ Ρωσικὴ τέχνη. Ὁ διασημώτερος τῶν Ρώσων ζωγράφων Βερροσταγίν, ὅστις, ὡς ἀνηγγεῖλαμεν ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ, εἶχε μεταβῆ εἰς τὸν πόλεμον, ἐφρονέθη εὐρισκόμενος ἐπὶ τοῦ ἀνατιναχθέντος ἐν Πόρτ Ἄρθουρ θωρηκτοῦ «Πετροπαυλόσκη».

Ὁ Βασίλειος Βερροσταγίν ἐγεννήθη τῇ 13126 ὁκτωβρίου 1842 ἐν Τσερεποβέξ, τοῦ κυβερνοῦ Νοβογαρόδ. Φοιτήσας εἰς τὴν ναυτικὴν σχολὴν, ἐγένετο αξιωματικὸς τοῦ ναυτικοῦ ἀλλ' ἀποχωρήσας βραδύτερον τῆς ναυτικῆς ὑπηρεσίας ἐπέδθη καθ' ὀλοκληρίαν εἰς τὴν ζωγραφικὴν ἣν καὶ ἐσπούδασεν ἐν τῇ

Ἀκαδημίᾳ Πετροπόλεως. Τὸ 1861 ἐπεχείρησε περιόδειαν χάριν μελετῶν ἐν Γερμανίᾳ, Γαλλίᾳ καὶ Ἰσπανίᾳ, ἐγκατέστη δὲ κατοπιν ἐν Παρισίοις ὅπου ἐμαθήτευσε παρὰ τῷ Ζερῶ. Ἐκεῖ ἐξήρθη τὸ ἐνδιαφέρον αὐτοῦ διὰ τὴν Ἀνατολήν. Ἡ τέχνη τοῦ Βερροσταγίν ἀνεπτύθη αὐθόρακτος κατὰ τὴν διετὴ αὐτοῦ διαμονὴν ἐν τῷ Κριμαίῳ (1864—66), ἔνθα ἐσπούδασεν ἰδιαιτέρως τὰς τοποθεσίας, τοὺς βράχους καὶ τὰ ἀτμοσφαιρικὰ φαινόμενα, εἰς τὴν διαζωγράφισιν τῶν ὁποίων εἰδικῶς διεκρίθη. Κατὰ τὴν εἰς τὴν Κεντρικὴν Ἀσίαν στρατείαν τῆς Ρωσίας διεκρίθη καὶ ὡς πολεμιστῆς καὶ ὡς ζωγράφος μαχῶν. Μετὰ τὴν συνομολόγησιν τῆς εἰρήνης μετέβη αὐτὸς εἰς Παρισίους ὅπως σπουδᾶσῃ εἰδικῶς τὴν ἀπεικόνισιν ἱστορικῶν σκηνῶν. Βραδύτερον περιώδευσεν ἐν Σιβηρίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ, ταξιδεύσας μάλιστα ἐν Ἰνδίας μετὰ τοῦ νῦν βασιλέως Ἐδουάρδου, τότε πρίγκηπος τῆς Οὐαλλίας.

Τὸ 1884 μετέβη πάλιν εἰς Ἰνδίας, ἐπισκέψθη δὲ κατοπιν τὴν Συρίαν καὶ τὴν Παλαιστίνην, ἔνθα συνέλεξεν ἐντυπώσεις δι' ἀγιογραφίας καὶ ἀπεικονίσεις τοῦ βίου τοῦ Ἰησοῦ. Ἐν τῶν σπουδαιότερων ἔργων του, ὅπερ ἐζωγράφησε μετὰ τινα ἔτη εἶναι ἡ «Ἐκστρατεία Ναπολέοντος τοῦ Α'» εἰς 11 εἰκόνας. Ἐγγραφεν ὡσαύτως καὶ εἰκόνας τοῦ ἰσπανοαμερικανικοῦ πολέμου.

Ὁ Βερροσταγίν ἐχειρίζετο μετ' ἰσῆς ἰκανότητος τὸν τε χρωστήρα, τὸ ξίφος καὶ τὴν γραφίδα «Αἱ ἐντυπώσεις του τῆς εἰς Ἰνδίας περιόδειας», αἱ «Ἀναμνήσεις του», τὰ «Νεανικά ἔτη του», αἱ «Ἀὐτοβιογραφίαι του» καὶ ἄλλα ἔργα μετεφράσθησαν καὶ εἰς ἕνας γλώσσας. Ὁ Βερροσταγίν εἶχε φυσιογνωμίαν λίαν ἐνδιαφέρουσαν. Ἀναστήματος μετρίου, εἶχε τὸ βλέμμα ζωρὸν. Διεκρίνετο ἰδίᾳ διὰ τὴν εὐγένειαν τῶν τρόπων του καὶ διὰ τὸ συμπαθὲς ἦθος.

Ὁ Βερροσταγίν εἶχε φθάσει εἰς τὸν λεγόμενον Ἄρθουρ ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τῆς καταστροφῆς. Εἶχε ζητήσει καὶ ἔλαβε παρὰ τοῦ ναυάρχου Μακάρωφ τὴν ἄδειαν νὰ διαμείνῃ ἐπὶ τῆς ναυαρχίδος ὅπως λάβῃ σχεδιογραφήματα ναυμαχίας. Ὁ Βερροσταγίν ἦτο κυρίως πολεμικὸς ζωγράφος. Ὅλαι σχεδὸν αἱ εἰκόνας του θέμα ἔχουν τὰς φρικαλεότητας τοῦ πολέμου. Ρεαλιστῆς καθ' ὄλην τὴν σημασίαν τῆς λέξεως. Ἐργαστήριον δι' αὐτὸν ἦσαν τὰ πεδία τῶν μαχῶν. Διὰ τοῦτο εἰς τὰς πλείστας ἐκστρατείας, εἰς ἃς μετέσχε, ἰδίως εἰς Τουρκεστὰν καὶ Κίνας ἔγραφε διὰ τοῦ χρωστήρος τὴν ἀλήθειαν. Εἶχε καινοτομήσῃ εἰς τὴν τέχνην του, δημιουργήσας ἰδικὸν του ὕφος. Ὅταν ὁ Τσάρος διὰ πρώτην φοράν εἶδε εἰκόνα του, ἀνέκραξε:

— Αὐτὸς ὁ ἀνὴρ εἶναι ἐπαναστάτης.

Ὁ Βερροσταγίν ἦτο ἐναντίος παντὸς πολέμου καὶ

διά τούτο κατά προτίμησιν ἀπεικόνιζε σκηνάς πολυμικὰς ἐμπούσας φρίκην καὶ ἀποστροφήν. Ὅτε ἐξέθεον ἔργα του εἰς Γερμανίαν, ἀπηγορεύθη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως εἰς τοὺς Γερμανοὺς στρατιώτας νὰ ἐπισκέπτονται τὴν ἐκθεσὶν του. Μία τῶν εἰκόνων τοῦ Βερσταντίν ἢ «Πυραμῖς τῶν κρανίων» ἐγράφη ὑπὸ αὐτοῦ πρὸ 25 ἐτῶν εἰς τὰ βόρεια τῆς Κίνας, ὅτε πλησιάζας εἰς μίαν πόλιν εἶδε ὁστᾶ καὶ κρανία κατὰ σωροὺς τῆδε κακεῖσε διεσκορπισμένα.

★ *Εὐχετικὸν ἀνάγλυφον.*

Ἀκριβῶς ὄπισθεν τοῦ ἱεροῦ τοῦ ἐν Πειραιεὶ ναοῦ τοῦ ἁγ. Βασιλείου εἰς ὀλίγων ἑκατοστῶν βάθος ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν καὶ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ βράχου ἀνευρέθη πρὸ τίνος πλάξ μαρμαρινῆ ὕψους 0,51, πλάτους 0,31, πάχους 0,07 φέρουσα ἐπὶ τῆς προσθίας ὄψεως ἐν ἀβαθεῖ ἐγγεγλυμμένῳ τετραγώνῳ μετὰ ὑποδηλώσεως παραστάδων ἔνθεν καὶ ἔνθεν, ἀνάγλυφον παράστασιν τῶν εὐχετικῶν. Πρὸς τὰ δεξιὰ τῆς ἀναγλύφου παραστάσεως εἰκονίζεται ἡ Ἀγαθὴ Θεὸς ἢ ὁ Ἀγαθοδαῖμων, ὁρθία, φέρουσα κάλυμμα ἐν εἰδεί μικροῦ κανίστρου ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μετὰ ἐπικαλύμματος ἐν εἰδεί πέπλου καταπίπτουτος ὄπισθεν μέχρις ἄκρων τῶν μηρῶν, κρατοῦσα τῆ γυμνῆ δεξιᾷ φαίην, τῆ δ' ἀριστερᾷ τὸ τῆς Ἀμαλθείας κέρα. Πρὸ ταύτης ἀνηργενεῖται ἐν εὐχετικῇ στάσει, ὄπισθεν δὲ τούτου γυνὴ ἐν ὁμοίᾳ στάσει. Ὅπισθεν τούτων ἀμφοτέρων ἀπὸ τῆς γωνίας ἄνω τῆς ἀριστερᾶς μέχρι τῶν ὤμων τῆς γυναικὸς ποὺς ἀνθρώπινος γυμνὰς ἀναγεγλυμμένος, ἐν εἰδεί ἀπενερόματος, ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ γόνατος.

Ἐπὶ τὴν παράστασιν ἡ ἐπιγραφή:

Ἀγαθὴ Θεῶ Πυθό-
νικος αὐξάμενος
ἀνέθηκεν

Ἡ Ἀγαθὴ Θεός, ἡ ἀγαθὸς δαίμων καὶ Ἀγαθοδαίμων ἐλατρεύετο ὡς θεός· εἶναι ἡ ἀγαθὴ τύχη, ἢ ἄγαλα ἀνέκειτο πρὸς τῷ Πρωτανεῖῳ ἐν Ἀθήναις. Ἡ λατρεία αὐτῆς ἦτο καὶ ἐν Συρακούσαις καὶ ἐν Βοιωτίᾳ διαδεδομένη.

★ *Ὁ τάφος τοῦ Ἰδομενέως.*

Πρὸς β. τῆς Κνωσοῦ ἀπεκαλύφθησαν λείψανα μεγάλου τάφου, μετὰ κυκλωπέου θόλου. Ἐξήκοντα ἐργάται ἐπὶ δεκαπενθήμερον εἰργάσθησαν διὰ νὰ τὸν ἀποκαλύψουν. Εὐρέθησαν ἀγγεῖα, ἀλάβαστρα, περιδέριαι, κύπελλον. Ἐπιτίθεται ὅτι εἶναι ὁ τάφος τοῦ Ἰδομενέως.

★ *Διαλέξεις.*

Ἐν τῇ Γαλλικῇ Ἀρχ. Σχολῇ ὠμίλησαν ὁ κ. Graindon περὶ τῶν ἀνασκαφῶν τῆς Κέας, καὶ ὁ κ. Dumoll περὶ τῆς ἀκανθωτῆς στήλης τῶν Δελφῶν καὶ τῶν Καρυατῶν χορευτριῶν.

★ *Ὁ θρόνος τοῦ Ἀπόλλωνος.*

Αἱ πρὸ καιροῦ ἀρξάμεναι ἀρχαιολογικαὶ ἀνασκαφαὶ ἐν Λακεδαίμονι καὶ παρὰ τὸ Σκλαβοχώριον, μίαν ὥραν ἀπέχον τῆς Σπάρτης, ἐξακολούθουσιν. Εἰς τὸ μέρος αὐτὸ, ἔνθα ὑποτίθεται, ὅτι ἦσαν αἱ ἀρχαῖαι Ἀμύκλαι ἀναζητεῖται ὁ θρόνος τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ ἄλλα λείψανα, τὰ ὅποια ἐὰν εὐρεθῶσιν, κατεδαφισμένου τοῦ ναύσκου τῆς Ἁγίας Κυριακῆς, αἱ Ἀμύκλαι θὰ καταστῶν προσκόνημα τοῦ κόσμου τῶν φιλαρχαίων. Τὸ ἀκριβὲς σχῆμα τοῦ θρόνου δὲν

εἶναι δυνατόν νὰ προσδιορισθῇ, μόνον μία κατὰ προσέγγισιν περιγραφή ὑπάρχει τοῦ Πausanias. Κάτωθεν τοῦ θρόνου ἐκεῖτο ὁ τάφος τῆς Ἰακίνθου. Ἐπὶ τοῦ θρόνου τούτου ὑψοῦτο ἄγαλα τοῦ Ἀπόλλωνος ὄψους τριάκοντα πήχεων, ἔργον Βαθυκλέους, ὅπερ στερούμενον προσώπου, χειρῶν καὶ ποδῶν ὁμοίαζε μᾶλλον πρὸς χαλκῶν κίονα. Τὸν θρόνον ἐβάσταζον ἀντὶ ποδῶν δύο Χάριτες καὶ δύο Ὁραι. Ἀριστερᾷ ἴσαντο Ἐχιδνα καὶ Γυφῶν, δεξιᾷ Τρίτονες. Αἱ γλυφαὶ ἦσαν πλουσιώταται. Εἰκονίζοντο θεοί, μάχαι, μυθολογικὰ ἐπεισόδια, τὰ πλεῖστα ἀναφερόμενα εἰς τὸν Ἡρακλέα.

★ *Αἱ εἰκόνες τῶν Δικαστηρίων.*

Διὰ νόμου ἐν Γαλλίᾳ ψηφισθέντος αἱ εἰκόνες τῶν δικαστηρίων ἀφῆρθησαν καὶ διετάχθη ἡ μετακίνησις των εἰς διάφορα μουσεῖα. Αἱ εἰκόνες αὗται εἶναι ἔργα ἐπιφανῶν καλλιτεχνῶν. Μία ἐξ αὐτῶν ὁ «Χριστὸς τοῦ Κοινοβουλίου» ἐπὶ 288 ἔτη ἦτο ἀνηρτημένη εἰς τὴν Βουλὴν καὶ εἰτα ἐκόσμηε τὸ δικαστήριον. Κατεσκευάσθη τῷ 1476 διαταγῇ Λουδοβίκου τοῦ ΙΑ' καὶ παριστᾷ τὸν Ἰησοῦν Ἐσταυρωμένον, ἀριστερᾷ τὴν Παναγίαν, τὴν Ἄνναν, τὸν Ἰωάννην τὸν Βαπτιστὴν καὶ τὸν Λουδοβίκον, δεξιᾷ δὲ τὸν Βύαγγελιστὴν Ἰωάννην, τὸν Ἄγ. Διονύσιον κρατοῦντα τὴν κεφαλὴν ἐντὸς τῶν χειρῶν του καὶ μετὰ κίονα εἰς τοὺς πόδας, τὸν Κερολαμάγον κρατοῦντα ἕψος καὶ τὴν ὕδρόγειον, εἰς τὸ βάθος δὲ φαίνεται ὄπισθεν τοῦ Ἰησοῦ ἡ Ἱερουσαλὴμ καὶ ὄπισθεν τοῦ Λουδοβίκου τὸ Λοῦδρον ὅπως ἦτο τῷ 1480. Ἄλλη εἰκὼν ἀξίως εἶναι ἡ τοῦ Κακουργιδικίου: ὁ «Χριστὸς» τοῦ Hennner κλπ.

★ *Θάνατος Λέμπαχ.*

Ἐν Μονάχῳ ἀπέθανεν ὁ Λέμπαχ, ὁ διασημότερος τῶν Γερμανῶν ζωγράφων. Γεννηθεὶς τὸ 1836, ὑπῆρξεν, ὅπως καὶ ὁ Γύζης, μαθητὴς τοῦ Πλόττη. Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὁ Λέμπαχ ἐταξίδευσεν εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἐκ τοῦ πρώτου δ' ἐκείνου συγχρωτισμοῦ μετὰ τῶν ἰταλικῶν μουσείων ἔρχομεν ὀλίγα ἔργα καὶ ἀντίγραφα πινάκων, κοσμοῦντα τὴν πινακοθήκην Σάκ ἐν Μονάχῳ. Ὁ Λέμπαχ ἔκαμε καὶ ἄλλα ἀντίγραφα ἀριστουργημάτων ἐξ Ἰσπανίας, κοσμοῦντα τὴν αὐτὴν πινακοθήκην. Ἀλλὰ τὴν μεγάλην, τὴν παγκόσμιον φήμην του, ἀπέκτησεν ἐπιδοθεὶς ἀπὸ τοῦ 1870 εἰς τὴν προσωπογραφίαν. Αἱ προσωπογραφίαι τοῦ Δαίλιγγερ, τοῦ Βισμαρκ, τοῦ Μόλτικε, τοῦ Γουλιέλμου Α', τοῦ Φρειδερίκου Γ', τοῦ Μπόλωβ, τοῦ Βάγνερ, τοῦ Λίστ, τοῦ Μπαϊκλιν, τοῦ Λέοντος ΙΓ', τόσαι ἄλλαι θεωροῦνται ἀριστουργήματα ψυχολογικῆς παρατηρήσεως ἐπὶ τῶν φυσιογνωμιῶν, ἐκφράσεως, λεπτότητος, τεχνοτροπίας ἀερώδους, χρωματισμοῦ ἐκλεκτοῦ καὶ σπανίου.

Τὸ ἔργαστήριον τοῦ Λέμπαχ, εἰς τὴν ἐν Μονάχῳ οἰκίαν του—ἐπαυλιν ἐντὸς τῆς πόλεως—ἀποτελεῖ ἐν τῶν μουσείων τῆς πόλεως, θαῦμα καλαισθησίας, πλούτου, ποικιλίας κομφοτεχνημάτων. Ὁ Λέμπαχ συνεδέετο στενωτάτα μετὰ τὸν Γύζην, τοῦ ὁποίου καὶ τὴν νεωτέραν κόρην ἐξωγράφισεν εἰς τὸν περίφημον πίνακα: «Ἰσιγένεια Γύζη καὶ Μαργῶ Λέμπαχ». Ἐγράψε δὲ καὶ τὸν πρόλογον τοῦ περὶ τοῦ μεγάλου Ἑλλήνου ζωγράφου ἔργου τοῦ Μοντανδῶν. Ἐν Ἀθήναις ὑπάρχει προσωπογραφία του ὡραία τῆς λαίδης Δω.

★ *Ἀνακάλυψις κατακομβῶν.*

Ἐν Ρώμῃ ἀνεκαλύφθησαν νέα κατακόμβαι,

κεῖμεναι κατὰ τὴν λεωφόρον Ostiensis, παρὰ τῷ νεκροταφίῳ Comodilla, μεθ' οὗ καὶ συνεκοινωνοῦν, ἀνεκαλύφθησαν δὲ τυχαίως πρὸ μηνὸς περίπου.

Παρὰ τὰς κατακόμβας ταύτας ἀνευρέθη βασιλικὴ, περικλείουσα ἀληθῆ ἀριστουργήματα, περίεξ δὲ τῆς ὑπαγεῖου ταύτης βασιλικῆς ἀνευρέθησαν τάφοι ἁγίων καὶ μαρτύρων τοῦ ΣΤ' αἰῶνος, σαρκοφάγοι, κίονες, κιονόκρανα καὶ τεμάχια ἀγαλμάτων. Αἱ ἐν τῇ ἀνακαλυφθείσῃ ὑπογεῖῳ βασιλικῇ τοιχογραφίαι, δι' ὧν τυγχάνει ἐξωραϊσμένον τὸ ἐσωτερικὸν αὐτῆς, εἰσι καλλιτεχνικώταται καὶ διατηροῦνται ἐν ἀρίστῃ καταστάσει.

Μία τῶν τοιχογραφιῶν τούτων παριστᾷ τὴν Ἀειπάρθενον Μαρίαν ἐν τῷ μέσῳ τεσσάρων ἁγίων, εἶναι δὲ ἀληθὲς καλλιτέγνημα. Τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου εἰσι τελειότατα, αἱ πτυχαὶ τῆς περιβολῆς ἀρισταὶ καὶ ὁ ἐν γένει χρωματισμὸς ζωηρότατος, φέρει δ' εἰκὼν αὐτῆ καὶ χρονολογίαν. Ἀπαντες οἱ ἐν αὐτοῖς τάφοι εἰσι κεκλεισμένοι καὶ ἀνεπαφοί, παρ' ἐκάστῳ δ' αὐτῶν εὐρηγεται, πλην τῆς συνήθους λυχγίας, καὶ διάφορα ἀναθήματα, διατηροῦνται δὲ καὶ αὐτοὶ οἱ ἥλοι, ἐφ' ὧν ἀνηρτῶντο οἱ προσφερόμενοι στέφανοι.

Ἐπιτίθεται ὅτι αἱ κατακόμβαι αὗται ἐκλείσθησαν κατὰ τὸν ΣΤ' αἰῶνα καὶ ὅσῳ διέφυγον τὰς καταστροφὰς τῶν ἐπιδρομῶν.

Ἀνευρέθησαν κατὰ γῆς καὶ σκελετοὶ ἀνθρώπων. Ἐπιτίθεται ὅτι οἱ σκελετοὶ οὗτοι εἶναι χριστιανῶν, αἵτινες εἰσῆλθον εἰς τὰς κατακόμβας ταύτας ἵνα προσευχθῶσι παρὰ τοὺς τάφους τῶν οἰκείων αὐτῶν, μὴ δυνηθέντες δὲ νὰ ἐξέλθωσιν ἐνεκα τῆς ἐπελθούσης που καθιζήσεως, ἔμειναν ἐντὸς τῶν κατακομβῶν καὶ ἀπέθανον. Ἐφ' ὧν τῶν τάφων ὑπάρχουσιν ἐπιγραφαὶ μετὰ χρονολογιῶν, ἐξ ὧν φαίνεται ὅτι αἱ κατακόμβαι αὗται εἶναι ἔργα τοῦ Ε' καὶ ΣΤ' αἰῶνος.

★ *Πανάρχαιον νεκροταφεῖον.*

Εἰς τὸν ὄμιον Ἀγριας Βόλου ἐργάται ἀνασκάπτουτες ἀνεύρουν νεκροταφεῖον Μυκηναϊκῆς ἐποχῆς ἀριθμοῦν 40 ἐγγύφους τάφους. Ἐντὸς τῶν τάφων εὐρέθησαν ὁστᾶ κρανία καὶ σπόνδυλοι ἄριστα διατηρούμενοι. Ἐπίσης ἐντὸς ἐνὸς τάφου εὗρον χαλκοῦν ἀγαλμάτιον ἀρίστης τέχνης παριστᾶνον πύθικον, ὕδριας, λυχνίας καὶ ἄλλα ἐντάφια κοσμήματα καὶ χαλκοῦν νόμισμα φέρον τὸ ὄνομα «Κάσσανδρος».

★ *Θάνατος γλύπτου.*

Ἀπέθανεν εἰς Παρισίους ὁ γλύπτης Felix Soules. Ὁ Σουλὲς ἐγεννήθη εἰς Εαυτὲ τῷ 1857. Ἐπὶ τῆς μαθητῆς τοῦ Pousin ἐν Τολούσῃ καὶ τῶν Jouffroy καὶ Falguière ἐν Παρισίοις. Ἐλαβε τὸ β' prix de Rome τῷ 1887. Τὰ κυριώτερα ἔργα του εἶναι: Θεατρικὰ πτηνά, ὁ Νικητὴς, Ἐμπορος σκλάβων, ἡ ἀρπαγὴ τῆς Ἰφιγενείας, ἦτις ἀνήκει εἰς τὸ μουσεῖον τοῦ Λουξεμβούργου, ἡ Βακχίς καὶ ἡ αἰξ, ἡ Μπιλλιαρδίστρια, τὸ Ὄνειρον, ὁ ἀνδρὶας τοῦ στρατηγοῦ Lamarque Ὁ Σουλὲς πολλάκις ἔλαβε μετάλλια. ἐν δὲ τιμῆς τῷ 1884 ἦτο τετιμημένος μετὰ τὸ παράσημον τῆς λεγεῶνος τῆς Τιμῆς.

★ *Ἐπιγραφή Ἡπειρωτικῆ.*

Ἐν Φοινίκῃ τῆς Ἡπείρου ἀνευρέθη ἐπιτάφιος ἐπιγραφή, ἀναγράφουσα «Ἄνθιμος χαῖρε» ἐν κερᾶμφ, τοῦ Ε' αἰῶνος.

★ *Ἀνασκαφαί.*

ἤρξαντο ἀνασκαφαί ὑπὸ τῆς Ἀγγλικῆς σχο-

λῆς ἐν Δήλῳ καὶ Δελφοῖς, ὑπὸ τῆς Γερμανικῆς ἐν Σπάρτῃ καὶ Λευκάδι, ὑπὸ τῆς Ἀμερικανικῆς ἐν Παλαιᾷ Κορίνθῳ, ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρίας ἐν Φιγαλίᾳ, καὶ ὑπὸ τοῦ Φουρτβαϊγκλερ ἐν Αἰγίνῃ.

★ *Εὐθεήματα ἐν Κνωσσῷ.*

Ἀνευρέθησαν ἐντὸς τῶν ἀνασκαπτομένων τάφων τῆς Κνωσοῦ περιδέριαι ἐκ τετραγώνων ψήφων μετὰ παραστάσεις διπλῶν ναυτιλῶν, δύο χαλκᾷ ἕψῃ μεγάλα ἐξ ὧν τὸ ἐν με χρυσοῦς ἤλους, τὸ δ' ἕτερον με λαβὴν ἐπενδεδυμένην διὰ χρυσοῦ πετάλου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὑπάρχουσι παραστάσεις λεόντων καὶ αἰγῶν. Αἱ ἀνασκαφαὶ τῶν τάφων ἐξακολούθουσι.

★ *Καλλ. Ἐκθεσις ἐν Πάτραις.*

Ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Φιλαρμανικῆς ἐν Πάτραις διοργανώθη Ἐκθεσις τῶν ἔργων τοῦ αὐτοῦ καλλιτέχνου καὶ συνεγγίτου μας κ. Ἐπ. Θεωμοπούλου, διαρκέσασα ἐπὶ δεκαπενθήμερον. Ἐν ὅλῳ ἐξέθεσε 61 ἔργα, παλαιὰ καὶ νέα. Ἐκ τῶν παλαιότερων ἐξέθεσε τὴν «Ὀδάλισκην», τὸ «Διαβαίνει τὸ στοιχεῖο», τὴν «Ἀνοπτότακτον», τὰς «Στρίγγλας» τὰς «Ὠδὰς» τὴν «Εὐτυχησμένην ἡλικίαν», τὴν «Ρωμαίαν χωρικὴν», τὰ «Μαραμένα χρυσάνθεμα», τὰ «Παιδικὰ αἰσθητήματα», προσωπογραφίας, γυμνά, κεφαλὰς κλπ. Ἐκ δὲ τῶν νεωτέρων τὴν «Ἀρχὴν βιοπάλης» τὸ «Πρωτογέννητον» ὑπερήρσαν, τὸ «Προμύνημα καταγίδος» καὶ ἄλλα, ἔργα πάντα ἐπιμόνου μελέτης. Ἡ ἐκθεσις ἐπέστη ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας. Μέρη τοῦδε ἡγγρασθησαν 13 ἔργα, ἦτοι ἡ «Ρωμαία χωρικὴ», ἡ «Ἀνοπτότακτος», τὰ «Παιδικὰ αἰσθητήματα», «Μεσσηνιακὸν τοπεῖον», «ἑσωτερικὸν Πατρῶν», «ἀγριελαία», «ἑαρινὸν τοπεῖον», «φρούριον Πατρῶν», «Ψηλὰ ἀλώνια» ἢ «Διλικὰ» καὶ τρία τοπεῖα.

★ *Ἐκθεσις γυναικείου συρμοῦ.*

Ἐν Ὀστανδῇ τοῦ Βελγίου ἀνοίγει τῇ 16 Ἰουλίου Διεθνῆς Ἐκθεσις τῆς τέχνης τοῦ γυναικείου συρμοῦ, ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Α. Β. Ἐ. τῆς πριγκηπίσσης Κλημεντίνης, ἐν τῇ αἰθούσῃ Kursaal. Ἡ ἐκθεσις θὰ διαρκέσῃ μέχρι τῆς 20 Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ. Θὰ γίνωνται δεκτὰ καὶ ἔργα ζωγραφικῆς, γλυπτικῆς, χαρακτικῆς καὶ σχεδίου, φιλοτεχνηθέντα ὑπὸ κυριῶν.

★ *Ἐκθεσις ἐν Κων/πόλει.*

Ἐν Κωνσταντινουπόλει ὑπὸ τῶν αὐτοῦ «Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου» προκηρύχθη ἐκθεσις καλλιτεχνικῆ, ἦτις θὰ διοργανωθῇ εἰς τὰς αἰθούσας τοῦ εἰρημένου συλλόγου, θὰ μετασχωσὶ δὲ ἅπαντες οἱ ἐν Κων/πόλει Ἑλληνας ζωγράφοι καὶ ἐκ τῶν ἐν Ἑλλάδι οἱ βουλομένοι. Ἔργα γίνονται ἀπὸ τοῦδε δεκτὰ.

★ *Ἐκθεσις τῆς δεσποινίδος Breslau.*

Ἐν τῇ Galerie Georges Petit τῶν Παρισίων ἡ ζωγράφος δεσποινὶς Breslau ἐξέθεσε πλείστους πίνακας τῆς πολὺ ἐκτιμηθέντας. Ἡ Breslau εἶναι Ἑλβετις τὸ γένος, ἀλλ' ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας ἐγκάτεστημένη εἰς Παρισίους. Ἀσχολεῖται ἰδίως εἰς προσωπογραφίας.

★ *Προσωπογραφίαι.*

Ὁ κ. Ἰακωβίδης εἰργάσθη τὰς προσωπογραφίας Ν. Μαυροκορδάτου, Παν. Ράλλη καὶ Α. Συγ-

γρού, ο κ. Μαθιόπουλος των κυριών Χατζηθανασίου και Σπ. Ρώμα και ο κ. Όθωναϊός παραγγέλια του Πανεπιστημίου των καθηγητών Ν. Διομήδους και Βίμπου αρχιεπισκόπου.

★ Διαγωνισμός αρχιτεκτονικών.

Εν τῇ σχολῇ τῶν Ὁραίων Τεχνῶν τῶν Παρισίων ο κ. Ἀλ. Νικολοῦδης μεταξύ 175 διαγωνισθέντων πρὸς ἀπόκτησιν διπλώματος ἔτυχε τοῦ πρώτου μεταλλίου τῆς ἀρχιτεκτονικῆς.

ΥΠΟ ΤΗΝ ΣΚΙΑΝ ΤΩΝ ΦΟΙΝΙΚΩΝ

Κωνσταντίνου Μεταξᾶ Βοσπορίτου. Ὑπὸ τὴν σκίαν τῶν Φοινίκων. Μετὰ προλόγον Χ. Ἀντίον. Ἐκδοτικὸν Κατάστημα Νιδῶν Ἀνάστη Κωνσταντινίδου. Ἐν Ἀθήναις. Σελ. 232. Λρ. 3.

Τὸ διήγημα ἐν Ἑλλάδι δὲν εἶναι ὅσον ἄλλοι κλάδοι τῆς φιλολογίας, ὡς λ. γ. ἡ λυρική ποίησις καὶ τὸ δράμα, ἀνεπτυγμένον. Ἐν τούτοις τὸ εἶδος τοῦτο εὐδοκίμει καὶ θά ηὐδοκίμει καλλιεργούμενον, διότι παρετηρήθη ὅτι ἐνῶ εἰς τὴν ποίησιν καὶ τὰ θεατρικὰ ἔργα πλημμυροῦν αἱ ἀποτυχίαι καὶ αἱ μετριότητες, εἰς τὸ διήγημα αὐταὶ εἶναι πολὺ περιορισμέναι, καίτοι τὸ διήγημα εἶναι ἀπὸ τὰ τεχνικώτερα εἶδη τῆς δημογραφικῆς λογογραφίας. Δι' αὐτὸ καὶ ἀπεριόριστον ἐν τῇ στήλῃ ταύτῃ παρὰ τὸ σύνθημα περισσοτέρας γραμμῆς. Ὁ κ. Μεταξᾶς Βοσπορίτης, ὃν πολλοὶ ἐνόμιζον ὡς ἀποσχόντα τῆς φιλολογίας καὶ ἀσχολούμενον μόνον εἰς τὰς γεωπονικὰς τοῦ ἐργασίας, ἐνεφανίσθη αἰφνιδίως διὰ νέου ὀγκώδους τόμου. Ἡ πάροδος τῶσαν ἐτῶν, ἡ ἐμφυλοχρησασα μεταξὺ τῆς ἐκδόσεως τῶν πρωτοτύπων «Σκηῶν τῆς Ἐρήμου» καὶ ἡδη τῶν «Ὑπὸ τὴν σκίαν τῶν Φοινίκων» εἶναι μία ἐπιπλέον ἀφορμὴ ἢ νέα αὐτῆ συμβολὴ εἰς τὴν διηγηματογραφίαν μας, ἣν διηκούλουν ἡ ἐγνωσμένη φιλοκαλία καὶ ἐλευθεριότης τῶν Νιδῶν Κωνσταντινίδου.

Δέκα εἶναι τὰ νέα διηγήματα τοῦ κ. Μεταξᾶ Βοσπορίτου. Ἄλλ' εἶναι ὅλα διηγήματα; Ἐπεκράτησε παρὰ πολλοῖς μία κακὴ ἐκτίμησις μεταξὺ δύο ὑποδιαίρεσέων φιλολογικῶν: Μεταξὺ καθαροῦ διηγήματος καὶ ἡθογραφίας. Εἰς τὸν ἀρτιφανῆ τόμον δύο εἶναι μᾶλλον ἡθογραφίαι (τὸ ἑκατομύριον—ὁ καλὸς δικηγόρος), ἐν (Πρώτῃ θέσει) ταξιδιωτικῇ ἐντύπωσις, ἐν ὑμωριστικῶν (ὁ ἰατρός Παπαδόπουλος), μία κοινωνικὴ μελέτη (Νίκος Παδοῦρης) καὶ ἐν (ἡ εὐχὴ τοῦ Σατανᾶ) εἶδος ἀπολόγου. Ὅστε ἐκ τῶν δέκα διηγημάτων οὐτε τὰ ἡμισυ δὲν εἶναι καθ' ἑαυτὰ διηγήματα αὐστηρῶς κρινόμενα.

Ὡς πρὸς τὴν πρωτοτυπίαν, ἡ ὑπόθεσις τῶν πλείστων εἶναι συνήθης. Μία αὐτοβιογραφία ἐνός ἀπογοητευμένου (Νίκος Παδοῦρης), μία συνωνυμία ὀνόματος (Ἰατρός Παπαδόπουλος) εἰς τύπος φυλακγύρου (τὸ ἑκατομύριον), μία καταστροφή ἐλπίδων (Ὑπὸ τὴν σκίαν τῶν φοινίκων). Ἡ ἐπάνοδος τοῦ μονογενοῦς, μία κακοήθεια ἐνός ἀπατεῶνος (Καλὸς δικηγόρος), μία ἀπιστία γυναικὸς ὠραίας, προδιδοῦσης τὸν μέθυσον καὶ φιλήδονον σύζυγον τῆς (Δεσμῆλα). Ὅσοι γνωρίζουν ὅτι ὁ κ. Μεταξᾶς ἔχει ταξιδεῦσαι πολλὴ καὶ μάλιστα εἰς μέρη εἰς ἃ δὲν φθάνει ἡ ἐπιδεικτικὴ ταξιδιωτικὴ τάσις τῆς Ἑλλ. ἀριστοκρατίας, θ' ἀνέμνον ἐνθαρρυνόμενοι ἐκ τῶν «Σκηῶν τῆς Ἐρήμου», ὅτι θά διηγοῖεν ἀγνώστους ὄριζοντας βίου ὄχι Εὐρωπαϊκοῦ. Καὶ αὐτοὶ δὲ ὁ τίτλος «Ὑπὸ τὴν σκίαν τῶν Φοινίκων» τὸ ὑπέσχετο. Ἄλλ' ὁ κ. Μεταξᾶς δὲν ἤθελε νὰ μᾶς ξεκουράσῃ ἀπὸ τὰ συνεισμιέμενα θέματα,

λησμονῶν καὶ αὐτὸν τὸν τίτλον τοῦ τόμου του, ληφθέντα, κατὰ τὸ Γαλλικὸν σύστημα, ἐκ τοῦ πρώτου διηγήματος τῆς συλλογῆς, ἧς ὄλα ἐν γένει τὰ διηγήματα δὲν ἔχουν κυμνίαν ἀπολύτως σχέσιν πρὸς τὸν τίτλον.

Τὸ κύριον προτέρημα τοῦ κ. Μεταξᾶ Βοσπορίτου ὡς διηγηματογράφου εἶναι ἡ ἀπλότης, ἀπὸ τὴν ὅποιαν ἐν τούτοις δὲν λείπει τὸ ἐνδιαφέρον. Δὲν θηρεύει τὴν ἐπιτήδευσιν, οὔτε ἐκβιάζει τὴν λύσιν. Ἔχει φυσικὴν τὴν ἀφήγησιν καὶ ἀπέριτον. Ἄπλους, δὲν ἀσμενίζεται εἰς λεπτομερεῖς περιγραφάς, περιττὰς εἰς τὸ διήγημα, ἀλλὰ προσέχει εἰς τὰ γεγονότα, φιλοτεχνεῖ διαλόγους, γοργούς, δημιουργεῖ ἐπεισόδια ἐξελίξεως καὶ ὄχι ἀποπλανήσεως. Τοῦ ἀρέσουν τὰ ἀπρόοπτα καὶ σπανίως ἐκ τῆς προόδου ἀναγνώσεως τοῦ διηγήματος νὰ μαντεύσῃ τις τὸ τέλος αὐτοῦ. Βαίνει εἰς λεωφόρον. Λέγει ὅ,τι εἶναι ἀνάγκη νὰ εἴπῃ. Δὲν κουράζει τὸν ἀναγνώστην. Λεῖπει ὅμως ἀπὸ τῶν διηγημάτων ἡ ψυχολογία ἔχουν παρατήρησιν ὄχι βάθους, ἀλλ' ἐκτάσεως. Ἰνωρίζει ὅμως ὁ συγγραφεὺς πῶς ν' ἀφηγεῖται. Ὡς πρὸς τὴν γλῶσσαν—διότι ἐκεῖ κατητήσαμεν, νὰ μὴ δυνάμεθα νὰ γράψωμεν δι' ἐν βιβλίον χωρὶς νὰ ἀφιερῶσωμεν ἰδίως γραμμὰς καὶ περὶ τοῦ γλωσσικοῦ ἐνδύματος—ὁ κ. Μ. Β. μεταχειρίζεται ἄσφογον καθαρεύουσαν. Καίτοι εἰς τὸ διήγημα, ὡς πλησιάζον περισσοτέρον τῶν ἄλλων εἰδῶν τῆς φιλολογίας εἰς τὸν προφορικὸν λόγον—ἀφοῦ διηγεῖται τις,—ἐπιτρέπεται καὶ ἀπὸ αὐτοῦ τὸς αὐστηρότερον καθαρολόγους κάποια συγκατάβασις εἰς τὴν γλῶσσαν, ἀφοῦ ἐπὶ τέλους εἶναι γεγονός ὅτι δὲν ἡμιλοῦμεν ὅπως γράφομεν, ἐν τούτοις εἰς τὰ διηγήματα τοῦ Μ. Β. καίτοι ἐτηρήθη γλῶσσα καθαρεύουσα καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς διαλόγους, παρατηρεῖται ὅτι ἀναγινώσκοντα εὐχαρίστως, ἀπροσκόπτως, χωρὶς νὰ προσκρούσῃ τις εἰς τὴν ὀμαλότητα τοῦ ὕφους. Ποῦ καὶ ποῦ ὑπάρχουν μερικαὶ δοτικαὶ καὶ τινες ὑπερκαθαρεύοντες τύποι, οἱ ὅποιοι ἤμποροῦσαν νὰ λείψωμεν, παραδόξως δὲ δύο ἢ τρεῖς χυδαῖαι φράσεις ὑπερῶσαν, ὅπως ἀνὰ μέσον τῶν ἀνθῶν προβάλλει ἐνίοτε αὐθαδῶς καὶ μία ἀκάνθη. Ἐσημείωσα χάριν περιεργίας τὰς λέξεις «τὸ γένειον ἦτο ὄξυκατάληκτον», «ἀδὸς δ' εἰπεῖν», «ἔβηκες με παροφίδας», «ἀλλίστος εἰρμός», «ζωντόνεκρος» «λυσιρῆδεμος», «ταφιδραπέτης», «ψυχοδοτὶδα ατμοσφαίραν», «τηλεθιβατικὸν σύμμα» «εὐκάρυφος νιός». Κάποι, ἡμιλῶν περὶ ἐρωμένης, γράφει: Νυχθημερὸν τὴν ὠσφραινόμην, μία δὲ φράσις χυδαία «τὰς ὑποθέσεις του δὲν τὰς χἀπτα» ἡμποροῦσε ἐπίσης νὰ λείψῃ ἔπειτα μάλιστα ἀπὸ τὴν τηλεθιβατικὸν σύμμα, τὸ «ἀδὸς δ' εἰπεῖν» Καὶ ἀφοῦ ὁ κ. Μ. Β. δὲν ἀκολουθεῖ τὴν διγλωσσίαν, θά εἴπῃ ὅτι εἶναι ἀπλαῖ ἀπροσεξίαι καὶ δι' αὐτὸ ἀκριβῶς τὰς ἀνέφερα.

Πρέπει ἄλλως τε νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψει ὅτι ὁ κ. Μ. Β. δὲν εἶναι ἐξ ἐπαγγέλματος λογογράφος, ἀλλὰ γεωπόνος, παρέργως ἀσχολούμενος εἰς τὴν διηγηματογραφίαν θά ηὐχόμεθα ἐν τούτοις ἵνα καὶ ἄλλοι παρ' ἡμῖν διηγηματογράφοι οἱ ὅποιοι δὲν εἶναι γεωπόνοι νὰ ἠρήθωμεν μερικὰς ἐπιτυχίας τοῦ κ. Μ. Β. Εἰς ἐν διήγημά του γράφει «Πόσαι σελίδες ἐξ ἐκάστου βιβλίου τὸ ὅποιον ἀνεγνώσαμεν ἐντυπώνεται εἰς τὴν μνήμην μας; Ὀλίγισται. Τὰς ἀδιαφόρους τοῦ βιβλίου σελίδας ἀντιπαρέρχόμεθα διὰ μηχανικῆς ἀναγνώσεως». Εἰς τὰ διηγήματά του ἀρκεταὶ σελίδες ἐντυπώνονται: αἱ τοῦ «Συνταγματάρχου Κρουμέσκου», τοῦ «Νίκου Παδοῦρη» ἐν ᾧ εἶναι ἐγκατεσπαρμένα ὠραϊστάτα ἀποφθέγματα, τῆς «Δεσμῆλας», τῆς «Ἐπανόδου τοῦ μονογενοῦς» τῆς ἀβιάστως συγκινητικῆς, ἧτις ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ὑπόθεσις δράματος.

κ.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Περίεργον.— Αὐτὴ ἡ νέα συντομογραφία τῶν νεοσολομικῶν δὲν εἶναι ἢ μία νέα ἐκδοσις... νεοσολομοικῆς. Βλέπετε δι' ἡ ἀνοησία τῶν μαλλιορῶν δὲν εἶπε ἀκόμη τὴν τελευταίαν λέξιν τῆς. Τί ἔχομεν ἐκὼρ ν' ἐκοῦσωμεν, ἕνας Κύριος... Παλαμᾶς ἤξευρε!

Καλλιτέχνη.— Εἰς ὅλα βεβαίως τὰ ἐπαγγέλματα ὑπάρχουν ἀντιθέσεις, ἀλλ' ὑπάρχουν βαθμοὶ, ἀναλόγως τοῦ εἶδους τοῦ ἐπαγγέλματος. Ὅπως ἀπέδειξεν ὁ ἐν Μιλάνῳ καθηγητὴς τῆς φιλοσοφίας Φερριάρι. Ὑπάρχουν ἐπαγγέλματα ὅτινα καθιστοῦν εὐαισθητοτέρων τὴν φιλοτιμίαν τῶν ἀκούοντων αὐτὰ, ὑπάρχουν πάλιν ἐπαγγέλματα ὃν ὁ ὄριζον εἶναι εὐρύτερος, ἡ ἀξία εἶναι μᾶλλον ἐσωτερικὴ καὶ συνεπῶς ὀλιγοτέρα ἢ ζηλοτυπία. Ὅτι, ὁρασιότερα εἶναι ἡ ζηλοτυπία μεταξὺ ἀρχιτεκτονῶν, μηχανικῶν, δικηγόρων, ἀξιωματικῶν. Περισσότερον ζηλότυποι εἶναι οἱ δημοσιογράφοι, οἱ συγγραφεῖς. Εἰς τὸ ζενιθ δὲ φθάνει ἡ ζηλοτυπία μεταξὺ καλλιτεχνῶν, ζωγράφων, ἠθοποιῶν καὶ λατρῶν.

Φιλίστορι.— Ὁ Καρόνδο καὶ ὁ Σεραμὸ οἵτινες ἔχουν θαυμασίως πινακοθήκας ἐν Παρισίοις, τὰς κατέστησαν προσιτὰς εἰς ἐπισκοπέτας.

Φίλω.— Διὰ νὰ ἐννοήσῃτε τὴν ἀξίαν τῆς μεταφράσεως τοῦ «Αἴαντος» ἀπὸ κάποιον σοφόν... Σιαμαῖον, ἀρκεῖ νὰ μάθετε δι' τοὺς «Ἀργείους», ἧτις τοὺς Ἑλλήνας, μεταφράζει... Ἀργεῖες, δηλαδὴ κατοίκους τοῦ Ἀργους.

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐντοκοὶ καταθέσεις.

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα δέχεται ἐντόκους καταθέσεις εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια καὶ εἰς χρυσὸν ἀποδοτέα εἰς ὠρισμένην προθεσμίαν ἢ διαρκῆ. Δι' εἰς χρυσὸν καταθέσεις καὶ οἱ τόκοι αὐτῶν πληροῦνται εἰς τὸ αὐτὸ νόμισμα, εἰς ὃ ἐγένετο ἡ κατάθεσις.

Τὸ κεφάλαιον καὶ οἱ τόκοι τῶν ἐμολογιῶν πληροῦνται ἐν τῷ Κεντρικῷ Καταστήματι καὶ τῇ αἰτήσῃ τοῦ καταθέτου ἐν τοῖς Ὑποκαταστήμασι τῆς Τραπεζῆς, ἐν Κερκύρα δὲ Κεφαλληνίᾳ καὶ Ζακύνθῳ διὰ τῶν ὑποκαταστημάτων τῆς Ἰονικῆς Τραπεζῆς.

Τόκοι καταθέσεων.

Table with 4 columns: Deposit type, Interest rate, Term, and Start date. Row 1: 1)2 τοῖς 0)0 κατ' ἔτ. διὰ κατ. 6 μηνῶν. Row 2: 2) » 0)0 » » » 1 ἔτους. Row 3: 2)1)2 » 0)0 » » » 2 ἔτων. Row 4: 3) » 0)0 » » » 4 ἔτων. Row 5: 4) » 0)0 » » » 5 ἔτων.

Αἱ ἐμολογίαι τῶν ἐντόκων καταθέσεων ἐκδίδονται κατ' ἐκλογὴν τοῦ καταθέτου ὀνομαστικαὶ ἢ ἀνώνυμοι.

ΚΑΛΥΜΜΑΤΑ

“ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ,,

Ἐξεδόθησαν χρυσόδετα καλύμματα τῆς «Πινακοθήκης» διὰ τὸ τρίτον ἔτος, ὡς εἶχοι ἐκδοθῆ καὶ κατὰ τὰ προηγουμένα εἶη. Οἱ θέλοντες νὰ ἔχωσι τοιαῦτα, διὰ τὸ ὁμοιόμορφον, παρακαλοῦνται νὰ εἰδοποιήσωσι ἡμᾶς ἐγκαιρῶς ἀποσιέλλοντες καὶ τὸ τίμημα. Τιμῶνται 1,50 δρ. Διὰ τὸ ἐξωτερικὸν 2 φρ.

Ζητεῖ συνδρομητικὴς μας ν' ἀγοράσῃ τὸ α' φύλλον τῆς Πινακοθήκης (Μαρτίου 1901), ἀντὶ δρ. δύο. Ἀπευθυντέον εἰς τὰ γραφεῖα μας.

ΤΟΜΟΙ “ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ,, ΤΟΥ Γ' ΕΤΟΥΣ

εὐρίσκονται εἰς τὸ γραφεῖον μας, τιμώμενοι οἱ χρυσόδετοι δρ. 15. οἱ ἀπλόδετοι δρ. 12, τῶν ταχυδρομικῶν πληρωμένων ὄφ' ἡμῶν.

Διὰ τὸ ἐξωτερικόν, ἡ τιμὴ εἰς χρυσόν.

Ἐξεδόθη

Η “ΑΙΩΡΑ”

Θαυμάσιον ἔργον τοῦ Vigor

Εἰς χρωματιστὴν φωτοτυπίαν.

Δίδεται δωρεάν εἰς τοὺς προπληρώνοντες συνδρομητικὴς τῆς «Πινακοθήκης».

Η “ΑΙΩΡΑ,,

ἡ μεγάλη φωτοτυπία τοῦ Δ' ἔτους πωλεῖται διὰ τοὺς μὴ συνδρομητικὴς τῆς «Πινακοθήκης» ἀντὶ δραχμῆς, εἰς τὰ γραφεῖα μας καὶ εἰς τὰ βιβλιοπωλεῖα Ἀθηνῶν.

Οἱ ἐκ τῶν παλαιῶν καὶ νέων συνδρομητῶν ἐγγράφοιτες ἐναεῖ ν' ἐόν συνδρομητῆν, λαμβάνουν ὡς δῶρον ἅμα τῇ καταβολῇ τῆς συνδρομῆς τὰ

ΧΡΥΣΑΝΘΕΜΑ,,

τόμον πλουσίως εἰκονογραφημένον, περιέχοντα πεζὰ ποιήματα τοῦ κ. Δ. Καλογεροπούλου, πρὸς τοῦτοις δὲ καὶ δώδεκα εἰκονογραφημένα δελτάρια καλλιτεχνικώτατα.

Διὰ πᾶσαν πληρωμὴν ἀφορῶσαν τὴν «Πινακοθήκην» δέον ἀπαραίτητως νὰ προσάηται ἀπόδειξις ἐντυπος, φέρουσα τὴν ὑπογραφήν τοῦ Διευθυντοῦ, τὴν σφραγίδα καὶ ἀξίαν ἀριθμῶν.

Οἱ καθυστεροῦντες τὴν συνδρομὴν τῶν παρακαλοῦνται ὅπως ἐμβάσωσιν ἀνυπερθέτως αὐτῇ, διότι ἐφεξῆς εἰς οὐδένα μὴ προπληρώοντα τὴν συνδρομὴν του θά στέλλεται φύλλον.

Οὐδεμίαι αἰτήσεις περὶ ἀποστολῆς τῆς «Πινακοθήκης» ἢ οἰασδήποτε ἐκδόσεως αὐτῆς, βιβλίου ἢ εἰκόνας, λαμβάνεται ὑπ' ὄψει, ἀν μὴ συνοδεύηται ἐπὶ τοῦ ἀντιτίμου.

Ζητεῖτε τὰ Κάρτ ποστὰλ τὰ φέροντα τὸν τίτλον «Περιοδικὸν Πινακοθήκην». Τὰ Κάρτ ποστὰλ τῆς «Πινακοθήκης» ἀπαραίτητα διὰ συλλογὴν, εἶναι 20 εἰδῶν, κοσμοῦνται δὲ μὲ ἔργα διασήμων Ἑλλήνων καὶ ξένων καλλιτεχνῶν. Πωλοῦνται 10 λεπτὰ ἕκαστον. Οἱ ἀγοράζοντες παρὰ τοῦ γραφεῖον μας αὐτὰ, τὰ πληρώνουν μόνον 1 δρ. τὰ 20.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ 31 ΜΑΡΤΙΟΥ 1904

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">Ταμείον</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;"> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">}</td> <td style="width: 55%;">εις μεταλλικόν</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">Δρ.</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">}</td> <td style="width: 55%;">» τραπεζικά γραμμάτια Ἴονικῆς Τραπεζῆς</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">}</td> <td style="width: 55%;">» κερατικά » » δίδραγμα καὶ μονόδραγμα</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> </table> </td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">Ἐξωτερ. λ)σμηλ</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;"> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">}</td> <td style="width: 55%;">Ἀντίτιμον μεταλλικὸν εἰς τὸ ἐξωτερικόν</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">}</td> <td style="width: 55%;">Προῖον ἐκδοθέντος Ἐθνικοῦ δανείου εἰς χρυσόν Ἑλληνικοῦ Σιδηροδρ. 4^ο/₁₀ τοῦ 1902</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> </table> </td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλην. Κυβερν. ἐπ' ἀναγκ. κυκλ. τραπ. γραμμ.</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλληνικ. Κυβέρνησιν διδράξμ. καὶ μονοδράξμ.</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">Ὁμολογ. Ἐθν. ξανέλων</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;"> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">}</td> <td style="width: 55%;">Εἰς χρυσόν Δρ. 23,767,036.80</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">}</td> <td style="width: 55%;">» τραπ. γραμ. » 29,131,575.—</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> </table> </td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">Προεξοφλήσεις.</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">Καθυστερήσεις προεξοφλήσεων</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">Δάνεια καὶ ἀνοικτ. λογ. ἐπὶ ἐνεχθῶν χρηματογυφῶν</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">Δάνεια ἐπ' ἐνεχθῶν ἐμπορευμάτων</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">Δάνειον πρὸς τὴν Σταφιδ. Τράπ. ἐπ' ἐγγυήσει τοῦ Κράτους</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">Δάνεια καὶ ἀνοικτοὶ λογαριασμοὶ ἐπὶ ὑποθήκῃ</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">Δάνεια εἰς δήμους, λιμένας καὶ λοιπὰ νομικὰ πρόσωπα</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">Χορηγήσεις εἰς γεωργικημάτων</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">Καθυστερήσεις χορηγήσεων εἰς γεωργικημάτων καὶ γραμματίων Προνομιούχου Τραπεζῆς Ἡπειρωθεσσαλίας</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">Μετοχαὶ εἰς ἐγγυήσιον Ἐταιρείας</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">Συμμετοχὴ εἰς Τράπεζαν Κρήτης</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">Τοκομερίδια ἐν γένει</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">Καταστήματα Τραπεζῆς καὶ κτήματα ἐξ ἀναγκαστικῶν ἐκποιήσεων</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">Ἀπαιτήσεις ἐπισφαλεῖς</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">Ἔξοδα ἐγκτατασίσεως (ἰδίως δαπάνη κατασκ. τραπεζ. γραμμ.)</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">Διάφοροι λογαριασμοὶ</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">Λογαριασμοὶ τρίτων ἐν τῷ ἐξωτερικῷ</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">Υπηρεσία Ἐθνικῶν δανείων εἰς χρυσόν</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">Λογασ. ἔξαγορ. συμμει. Κυβερν. εἰς κέρδη ἐκ τραπεζ. γραμματ.</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">Ἐξαγορὰ προνομίον Προνομιούχου Τραπεζῆς Ἡπειρωθεσσαλίας</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">Προμήθια τροφῆς λαχειοφόρου δανείου εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">Διάφορα</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> </table>	Ταμείον	<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">}</td> <td style="width: 55%;">εις μεταλλικόν</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">Δρ.</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">}</td> <td style="width: 55%;">» τραπεζικά γραμμάτια Ἴονικῆς Τραπεζῆς</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">}</td> <td style="width: 55%;">» κερατικά » » δίδραγμα καὶ μονόδραγμα</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> </table>	}	εις μεταλλικόν	Δρ.	}	» τραπεζικά γραμμάτια Ἴονικῆς Τραπεζῆς	»	}	» κερατικά » » δίδραγμα καὶ μονόδραγμα	»	»	Ἐξωτερ. λ)σμηλ	<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">}</td> <td style="width: 55%;">Ἀντίτιμον μεταλλικὸν εἰς τὸ ἐξωτερικόν</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">}</td> <td style="width: 55%;">Προῖον ἐκδοθέντος Ἐθνικοῦ δανείου εἰς χρυσόν Ἑλληνικοῦ Σιδηροδρ. 4^ο/₁₀ τοῦ 1902</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> </table>	}	Ἀντίτιμον μεταλλικὸν εἰς τὸ ἐξωτερικόν	»	}	Προῖον ἐκδοθέντος Ἐθνικοῦ δανείου εἰς χρυσόν Ἑλληνικοῦ Σιδηροδρ. 4 ^ο / ₁₀ τοῦ 1902	»	»	Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλην. Κυβερν. ἐπ' ἀναγκ. κυκλ. τραπ. γραμμ.	»	»	Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλληνικ. Κυβέρνησιν διδράξμ. καὶ μονοδράξμ.	»	»	Ὁμολογ. Ἐθν. ξανέλων	<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">}</td> <td style="width: 55%;">Εἰς χρυσόν Δρ. 23,767,036.80</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">}</td> <td style="width: 55%;">» τραπ. γραμ. » 29,131,575.—</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> </table>	}	Εἰς χρυσόν Δρ. 23,767,036.80	»	}	» τραπ. γραμ. » 29,131,575.—	»	»	Προεξοφλήσεις.	»	»	Καθυστερήσεις προεξοφλήσεων	»	»	Δάνεια καὶ ἀνοικτ. λογ. ἐπὶ ἐνεχθῶν χρηματογυφῶν	»	»	Δάνεια ἐπ' ἐνεχθῶν ἐμπορευμάτων	»	»	Δάνειον πρὸς τὴν Σταφιδ. Τράπ. ἐπ' ἐγγυήσει τοῦ Κράτους	»	»	Δάνεια καὶ ἀνοικτοὶ λογαριασμοὶ ἐπὶ ὑποθήκῃ	»	»	Δάνεια εἰς δήμους, λιμένας καὶ λοιπὰ νομικὰ πρόσωπα	»	»	Χορηγήσεις εἰς γεωργικημάτων	»	»	Καθυστερήσεις χορηγήσεων εἰς γεωργικημάτων καὶ γραμματίων Προνομιούχου Τραπεζῆς Ἡπειρωθεσσαλίας	»	»	Μετοχαὶ εἰς ἐγγυήσιον Ἐταιρείας	»	»	Συμμετοχὴ εἰς Τράπεζαν Κρήτης	»	»	Τοκομερίδια ἐν γένει	»	»	Καταστήματα Τραπεζῆς καὶ κτήματα ἐξ ἀναγκαστικῶν ἐκποιήσεων	»	»	Ἀπαιτήσεις ἐπισφαλεῖς	»	»	Ἔξοδα ἐγκτατασίσεως (ἰδίως δαπάνη κατασκ. τραπεζ. γραμμ.)	»	»	Διάφοροι λογαριασμοὶ	»	»	Λογαριασμοὶ τρίτων ἐν τῷ ἐξωτερικῷ	»	»	Υπηρεσία Ἐθνικῶν δανείων εἰς χρυσόν	»	»	Λογασ. ἔξαγορ. συμμει. Κυβερν. εἰς κέρδη ἐκ τραπεζ. γραμματ.	»	»	Ἐξαγορὰ προνομίον Προνομιούχου Τραπεζῆς Ἡπειρωθεσσαλίας	»	»	Προμήθια τροφῆς λαχειοφόρου δανείου εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια	»	»	Διάφορα	»	»	<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">2,059,240.14</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">1,484,152.44</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">187,250.—</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">197,700.—</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">3,508,711.—</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">3,517,497.—</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">16,125,865.03</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">16,023,660.44</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">2,789,421.43</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">4,061,366.95</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">68,778,575.42</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">68,778,575.42</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">12,750,000.—</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">12,750,000.—</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">52,901,611.80</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">52,905,661.80</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">19,359,800.97</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">19,291,001.34</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">2,948,999.55</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">2,905,438.80</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">12,387,371.10</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">12,144,570.05</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">930,083.70</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">1,364,828.—</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">5,737,368.47</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">5,666,191.49</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">50,372,486.87</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">50,550,789.92</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">42,088,239.09</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">41,912,501.01</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">11,180,225.—</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">10,430,117.40</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">4,334,380.14</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">4,282,597.04</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">4,302,077.25</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">4,260,314.75</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">1,500,000.—</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">1,500,000.—</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">99,134.12</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">142,332.12</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">8,336,851.35</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">8,299,735.27</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">2,813,404.20</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">2,792,833.90</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">1,651,600.85</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">1,614,666.90</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">78,936.68</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">888,008.12</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">1,863,680.—</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">2,129,624.91</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">1,440,000.—</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">1,863,680.—</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">600,000.—</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">1,440,000.—</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">425,948.19</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">600,000.—</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">331,559,271.65</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">334,805,223.52</td> </tr> </table>	»	2,059,240.14	»	1,484,152.44	»	187,250.—	»	197,700.—	»	3,508,711.—	»	3,517,497.—	»	16,125,865.03	»	16,023,660.44	»	2,789,421.43	»	4,061,366.95	»	68,778,575.42	»	68,778,575.42	»	12,750,000.—	»	12,750,000.—	»	52,901,611.80	»	52,905,661.80	»	19,359,800.97	»	19,291,001.34	»	2,948,999.55	»	2,905,438.80	»	12,387,371.10	»	12,144,570.05	»	930,083.70	»	1,364,828.—	»	5,737,368.47	»	5,666,191.49	»	50,372,486.87	»	50,550,789.92	»	42,088,239.09	»	41,912,501.01	»	11,180,225.—	»	10,430,117.40	»	4,334,380.14	»	4,282,597.04	»	4,302,077.25	»	4,260,314.75	»	1,500,000.—	»	1,500,000.—	»	99,134.12	»	142,332.12	»	8,336,851.35	»	8,299,735.27	»	2,813,404.20	»	2,792,833.90	»	1,651,600.85	»	1,614,666.90	»	78,936.68	»	888,008.12	»	1,863,680.—	»	2,129,624.91	»	1,440,000.—	»	1,863,680.—	»	600,000.—	»	1,440,000.—	»	425,948.19	»	600,000.—	»	331,559,271.65	»	334,805,223.52
Ταμείον	<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">}</td> <td style="width: 55%;">εις μεταλλικόν</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">Δρ.</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">}</td> <td style="width: 55%;">» τραπεζικά γραμμάτια Ἴονικῆς Τραπεζῆς</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">}</td> <td style="width: 55%;">» κερατικά » » δίδραγμα καὶ μονόδραγμα</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> </table>	}	εις μεταλλικόν	Δρ.	}	» τραπεζικά γραμμάτια Ἴονικῆς Τραπεζῆς	»	}	» κερατικά » » δίδραγμα καὶ μονόδραγμα	»	»																																																																																																																																																																																																																
}	εις μεταλλικόν	Δρ.																																																																																																																																																																																																																									
}	» τραπεζικά γραμμάτια Ἴονικῆς Τραπεζῆς	»																																																																																																																																																																																																																									
}	» κερατικά » » δίδραγμα καὶ μονόδραγμα	»																																																																																																																																																																																																																									
Ἐξωτερ. λ)σμηλ	<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">}</td> <td style="width: 55%;">Ἀντίτιμον μεταλλικὸν εἰς τὸ ἐξωτερικόν</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">}</td> <td style="width: 55%;">Προῖον ἐκδοθέντος Ἐθνικοῦ δανείου εἰς χρυσόν Ἑλληνικοῦ Σιδηροδρ. 4^ο/₁₀ τοῦ 1902</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> </table>	}	Ἀντίτιμον μεταλλικὸν εἰς τὸ ἐξωτερικόν	»	}	Προῖον ἐκδοθέντος Ἐθνικοῦ δανείου εἰς χρυσόν Ἑλληνικοῦ Σιδηροδρ. 4 ^ο / ₁₀ τοῦ 1902	»	»																																																																																																																																																																																																																			
}	Ἀντίτιμον μεταλλικὸν εἰς τὸ ἐξωτερικόν	»																																																																																																																																																																																																																									
}	Προῖον ἐκδοθέντος Ἐθνικοῦ δανείου εἰς χρυσόν Ἑλληνικοῦ Σιδηροδρ. 4 ^ο / ₁₀ τοῦ 1902	»																																																																																																																																																																																																																									
Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλλην. Κυβερν. ἐπ' ἀναγκ. κυκλ. τραπ. γραμμ.	»	»																																																																																																																																																																																																																									
Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλληνικ. Κυβέρνησιν διδράξμ. καὶ μονοδράξμ.	»	»																																																																																																																																																																																																																									
Ὁμολογ. Ἐθν. ξανέλων	<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">}</td> <td style="width: 55%;">Εἰς χρυσόν Δρ. 23,767,036.80</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">}</td> <td style="width: 55%;">» τραπ. γραμ. » 29,131,575.—</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> </table>	}	Εἰς χρυσόν Δρ. 23,767,036.80	»	}	» τραπ. γραμ. » 29,131,575.—	»	»																																																																																																																																																																																																																			
}	Εἰς χρυσόν Δρ. 23,767,036.80	»																																																																																																																																																																																																																									
}	» τραπ. γραμ. » 29,131,575.—	»																																																																																																																																																																																																																									
Προεξοφλήσεις.	»	»																																																																																																																																																																																																																									
Καθυστερήσεις προεξοφλήσεων	»	»																																																																																																																																																																																																																									
Δάνεια καὶ ἀνοικτ. λογ. ἐπὶ ἐνεχθῶν χρηματογυφῶν	»	»																																																																																																																																																																																																																									
Δάνεια ἐπ' ἐνεχθῶν ἐμπορευμάτων	»	»																																																																																																																																																																																																																									
Δάνειον πρὸς τὴν Σταφιδ. Τράπ. ἐπ' ἐγγυήσει τοῦ Κράτους	»	»																																																																																																																																																																																																																									
Δάνεια καὶ ἀνοικτοὶ λογαριασμοὶ ἐπὶ ὑποθήκῃ	»	»																																																																																																																																																																																																																									
Δάνεια εἰς δήμους, λιμένας καὶ λοιπὰ νομικὰ πρόσωπα	»	»																																																																																																																																																																																																																									
Χορηγήσεις εἰς γεωργικημάτων	»	»																																																																																																																																																																																																																									
Καθυστερήσεις χορηγήσεων εἰς γεωργικημάτων καὶ γραμματίων Προνομιούχου Τραπεζῆς Ἡπειρωθεσσαλίας	»	»																																																																																																																																																																																																																									
Μετοχαὶ εἰς ἐγγυήσιον Ἐταιρείας	»	»																																																																																																																																																																																																																									
Συμμετοχὴ εἰς Τράπεζαν Κρήτης	»	»																																																																																																																																																																																																																									
Τοκομερίδια ἐν γένει	»	»																																																																																																																																																																																																																									
Καταστήματα Τραπεζῆς καὶ κτήματα ἐξ ἀναγκαστικῶν ἐκποιήσεων	»	»																																																																																																																																																																																																																									
Ἀπαιτήσεις ἐπισφαλεῖς	»	»																																																																																																																																																																																																																									
Ἔξοδα ἐγκτατασίσεως (ἰδίως δαπάνη κατασκ. τραπεζ. γραμμ.)	»	»																																																																																																																																																																																																																									
Διάφοροι λογαριασμοὶ	»	»																																																																																																																																																																																																																									
Λογαριασμοὶ τρίτων ἐν τῷ ἐξωτερικῷ	»	»																																																																																																																																																																																																																									
Υπηρεσία Ἐθνικῶν δανείων εἰς χρυσόν	»	»																																																																																																																																																																																																																									
Λογασ. ἔξαγορ. συμμει. Κυβερν. εἰς κέρδη ἐκ τραπεζ. γραμματ.	»	»																																																																																																																																																																																																																									
Ἐξαγορὰ προνομίον Προνομιούχου Τραπεζῆς Ἡπειρωθεσσαλίας	»	»																																																																																																																																																																																																																									
Προμήθια τροφῆς λαχειοφόρου δανείου εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια	»	»																																																																																																																																																																																																																									
Διάφορα	»	»																																																																																																																																																																																																																									
»	2,059,240.14	»	1,484,152.44																																																																																																																																																																																																																								
»	187,250.—	»	197,700.—																																																																																																																																																																																																																								
»	3,508,711.—	»	3,517,497.—																																																																																																																																																																																																																								
»	16,125,865.03	»	16,023,660.44																																																																																																																																																																																																																								
»	2,789,421.43	»	4,061,366.95																																																																																																																																																																																																																								
»	68,778,575.42	»	68,778,575.42																																																																																																																																																																																																																								
»	12,750,000.—	»	12,750,000.—																																																																																																																																																																																																																								
»	52,901,611.80	»	52,905,661.80																																																																																																																																																																																																																								
»	19,359,800.97	»	19,291,001.34																																																																																																																																																																																																																								
»	2,948,999.55	»	2,905,438.80																																																																																																																																																																																																																								
»	12,387,371.10	»	12,144,570.05																																																																																																																																																																																																																								
»	930,083.70	»	1,364,828.—																																																																																																																																																																																																																								
»	5,737,368.47	»	5,666,191.49																																																																																																																																																																																																																								
»	50,372,486.87	»	50,550,789.92																																																																																																																																																																																																																								
»	42,088,239.09	»	41,912,501.01																																																																																																																																																																																																																								
»	11,180,225.—	»	10,430,117.40																																																																																																																																																																																																																								
»	4,334,380.14	»	4,282,597.04																																																																																																																																																																																																																								
»	4,302,077.25	»	4,260,314.75																																																																																																																																																																																																																								
»	1,500,000.—	»	1,500,000.—																																																																																																																																																																																																																								
»	99,134.12	»	142,332.12																																																																																																																																																																																																																								
»	8,336,851.35	»	8,299,735.27																																																																																																																																																																																																																								
»	2,813,404.20	»	2,792,833.90																																																																																																																																																																																																																								
»	1,651,600.85	»	1,614,666.90																																																																																																																																																																																																																								
»	78,936.68	»	888,008.12																																																																																																																																																																																																																								
»	1,863,680.—	»	2,129,624.91																																																																																																																																																																																																																								
»	1,440,000.—	»	1,863,680.—																																																																																																																																																																																																																								
»	600,000.—	»	1,440,000.—																																																																																																																																																																																																																								
»	425,948.19	»	600,000.—																																																																																																																																																																																																																								
»	331,559,271.65	»	334,805,223.52																																																																																																																																																																																																																								

Τὸ ὅλον δραχμαὶ

	31 Μαρτίου 1904	29 Φεβρουαρίου 1904
331,559,271.65	331,559,271.65	334,805,223.52

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">Μετοχικόν Κεφάλαιον</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">Δρ.</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">Ἀποθεματικά κεφάλαια</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">Τραπεζικά γραμμάτια ἐν κυκλοφορίᾳ</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">I διὰ ἴσμον τῆς Κυβερνήσεως Δραχ. 68,778,575.42</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">II " " " Τραπεζῆς " 54,772,073.18</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">Κερατ. γραμμάτια δίδραγμα καὶ μονόδραγμα</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">Καταθέσεις ἄνευ τόκου εἰς μεταλλικόν</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">Καταθέσεις ἄνευ τόκου</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">Ζητιυαὶ πληρωτέαι</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">Μερίσματα πληρωτέα</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">Καταθέσεις Δημοσίου διὰ χορηγ. δαν. κατὰ τὸν ΒΦΜ Νόμον</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">Διεθν. Οἰκ. Ἐπ. ἴσμός κατ. ἐκ</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">δημοσίων ὑπεργύων προσόδων</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">}</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;"> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">}</td> <td style="width: 55%;">Εἰς χρυσόν " 163,813.62</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">}</td> <td style="width: 55%;">" τρ. γραμ. " 2,608,551.96</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> </table> </td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">Υπηρεσία Ἐθνικῶν δανείων εἰς χρυσόν</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">" " (τραπεζικὰ γραμμάτια)</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">Καταθέσεις Δημοσίου εἰς χρυσόν</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">" ἐπὶ τόκῳ εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">Ἐντ. καταθ. Δημ. εἰς χρυσ. διὰ τὴν κατασκ. Σ. Π. Δεμερλή-Συν</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">" τρ. γραμ.</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">Καταθέσεις Δημοσίου εἰς τραπεζ. γραμμ. κατὰ τὸν νόμον ΒΨΕ</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">Καταθέσεις ἐπὶ τόκῳ</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">Λαχειοφόρον δάνειον Τραπεζῆς</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">Υπηρεσία λαχειοφόρου δανείου Τραπεζῆς</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">Καταθέσεις Ταμειουργίου</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">Συμμετοχὴ Τραπ. Ἴονικῆς καὶ Ἀθηνῶν εἰς Δάν. Σταφ. Τραπ.</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">Διάφοροι λογαριασμοὶ</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">Διάφορα</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> </table>	Μετοχικόν Κεφάλαιον	»	Δρ.	Ἀποθεματικά κεφάλαια	»	»	Τραπεζικά γραμμάτια ἐν κυκλοφορίᾳ	»	»	I διὰ ἴσμον τῆς Κυβερνήσεως Δραχ. 68,778,575.42	»	»	II " " " Τραπεζῆς " 54,772,073.18	»	»	Κερατ. γραμμάτια δίδραγμα καὶ μονόδραγμα	»	»	Καταθέσεις ἄνευ τόκου εἰς μεταλλικόν	»	»	Καταθέσεις ἄνευ τόκου	»	»	Ζητιυαὶ πληρωτέαι	»	»	Μερίσματα πληρωτέα	»	»	Καταθέσεις Δημοσίου διὰ χορηγ. δαν. κατὰ τὸν ΒΦΜ Νόμον	»	»	Διεθν. Οἰκ. Ἐπ. ἴσμός κατ. ἐκ	»	»	δημοσίων ὑπεργύων προσόδων	»	»	}	<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">}</td> <td style="width: 55%;">Εἰς χρυσόν " 163,813.62</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">}</td> <td style="width: 55%;">" τρ. γραμ. " 2,608,551.96</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> </table>	}	Εἰς χρυσόν " 163,813.62	»	}	" τρ. γραμ. " 2,608,551.96	»	»	Υπηρεσία Ἐθνικῶν δανείων εἰς χρυσόν	»	»	" " (τραπεζικὰ γραμμάτια)	»	»	Καταθέσεις Δημοσίου εἰς χρυσόν	»	»	" ἐπὶ τόκῳ εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια	»	»	Ἐντ. καταθ. Δημ. εἰς χρυσ. διὰ τὴν κατασκ. Σ. Π. Δεμερλή-Συν	»	»	" τρ. γραμ.	»	»	Καταθέσεις Δημοσίου εἰς τραπεζ. γραμμ. κατὰ τὸν νόμον ΒΨΕ	»	»	Καταθέσεις ἐπὶ τόκῳ	»	»	Λαχειοφόρον δάνειον Τραπεζῆς	»	»	Υπηρεσία λαχειοφόρου δανείου Τραπεζῆς	»	»	Καταθέσεις Ταμειουργίου	»	»	Συμμετοχὴ Τραπ. Ἴονικῆς καὶ Ἀθηνῶν εἰς Δάν. Σταφ. Τραπ.	»	»	Διάφοροι λογαριασμοὶ	»	»	Διάφορα	»	»	<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">20,000,000.—</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">20,000,000.—</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">13,500,000.—</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">13,500,000.—</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">123,550,648.60</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">125,284,583.15</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">12,750,000.—</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">12,750,000.—</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">1,081,352.01</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">920,024.34</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">15,045,389.42</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">15,259,156.65</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">1,058,003.82</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">1,010,048.26</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">516,404.86</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">558,224.86</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">283,749.94</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">283,749.94</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">2,772,365.58</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">4,301,979.79</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">49,236.85</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">7,087.15</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">265,256.25</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">438,830.85</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">2,719,481.28</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">131,087.53</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">24,465.99</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">5,319,481.26</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">2,789,421.43</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">4,001,366.95</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">2,567,095.65</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">2,947,808.54</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">5,474,449.55</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">5,474,276.55</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">67,309,158.96</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">66,948,710.67</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">47,047,770.—</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">47,047,770.—</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">1,196,300.—</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">1,449,216.—</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">3,431,425.89</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">3,511,368.23</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">2,555,627.84</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">2,505,970.19</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">3,281,945.09</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">2,505,970.19</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">2,289,722.66</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">1,154,442.61</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 55%; text-align: right;">331,559,271.65</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> <td style="width: 5%; text-align: right;">334,805,223.52</td> </tr> </table>	»	20,000,000.—	»	20,000,000.—	»	13,500,000.—	»	13,500,000.—	»	123,550,648.60	»	125,284,583.15	»	12,750,000.—	»	12,750,000.—	»	1,081,352.01	»	920,024.34	»	15,045,389.42	»	15,259,156.65	»	1,058,003.82	»	1,010,048.26	»	516,404.86	»	558,224.86	»	283,749.94	»	283,749.94	»	2,772,365.58	»	4,301,979.79	»	49,236.85	»	7,087.15	»	265,256.25	»	438,830.85	»	2,719,481.28	»	131,087.53	»	24,465.99	»	5,319,481.26	»	2,789,421.43	»	4,001,366.95	»	2,567,095.65	»	2,947,808.54	»	5,474,449.55	»	5,474,276.55	»	67,309,158.96	»	66,948,710.67	»	47,047,770.—	»	47,047,770.—	»	1,196,300.—	»	1,449,216.—	»	3,431,425.89	»	3,511,368.23	»	2,555,627.84	»	2,505,970.19	»	3,281,945.09	»	2,505,970.19	»	2,289,722.66	»	1,154,442.61	»	331,559,271.65	»	334,805,223.52
Μετοχικόν Κεφάλαιον	»	Δρ.																																																																																																																																																																																													
Ἀποθεματικά κεφάλαια	»	»																																																																																																																																																																																													
Τραπεζικά γραμμάτια ἐν κυκλοφορίᾳ	»	»																																																																																																																																																																																													
I διὰ ἴσμον τῆς Κυβερνήσεως Δραχ. 68,778,575.42	»	»																																																																																																																																																																																													
II " " " Τραπεζῆς " 54,772,073.18	»	»																																																																																																																																																																																													
Κερατ. γραμμάτια δίδραγμα καὶ μονόδραγμα	»	»																																																																																																																																																																																													
Καταθέσεις ἄνευ τόκου εἰς μεταλλικόν	»	»																																																																																																																																																																																													
Καταθέσεις ἄνευ τόκου	»	»																																																																																																																																																																																													
Ζητιυαὶ πληρωτέαι	»	»																																																																																																																																																																																													
Μερίσματα πληρωτέα	»	»																																																																																																																																																																																													
Καταθέσεις Δημοσίου διὰ χορηγ. δαν. κατὰ τὸν ΒΦΜ Νόμον	»	»																																																																																																																																																																																													
Διεθν. Οἰκ. Ἐπ. ἴσμός κατ. ἐκ	»	»																																																																																																																																																																																													
δημοσίων ὑπεργύων προσόδων	»	»																																																																																																																																																																																													
}	<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">}</td> <td style="width: 55%;">Εἰς χρυσόν " 163,813.62</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> <tr> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">}</td> <td style="width: 55%;">" τρ. γραμ. " 2,608,551.96</td> <td style="width: 5%; vertical-align: top;">»</td> </tr> </table>	}	Εἰς χρυσόν " 163,813.62	»	}	" τρ. γραμ. " 2,608,551.96	»	»																																																																																																																																																																																							
}	Εἰς χρυσόν " 163,813.62	»																																																																																																																																																																																													
}	" τρ. γραμ. " 2,608,551.96	»																																																																																																																																																																																													
Υπηρεσία Ἐθνικῶν δανείων εἰς χρυσόν	»	»																																																																																																																																																																																													
" " (τραπεζικὰ γραμμάτια)	»	»																																																																																																																																																																																													
Καταθέσεις Δημοσίου εἰς χρυσόν	»	»																																																																																																																																																																																													
" ἐπὶ τόκῳ εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια	»	»																																																																																																																																																																																													
Ἐντ. καταθ. Δημ. εἰς χρυσ. διὰ τὴν κατασκ. Σ. Π. Δεμερλή-Συν	»	»																																																																																																																																																																																													
" τρ. γραμ.	»	»																																																																																																																																																																																													
Καταθέσεις Δημοσίου εἰς τραπεζ. γραμμ. κατὰ τὸν νόμον ΒΨΕ	»	»																																																																																																																																																																																													
Καταθέσεις ἐπὶ τόκῳ	»	»																																																																																																																																																																																													
Λαχειοφόρον δάνειον Τραπεζῆς	»	»																																																																																																																																																																																													
Υπηρεσία λαχειοφόρου δανείου Τραπεζῆς	»	»																																																																																																																																																																																													
Καταθέσεις Ταμειουργίου	»	»																																																																																																																																																																																													
Συμμετοχὴ Τραπ. Ἴονικῆς καὶ Ἀθηνῶν εἰς Δάν. Σταφ. Τραπ.	»	»																																																																																																																																																																																													
Διάφοροι λογαριασμοὶ	»	»																																																																																																																																																																																													
Διάφορα	»	»																																																																																																																																																																																													
»	20,000,000.—	»	20,000,000.—																																																																																																																																																																																												
»	13,500,000.—	»	13,500,000.—																																																																																																																																																																																												
»	123,550,648.60	»	125,284,583.15																																																																																																																																																																																												
»	12,750,000.—	»	12,750,000.—																																																																																																																																																																																												
»	1,081,352.01	»	920,024.34																																																																																																																																																																																												
»	15,045,389.42	»	15,259,156.65																																																																																																																																																																																												
»	1,058,003.82	»	1,010,048.26																																																																																																																																																																																												
»	516,404.86	»	558,224.86																																																																																																																																																																																												
»	283,749.94	»	283,749.94																																																																																																																																																																																												
»	2,772,365.58	»	4,301,979.79																																																																																																																																																																																												
»	49,236.85	»	7,087.15																																																																																																																																																																																												
»	265,256.25	»	438,830.85																																																																																																																																																																																												
»	2,719,481.28	»	131,087.53																																																																																																																																																																																												
»	24,465.99	»	5,319,481.26																																																																																																																																																																																												
»	2,789,421.43	»	4,001,366.95																																																																																																																																																																																												
»	2,567,095.65	»	2,947,808.54																																																																																																																																																																																												
»	5,474,449.55	»	5,474,276.55																																																																																																																																																																																												
»	67,309,158.96	»	66,948,710.67																																																																																																																																																																																												
»	47,047,770.—	»	47,047,770.—																																																																																																																																																																																												
»	1,196,300.—	»	1,449,216.—																																																																																																																																																																																												
»	3,431,425.89	»	3,511,368.23																																																																																																																																																																																												
»	2,555,627.84	»	2,505,970.19																																																																																																																																																																																												
»	3,281,945.09	»	2,505,970.19																																																																																																																																																																																												
»	2,289,722.66	»	1,154,442.61																																																																																																																																																																																												
»	331,559,271.65	»	334,805,223.52																																																																																																																																																																																												

Τὸ ὅλον δραχμαὶ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Ἀπριλίου 1904

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Λογιστηρίου

Π. Α. ΚΟΥΤΣΑΛΕΞΗΣ